

**BE
CYCLIST.**

Federaal Actieplan ter Promotie van de Fiets 2021-2024

**Eindevaluatie
September 2023**

.be

Inhoudstafel

Introductie	6
Een collectieve inspanning – de rollen van de verschillende partners.....	6
Doelstelling van Be Cyclist, het allereerste Actieplan ter Promotie van de Fiets van een Belgische federale regering.....	6
De individuele voordelen van fietsen	7
De voordelen van fietsen voor de samenleving	7
Waarom draagt het Be Cyclist-plan, door het fietsen te promoten, bij aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen?.....	8
Opstelling van het Plan	9
De inhoud van het Plan zelf.....	9
Tijdsschema van de ontwikkeling, evaluatie en publicatie.....	9
Methodologie van dit rapport.....	10
Een zelfevaluatie van 52 maatregelen op basis van 3 assen.....	10
Kwantitatieve benadering door middel van indicatoren.....	10
Kwalitatieve analyse van het SOAR-principe	10
De politieke verbintenissen van de Ministers en Staatssecretarissen	11
Stand van zaken – de uitvoering van het Plan.....	12
As 1. Makkelijker op de fiets	23
1. De verbetering van de fietsvergoeding voor het woon-werkverkeer in België onderzoeken	23
2. Onderzoeken hoe een centraal fietsregister kan worden opgezet om de strijd tegen fietsdiefstal te intensiveren	27
3. Maatregelen tegen doorverkoop van gestolen fietsen nemen.....	30
4. De “Leidraad fietsdiefstal” updaten.....	31
5. De strijd tegen fietsdiefstallen opnemen in de nieuwe versie van de Kadernota Integrale Veiligheid.....	33
6. De wegcode herzien.....	35
7. Opstarten van een netwerk ‘Mobility Managers’ (binnen Ambtenarenzaken).....	37
8. De personeelsleden inzake de behoefte aan voorzieningen bevragen (binnen Ambtenarenzaken)	38
9. Onderzoeken hoe de fietsvergoeding met andere mogelijkheden van transport zoals openbaar vervoer en wandelen gecombineerd kan worden (binnen Ambtenarenzaken)	39
10. Systeem van fietslease via flexibele verloning voorzien (binnen Ambtenarenzaken) 40	
11. Aanbod van relevant materiaal via FED+ voorzien (binnen Ambtenarenzaken).....	41
12. Een toegankelijkheidsfiche voor elk militair kwartier voorzien	42
13. Het begrip woon-werkverkeer uitbreiden voor de berekeningen van de fietsvergoeding (voor de militaire kwartieren)	43

14. Aandacht schenken aan de toegankelijkheid voor fietsers bij de bouw van nieuwe militaire kwartieren	45
15. De toegang tot een e-bike voor leden van de Geïntegreerde Politie vergemakkelijken.....	46
16. Opnemen van het fietsplan in beheersovereenkomsten met SCK, NIRAS en IRE....	47
17. Fietsprojecten lanceren binnen Fedasil	49
18. Basisaanbod voor fietsen voorzien binnen Fedasil	51
As 2. Veilig en comfortabeler op de fiets	54
1. De combinatie fiets en trein door de NMBS verbeteren	54
2. De ontwikkeling van fietsroutes langs de spoorwegen (Infrabel en NMBS) faciliteren.....	58
3. Beliris – Het fiets+ netwerk van het GoodMove mobiliteitsplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontwikkelen	60
4. Acties m.b.t. rij- en parkeergedrag van pakjesoperatoren opzetten	62
5. Duidelijker vermelden in de verzekeringspolissen wanneer de fiets medeverzekerd is	63
6. Pistes identificeren voor veiliger fietsverplaatsingen in het kader van de organisatie van de Staten-Generaal voor Verkeersveiligheid.....	64
7. Fietsen op het werk: veiligheid en welzijn verhogen	68
8. Per militair kwartier bekijken of er oplaadpunten voor elektrische fietsen geïnstalleerd kunnen worden.....	69
9. De fietsdimensie beter integreren in de gebouwen die door de Regie der Gebouwen worden beheerd	71
10. Een overzicht bekomen van de aanwezige infrastructuur (binnen Ambtenarenzaken)	74
11. Fietsenstalling bij de Koninklijke Muntschouwburg aanleggen en verbeteren	76
12. De mogelijkheden bestuderen om het aanbod van fietsenstallingen bij Bozar te creëren en te verbeteren	78
As 3. Iedereen op de fiets	80
1. Het gebruik van de politiedienstfiets stimuleren en faciliteren	80
2. Een fietsteam op de luchthaven Brussel-Nationaal oprichten	81
3. De pakketleveringen verduurzamen	82
4. Vrouwen en Fietsen – Het gebruik van de fiets door vrouwen bevorderen	83
5. Inzetten op communicatie over de verzekeringsplicht voor bepaalde fietsen	86
6. Zich engageren om te communiceren over wettelijke garantie en herstelplicht.....	88
7. De deelnemende instellingen rond fietsbeleid sensibiliseren (binnen Ambtenarenzaken)	91
8. Dienstverplaatsingen met de fiets stimuleren (binnen Ambtenarenzaken).....	91
9. Fietsgebruik promoten (binnen Defensie)	92

10. Via een nieuwe ADDICT-studie onderzoeken hoe initiatieven genomen door bedrijven om het woon-werkverkeer van hun werknemers duurzamer te maken, geëvalueerd en verder ontwikkeld kunnen worden	94
11. De fiets integreren in het werk van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid	96
12. Het fietsen in het jaarprogramma van Bozar opnemen en op grote schaal promoten bij het publiek	97
13. Communicatiecampagne #Justbike lanceren (binnen Justitie).....	99
14. Mobility challenges binnen de Regie der Gebouwen	101
Versterkende maatregelen	103
1. Gezondheidsfondsen op de fiets: actief communiceren door gezondheidsfondsen	103
2. Een federale Fietscommissie oprichten om een fietsbeleid te coördineren met de andere bevoegde overheidsniveaus	104
3. Studies om het fietsbeleid in België beter te sturen/begeleiden lanceren.....	106
4. Opstellen van gedetailleerde nationale statistieken over fietsgebruik en -trends.....	109
5. Informatie centraliseren op de website van de FOD Economie over de steun aan kmo's in verband met duurzame overgang, met inbegrip van hulp in verband met duurzame mobiliteit	110
6. Versterken en meer rekening houden met fietsen in het internationale mobiliteitsbeleid.....	111
7. Lanceren van een studie over de circulariteit van de fiets.....	114
8. Good Practices Fedasil in kaart brengen	116
Meer weten.....	118
1. Be Cyclist – Federaal Actieplan ter Promotie van de Fiets 2021-2024.....	118
2. De impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België	118
3. Het fietsgebruik voor het woon- werkverkeer	118
4. Fietsdiefstal als probleem in België	118
5. Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024.....	118
6. ADDICT	118
7. MONITOR	118
8. De weg naar een groene e-commerce en logistiek.....	119
9. Federale enquête woon-werkverkeer 2021-2022.....	119
10. BEMOB	119
11. Oudere fietsers.....	119
12. Speedpedelecs.....	119
13. Gehospitaliseerde verkeersslachtoffers. Analyse van Belgische ziekenhuisgegevens van 2005 t.e.m. 2020.....	119
14. Kinderen en verkeersveiligheid.....	119
Evaluatie door externe experts	120
Het Europese perspectief op het plan Be Cyclist	120

De evaluatie van Be Cyclist door experts	121
Een toekomstig federaal actieplan? Unaniem ja!	122

Introductie

De federale regering, die op 1 oktober 2020 is aangetreden, heeft zich in haar regeerakkoord tot doel gesteld om een ambitieuze 'modal shift' te realiseren. Met name actieve mobiliteit en fietsen spelen een centrale rol in deze aanpak.

Gezien de positieve effecten op gezondheid, economie en klimaat hebben alle strategische cellen van de verschillende Ministers en Staatssecretarissen samengewerkt om een Federaal Actieplan ter Promotie van de Fiets uit te werken.

Om dit Federaal Actieplan ter Promotie van de Fiets te verenigen, kenbaar en zichtbaar te maken, werd een logo bedacht samen met de generieke naam 'Be Cyclist'.

Be Cyclist bestaat uit maatregelen die uitsluitend gebaseerd zijn op de federale bevoegdheden, elk binnen de bevoegdheden van de respectievelijke Minister of Staatssecretaris.

Waar nodig of gerechtvaardigd door de bevoegdheidsverdeling, zijn de maatregelen het resultaat van overleg en samenwerking en kunnen ze door meerdere Ministers en/of Staatssecretarissen worden uitgevoerd.

In 2021 zijn de maatregelen samengebracht, gestructureerd en uitgestippeld in een plan voor 2021-2024.

In september 2022 is een eerste voortgangsrapportage opgemaakt, die voornamelijk bestond uit het verifiëren van de uitvoering van de verschillende reeds genomen maatregelen.

In september 2023 werd de eindevaluatie opgemaakt, waarbij al een vooruitblik wordt gegeven op de laatste prestaties die in 2024 te verwachten zijn.

Een collectieve inspanning – de rollen van de verschillende partners

Be Cyclist is het resultaat van een politieke wil van de federale regering. Zonder de samenwerking en ideeën van de volgende partners zou dit Plan nooit het daglicht gezien hebben:

- ▶ De federale regering als drager van het Plan;
- ▶ De federale Minister van Mobiliteit als politieke initiatiefnemer;
- ▶ De FOD Mobiliteit en Vervoer stelde zijn expertise ter beschikking en begeleidde de ontwikkeling en de evaluatie van het Plan;
- ▶ Alle federale administraties ondersteunden hun Ministers en Staatssecretarissen;
- ▶ De strategische cellen van de Ministers en Staatssecretarissen stimuleerden de administraties, en coördineerden en centraliseerden alle informatie over hun maatregelen;
- ▶ De belanghebbenden, met name de onafhankelijke deskundigen, gebruikersverenigingen, werkgeversfederaties en vakbonden, hebben het mogelijk gemaakt het Plan te verrijken en af te stemmen op de realiteit;
- ▶ Ten slotte trad Vias institute op als adviseur en als administratieve en procedurele facilitator.

Doelstelling van Be Cyclist, het allereerste Actieplan ter Promotie van de Fiets van een Belgische federale regering

Het fietsbeleid van de overheid is erop gericht het dagelijks gebruik van de fiets te stimuleren. De fiets wordt aanzien als een volwaardig en functioneel vervoermiddel. Recreatieve of

sportieve aspecten konden er deel van uitmaken, maar speelden geen centrale rol in de aanpak: het federale fietsbeleid heeft tot doel het bewustzijn te vergroten en het positieve imago van de fiets als dagelijks vervoermiddel te versterken. De fiets wordt beschouwd en voorgesteld als een alternatief voor alle doelgroepen: kinderen, volwassenen en senioren, mannen en vrouwen, werknemers, ervaren en beginnende fietsers.

Be Cyclist moet een echte boost geven aan de ontwikkelingen die het gebruik van de fiets stimuleren, want ook op federaal niveau zijn er heel wat opportuniteiten om een versnelling hoger te schakelen.

Elke Minister en Staatssecretaris heeft hefboomen tot zijn of haar beschikking om het fietsen binnen zijn of haar eigen bevoegdheid aan te moedigen. Deze hefboomen zijn geïnventariseerd en via concrete, positieve en stimulerende maatregelen in het Plan opgenomen.

Zich verplaatsen met de fiets moet voor iedereen mogelijk, toegankelijk, veilig en gemakkelijk zijn.

De individuele voordelen van fietsen

Fietsen verbetert de fysieke en mentale gezondheid.

[Volgens berekeningen van Vias institute](#) voorkomt het gebruik van de fiets in België jaarlijks 1.294 vroegtijdige sterfgevallen. Fietsers hebben 10% minder kans om vroegtijdig te sterven dan niet-fietsers.

Fietsen maakt gelukkig! Dankzij fysieke activiteiten maakt je lichaam tot tien keer meer de normale hoeveelheid endorfine aan. Dit is de reden waarom mensen die licht depressief zijn, vaak worden aangeraden om hun fysieke activiteit te hervatten: wandelen en fietsen zijn de twee activiteiten die voor bijna iedereen toegankelijk zijn.

Fietsen is ook een snelle manier om je te verplaatsen, vooral in stedelijke gebieden of over afstanden tot 5 km.

Ten slotte bespaart de fiets ook geld uit, want na wandelen is dit de goedkoopste manier om zich te verplaatsen.

De voordelen van fietsen voor de samenleving

- ▶ Door de fysieke en mentale gezondheid van zijn gebruikers te verbeteren, draagt de fiets dus bij tot aanzienlijke besparingen in de uitgaven voor gezondheidszorg;
- ▶ De fiets heeft weinig ruimte nodig, zowel in gebruik als in plaats om te parkeren: het vermindert files in stedelijke gebieden en gaat vervuiling tegen;
- ▶ Als niet-vervuilende wijze van vervoer draagt fietsen bij tot de luchtkwaliteit en de strijd tegen klimaatverandering. In België vertegenwoordigden de broeikasgasemissies van de transportsector in 2020 een kwart van de totale CO₂-emissies (6% meer dan in 1990). Fietsen alleen al bespaart 137.717 ton CO₂-uitstoot, wat overeenkomt met de jaarlijkse uitstoot van zo'n 19.000 Belgen;
- ▶ Daarnaast creëert de fiets talrijke banen in verschillende sectoren van de economie: van verkoop tot onderhoud, van creatie tot marketing van afgeleide producten, opleiding, leveringen, de toeristische sector, enz. Volgens een voorzichtige schatting van het aantal banen in de sector, biedt de fiets werk aan 5.175 mensen in België (verkoop, productie, infrastructuur en toerisme);
- ▶ Het gebruik van de fiets bespaart geld, zowel voor de fietser als voor de samenleving.

De meerwaarde van de fiets verdient dan ook een actieve stimulering van het gebruik ervan. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de federale overheid.

Waarom draagt het Be Cyclist-plan, door het fietsen te promoten, bij aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen?

De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable Development Goals (SDG's) zijn de 17 doelen die door leden van de Verenigde Naties zijn aangenomen om tegen 2030 dichterbij de verwezenlijking van mensenrechten voor iedereen te komen.

Actieve transportmodi, zoals fietsen, spelen een sleutelrol bij het bereiken van deze wereldwijde doelstellingen. Fietsen als actieve modus is nauw verbonden met verschillende doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, zowel direct als indirect.

Ze zijn dus niet alleen een duurzame optie voor mobiliteit, maar hebben ook veel voordelen voor de gezondheid en het welzijn (SDG3). Hierdoor blijf je langer gezond.

Doordat iedereen zich zelfstandig kan verplaatsen, wordt fietsen regelmatig gezien als een bijdrage aan gendergelijkheid en de autonomie van vrouwen in het bijzonder (SDG 5). Het gebruik ervan draagt ook bij tot het terugdringen van ongelijkheid (SDG10) en armoede (SDG1).

De fiets en de promotie ervan dragen eveneens bij aan SDG 9 en 11. Het ondersteunt doelstelling 9 omdat de fiets niet alleen het vervoer van personen betreft maar ook het vervoer van goederen. Ook doelstelling 11 wordt ook ondersteund want als het vervoer van goederen en personen duurzamer wordt, zal de stad voor iedereen prettiger worden met minder geluidsoverlast en minder fijnstof...

Opstelling van het Plan

De implementatie van het Plan is op gestructureerde wijze uitgevoerd en voorzien over een periode van 2021 tot 2024.

Verdeeld over drie assen en een aanvullende as, zijn de maatregelen gericht op :

- ▶ de fiets toegankelijk maken (om meer mensen op de fiets te helpen);
- ▶ de infrastructuur te verbeteren (door meer veiligheid of comfort te bieden);
- ▶ de keuze voor de fiets evident en vanzelfsprekend maken (door soms de symbolische kant te tonen);
- ▶ aanvullende maatregelen te integreren en het Plan te versterken.

De inhoud van het Plan zelf

Het [Be Cyclist-plan](#) is publiek beschikbaar op de website van de FOD Mobiliteit en Vervoer.

Tijdsschema van de ontwikkeling, evaluatie en publicatie

In september 2021 werden de hefbomen waarover de federale Ministers en Staatssecretarissen beschikken, via 52 concrete, positieve en stimulerende maatregelen in het Be Cyclist-plan opgenomen. Ook werd besloten dat de vooruitgang bij de uitvoering van de maatregelen jaarlijks, in september, zou worden geëvalueerd.

In september 2022 hebben Vias institute en de FOD Mobiliteit en Vervoer een eerste [voortgangsrapportage](#) gemaakt over de uitvoering van het Plan. De belanghebbenden (vertegenwoordigers van bedrijven of leden van weggebruikersgroepen, zowel politiek als administratief) konden hun mening geven over de voortgang en de opzet van het Plan tijdens een eerste paneldiscussie.

In september 2023 vond de eindevaluatie plaats van Be Cyclist.

Hoe is het Plan tot stand gekomen? Hoe konden de maatregelen worden uitgevoerd? Wat waren de mogelijke obstakels? Welke impact hebben ze gehad op het fietsgebruik? Op welke vorderingen zijn onze Ministers en Staatssecretarissen het meest trots? Wat zijn de pistes zodat Be Cyclist desnoods het startpunt kan zijn van een interfederaal plan vanaf 2024? Dit zijn enkele van de vragen die dit rapport probeert te beantwoorden.

Dit evaluatierapport toont eerst de zelfevaluatie van elke Minister en Staatssecretaris voor elk van hun maatregelen. Aan het einde van het rapport staan de conclusies en aanbevelingen van het expertdebat van september 2023. Deze zullen helpen om het fietsbeleid van toekomstige federale regeringen te sturen.

Methodologie van dit rapport

Een zelfevaluatie van 52 maatregelen op basis van 3 assen

De gevolgde methodologie om de voortgang van het Plan te analyseren, combineert twee benaderingen:

- ▶ Kwantitatief, verwijzend naar de indicatoren die in 2021 zijn gedefinieerd.
- ▶ Kwalitatief, geïnspireerd op het principe van een SOAR-analyse:
  - S voor Strengths (sterktes);
  - O voor Opportunities (kansen);
  - A voor Aspirations (ambities);
  - R voor Results (resultaten).

Kwantitatieve benadering door middel van indicatoren

Op basis van de indicatoren die in 2021 werden gedefinieerd, hebben alle Ministers en Staatssecretarissen in 2022 een eerste zelfevaluatie uitgevoerd.

Elke maatregel moest worden benaderd vanuit de invalshoek van objectieve gegevens: Welke cijfers zijn beschikbaar? Waar zijn ze te vinden of wie kan helpen als er geen gegevens voor 2021 bestonden of beschikbaar waren? Hoe zijn de cijfers geëvolueerd tijdens de periode van implementatie?

Het doel van het verzamelen van deze gegevens is om evoluties aan te tonen als gevolg van de invoering van de maatregel en de bijdrage ervan aan de evolutie van het fietsgebruik.

Deze kwantitatieve benadering op basis van indicatoren werd in 2023 voortgezet.

Kwalitatieve analyse van het SOAR-principe

Deze tweede benadering was optioneel.

De analyse moest zich toespitsen op een positieve benadering en positieve elementen. Het idee was om de sterke punten, middelen en verschillende drijfveren van de implementatie van de Be Cyclist maatregel te belichten. De strategische cel van elke Minister en Staatssecretaris werd, met de hulp van zijn of haar administratie, uitgenodigd om verschillende vragen te stellen, bijvoorbeeld:

Voor de Sterktes

- ▶ Op welke prestatie zijn jullie het trotst?
- ▶ Op welke middelen/vaardigheden steunen jullie om te slagen?
- ▶ Wat onderscheidt jullie op een positieve manier?
- ▶ Wat waardeert de “doelgroep” (de ontvangers van de maatregel) in het bijzonder?

Voor de Kansen:

- ▶ Welke belemmeringen bij de uitvoering van de maatregel kwamen jullie tegen?
- ▶ Welke middelen – intern of extern – zouden jullie kunnen helpen?
- ▶ Zijn er mogelijkheden voor een eenvoudiger en/of snellere implementatie?
- ▶ Kan de maatregel eventueel uitgebreid worden?

- ▶ Kunnen andere doelen worden toegevoegd of kunnen de oorspronkelijk geplande doelen vervangen worden?

Voor de Ambities:

- ▶ Wat is jullie voornaamste ambitie?
- ▶ Welk beeld willen jullie geven?
- ▶ Hoe kan de meting (verder) evolueren?
- ▶ Hoe onderscheidt deze maatregel zich van alles wat “elders” wordt gedaan, wat is dan de meerwaarde?

Voor de Resultaten:

- ▶ Hoe ver staan jullie met de evaluatie-indicatoren? Zijn er anderen nodig?
- ▶ Was er positieve feedback (intern of extern)?
- ▶ Welke middelen moeten worden ingezet om deze doelstellingen te bereiken?
- ▶ Hoe kunnen de geleverde inspanningen erkent en beloond worden?

Het doel van deze kwalitatieve benadering was om de dynamiek te laten zien die nodig is om de maatregelen in de praktijk te brengen. De waarderende benadering moet het mogelijk maken om naar de succesfactoren te kijken in plaats van naar de obstakels. Gepercipieerde zwakheden, geïdentificeerde bedreigingen of ondervonden moeilijkheden moesten op een objectieve maar positieve en constructieve manier worden geanalyseerd. Naast individuele reflecties kan het delen van deze ervaringen een bron van inspiratie zijn, of zelfs een samenwerking om het proces van de uitvoering van maatregelen te verbeteren.

In 2023 kon deze kwalitatieve analyse uitgebreid worden indien gewenst.

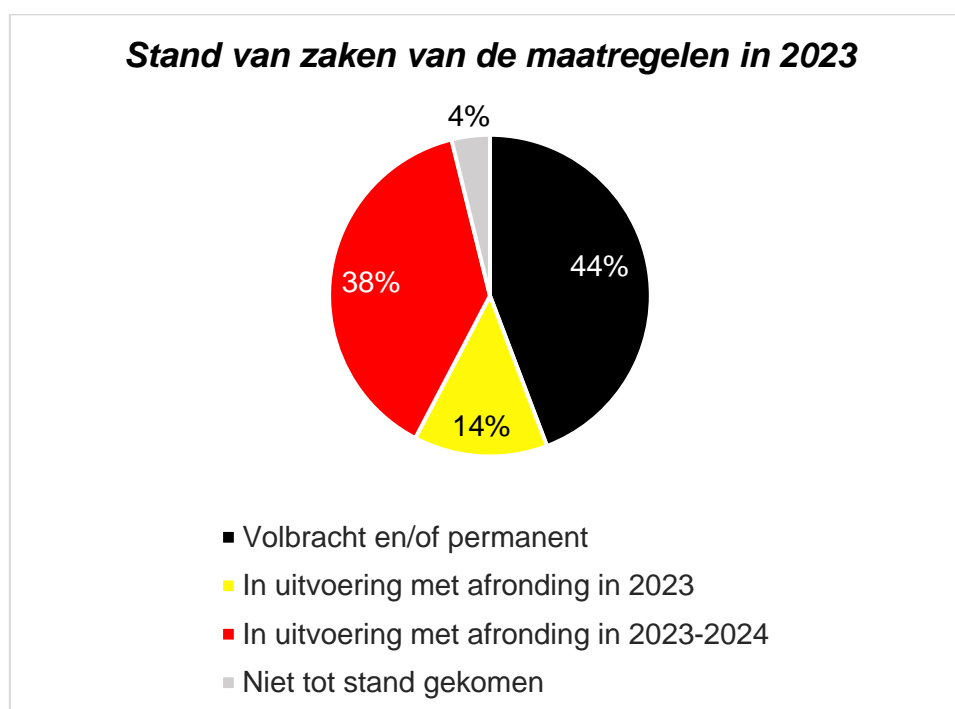
De politieke verbintenissen van de Ministers en Staatssecretarissen

Alle Ministers en Staatssecretarissen werden uitgenodigd om hun mening te geven gedurende het hele project en in het bijzonder tijdens de eindevaluatie. In 2023 kreeg elk van hen de kans om de belangrijkste punten van hun betrokkenheid, bij het promoten van fietsen als een middel voor dagelijkse mobiliteit, te benadrukken door middel van een citaat, een slogan of een engagement.

Stand van zaken – de uitvoering van het Plan

In juni 2023, bij het verzamelen van de gegevens voor dit rapport, ziet de uitvoering van de maatregelen er als volgt uit:

- ▶ 50 maatregelen zijn ofwel afgerond (23 maatregelen), ofwel worden ze permanent herhaald en elk jaar vernieuwd, ofwel zijn ze gestart en worden ze in de komende maanden afgerond (27 maatregelen).
- ▶ Van de 52 maatregelen die aanvankelijk in 2021 werden opgenomen in het kader van de uitvoering van het Fietsplan Be Cyclist, zullen er slechts twee niet verwezenlijkt worden. De één om administratieve redenen, de ander om budgettaire redenen.

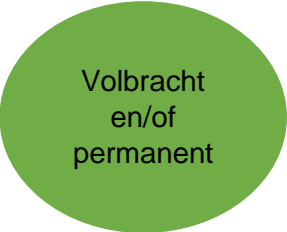
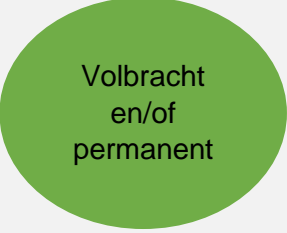

N°	Titels van maatregelen	Vooruitgang in juni 2023	Stand van zaken
1.1	De verbetering van de fietsvergoeding voor het woon-werkverkeer in België onderzoeken	De maatregel is via de aanvullende CAO 164 structureel & permanent. Alle werknemers in de privésector kunnen genieten van een terugbetaling van hun woon-werkverkeer met de fiets.	Volbracht en/of permanent
1.2	Onderzoeken hoe een centraal fietsregister kan worden opgezet om de strijd tegen fietsdiefstal te intensiveren	De praktische en wetgevende aspecten van de maatregel worden afgerond. De voltooiing van het nationale register MyBike, waarin alle in omloop zijnde fietsen	In uitvoering - afronding in 2023-2024

		kunnen worden ingeschreven is voorzien in 2023-2024.	
1.3	Maatregelen tegen doorverkoop van gestolen fietsen nemen	Er wordt gewerkt aan het opstellen van een rapport met aanbevelingen (voltooiing in 2023). De toepasbaarheid is afhankelijk van de invoering van het nationale register MyBike (voltooiing in 2023-2024).	In uitvoering - afronding in 2023-2024
1.4	De "Leidraad fietsdiefstal" updaten	Deze maatregel wordt in 2023-2024 afgerond; nieuw preventiemateriaal ter ondersteuning van de handleiding werd reeds gecreëerd en uitgelicht in het BeSafe Magazine.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
1.5	De strijd tegen fietsdiefstallen opnemen in de nieuwe versie van de Kadernota Integrale Veiligheid	Deze maatregel is sinds maart 2022 afgerond.	Volbracht en/of permanent
1.6	De wegcode herzien	Het ontwerp van het koninklijk besluit is klaar. Na ontvangst van advies van de gewestelijke regeringen (zomer 2023) en advies van de Raad van State (najaar 2023); is de publicatie in het Belgisch Staatsblad voorzien in het voorjaar van 2024 met inwerkingtreding 18 maanden later.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
1.7	Opstarten van een netwerk 'Mobility Managers' (binnen Ambtenarenzaken)	Het netwerk van Mobility Managers binnen de overheidsdiensten is operationeel. Deze maatregel is volbracht, structureel en permanent.	Volbracht en/of permanent

1.8	De personeelsleden inzake de behoefte aan voorzieningen bevragen (binnen Ambtenarenzaken)	De maatregel is volbracht, structureel en permanent.	Volbracht en/of permanent
1.9	Onderzoeken hoe de fietsvergoeding met andere mogelijkheden van transport zoals openbaar vervoer en wandelen gecombineerd kan worden (binnen Ambtenarenzaken)	De maatregel is volbracht met onder meer de uitbreiding van de toegang tot het Flex Abonnement van de NMBS.	Volbracht en/of permanent
1.10	Systeem van fietslease via flexibele verloning voorzien (binnen Ambtenarenzaken)	De maatregel is in uitvoering (voltooiing in 2024). Het koninklijk besluit dat deze maatregel bevat, wordt binnenkort aan de regering voorgelegd.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
1.11	Aanbod van relevant materiaal via FED+ voorzien (binnen Ambtenarenzaken)	De maatregel is volbracht en terugkerend. De evaluatie van de impact zal om technische redenen later worden afgerond.	Volbracht en/of permanent
1.12	Een toegankelijkheidsfiche voor elk militair kwartier voorzien	De maatregel is in uitvoering en reeds volbracht voor bepaalde militaire kwartieren (voltooiing in 2024).	In uitvoering - afronding in 2023-2024
1.13	Het begrip woon-werkverkeer uitbreiden voor de berekeningen van de fietsvergoeding (voor de militaire kwartieren)	In 2023 wordt de maatregel volbracht. Begin 2023 vroegen iets meer dan 6.000 mensen, ofwel bijna 1/4 van het Defensiepersoneel, de fietsvergoeding aan, een toename van 1.272 aanvragen in een jaar. Hun verplaatsingen per fiets vertegenwoordigden bijna 19 miljoen km/jaar.	In uitvoering - afronding in 2023

1.14	Aandacht schenken aan de toegankelijkheid voor fietsers bij de bouw van nieuwe militaire kwartieren	De maatregel is in uitvoering. Geplande realisaties: de Kwartieren van de Toekomst in de provincies Henegouwen en Oost-Vlaanderen.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
1.15	De toegang tot een e-bike voor leden van de Geïntegreerde Politie vergemakkelijken	De maatregel is volbracht, structureel en permanent.	Volbracht en/of permanent
1.16	Opnemen van het fietsplan in beheersovereenkomsten met SCK, NIRAS en IRE	De maatregel is in uitvoering. Ze wordt volbracht in 2024.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
1.17	Fietsprojecten lanceren binnen Fedasil	De maatregel is in uitvoering en wordt in 2023 volbracht. In verschillende centra zijn Repair Cafés aanwezig en er worden praktijktrainingen rond fietsreparaties voor asielzoekers en hun begeleiders georganiseerd.	In uitvoering - afronding in 2023
1.18	Basisaanbod voor fietsen voorzien binnen Fedasil	De maatregel is volbracht.	Volbracht en/of permanent
2.1	De combinatie fiets en trein door de NMBS verbeteren	De maatregel is volbracht en wordt jaarlijks vernieuwd. Een cruciale stap: de goedkeuring van het NMBS-Openbaredienstcontract in december 2022, dat een ambitieuze strategie op het gebied van multimodaliteit omvat, met een groot deel gewijd aan fietsen.	Volbracht en/of permanent

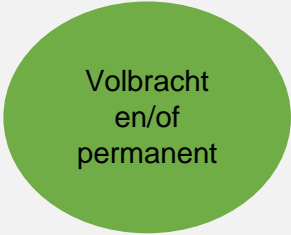
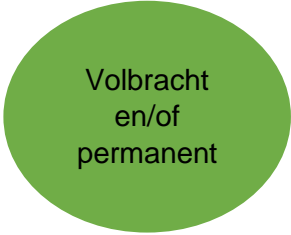
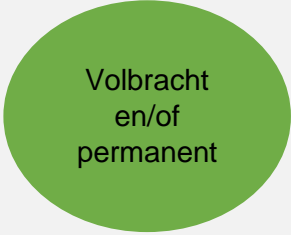

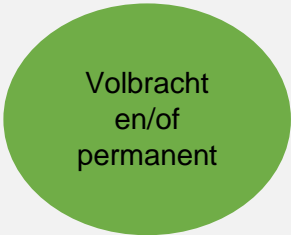
2.2	De ontwikkeling van fietsroutes langs de spoorwegen (Infrabel en NMBS) faciliteren	De maatregel is in uitvoering en zal in 2023 worden afgerond. Vandaag telt België 1.216 km aan fietsroutes langs spoorlijnen en op in onbruik geraakte lijnen. Door de samenwerking tussen alle partners zal het bestaande aanbod sterk toenemen.	 <p>In uitvoering - afronding in 2023</p>
2.3	Beliris – het fiets+ netwerk van het GoodMove mobiliteitsplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontwikkelen	De maatregel is in uitvoering. De Brusselse cyclostrades worden gekoppeld aan de Vlaamse fietsroutes en de Waalse cyclostrades en vormen zo een doorlopend netwerk dat de gewestgrenzen overstijgt.	 <p>In uitvoering - afronding in 2023-2024</p>
2.4	Acties m.b.t. rij- en parkeergedrag van pakjesoperatoren opzetten	De maatregel is volbracht. Goede praktijken en mogelijke acties zijn bekend en er is een budget voorzien om een aantal van deze acties te financieren.	 <p>Volbracht en/of permanent</p>
2.5	Duidelijker vermelden in de verzekeringspolissen wanneer de fiets medeverzekerd is	De maatregel is sinds 7 juni 2023 volbracht. Dankzij een nieuwe vergelijkingstool zijn consumenten beter in staat om weloverwogen keuzes te maken als het gaat om verzekeringen, met name omtrent hun (elektrische) fietsen.	 <p>Volbracht en/of permanent</p>
2.6	Pistes identificeren voor veiliger fietsverplaatsingen in het kader van de organisatie van de Staten-Generaal voor Verkeersveiligheid	Op 30 januari 2024 vindt de evaluatie plaats van de evolutie van indicatoren met betrekking tot verkeersveiligheid in het algemeen en fietsverplaatsingen in het bijzonder. Het federale actieplan loopt tot 2025. Een aantal maatregelen zijn nog in uitvoering.	 <p>In uitvoering - afronding in 2023-2024</p>

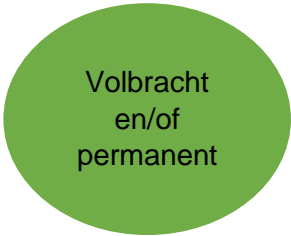

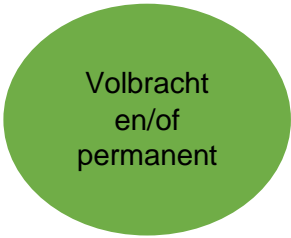

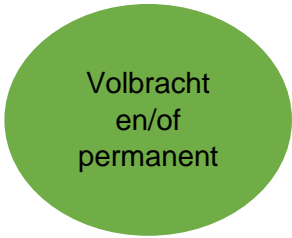
2.7	Fietsen op het werk: veiligheid en welzijn verhogen	De maatregel is in uitvoering en zou in 2023 afgerond moeten zijn. De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad worden geraadpleegd.	In uitvoering - afronding in 2023
2.8	Per militair kwartier bekijken of er oplaadpunten voor elektrische fietsen geïnstalleerd kunnen worden	De maatregel is in uitvoering. Een oplossing is om de accu op te laden of de fietsen in een afgesloten kantoor te stallen. Geleidelijk aan moet een meer constructieve oplossing worden ingevoerd, met name in het Kwartier van de Toekomst.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
2.9	De fietsdimensie beter integreren in de gebouwen die door de Regie der Gebouwen worden beheerd	De maatregel is in uitvoering en het aantal uitgeruste gebouwen stijgt. In 2023 zullen er niet minder dan 30 voorzieningen toegevoegd worden aan de reeds aanwezige faciliteiten in de gebouwen die beheerd worden door de Regie.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
2.10	Een overzicht bekomen van de aanwezige infrastructuur (binnen Ambtenarenzaken)	De maatregel is volbracht, met name dankzij de informatie van het netwerk van Mobility Managers.	Volbracht en/of permanent
2.11	Fietsenstalling bij de Koninklijke Muntschouwburg aanleggen en verbeteren	De maatregel is in uitvoering. Het fietsparkeeraanbod voor het personeel wordt afgerond, structureel en permanent gemaakt. Voor het publiek moeten er in 2024 structurele oplossingen komen. De communicatie naar het publiek over de ingevoerde tijdelijke oplossingen is sterk uitgebreid.	In uitvoering - afronding in 2023-2024

2.12	De mogelijkheden bestuderen om het aanbod van fietsenstallingen bij Bozar te creëren en te verbeteren	De maatregel krijgt vorm wat betreft het fietsparkeeraanbod voor het personeel, meer bepaald in de parking van de Ravensteingalerij. Voor de publieke fietsstallingen is de maatregel nog in uitvoering.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
3.1	Het gebruik van de politiedienstfiets stimuleren en faciliteren	Tegen eind 2023 zal meer dan de helft van de politiezones in het land een fietsbrigade hebben. De maatregel is structureel en wordt aangemoedigd om te worden uitgebreid naar alle lokale politiezones en de Federale politie.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
3.2	Een fietsteam op de luchthaven Brussel-Nationaal oprichten	Om budgettaire en organisatorische redenen is het project voor de oprichting van een fietsbrigade bij de luchtvaartpolitie in Brussel nog niet uitgevoerd.	Niet tot stand gekomen
3.3	De pakketleveringen verduurzamen	Deze maatregel is gebaseerd op de resultaten van verschillende uitgevoerde onderzoeken. Op basis hiervan zijn verschillende wetgevende initiatieven genomen die in het najaar 2023 binnen de regering worden besproken.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
3.4	Vrouwen en Fietsen – Het gebruik van de fiets door vrouwen bevorderen	De vier onderdelen van de maatregel, namelijk een themasessie van de fietscommissie, een terreinbezoek, een studiedag en een projectoproep om fietsen toegankelijker te maken voor vrouwen, zijn uitgevoerd.	Volbracht en/of permanent
3.5	Inzetten op communicatie over de verzekeringsplicht voor bepaalde fietsen	De maatregel is in uitvoering. Ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Consument (15 maart 2023) heeft de Staatssecretaris een nieuw project gelanceerd om	In uitvoering - afronding in 2023-2024

		bewust consumeren onder de aandacht te brengen: BE.COCO.	
3.6	Zich engageren om te communiceren over wettelijke garantie en herstellplicht	De maatregel is in uitvoering. Vanaf 2024 kunnen consumenten voor klachten of vragen over fietsen terecht op één digitaal platform.	In uitvoering - afronding in 2023-2024
3.7	De deelnemende instellingen rond fietsbeleid sensibiliseren (binnen Ambtenarenzaken)	Deze maatregel is structureel en permanent. Het netwerk van Mobility Managers faciliteert de uitvoering ervan.	Volbracht en/of permanent
3.8	Dienstverplaatsingen met de fiets stimuleren (binnen Ambtenarenzaken)	Deze maatregel is grotendeels volbracht en deels in uitvoering.	Volbracht en/of permanent
3.9	Fietsgebruik promoten (binnen Defensie)	Een stimulerende slogan is geboren: Proud to be a cyclist @BE Defense.	Volbracht en/of permanent
3.10	Via een nieuwe ADDICT-studie onderzoeken hoe initiatieven genomen door bedrijven om het woon-werkverkeer van hsioun werknemers duurzamer te maken, geëvalueerd en verder ontwikkeld kunnen worden	Dit project kon door externe redenen niet worden uitgevoerd. Maar de permanente expertisecapaciteit van het Federaal Wetenschapsbeleid moet ten dienste staan van de federale overheid. De fiets, een onmisbare schakel in een duurzaam mobiliteitsbeleid, is een cruciaal onderwerp binnen wetenschappelijk onderzoek.	Niet tot stand gekomen

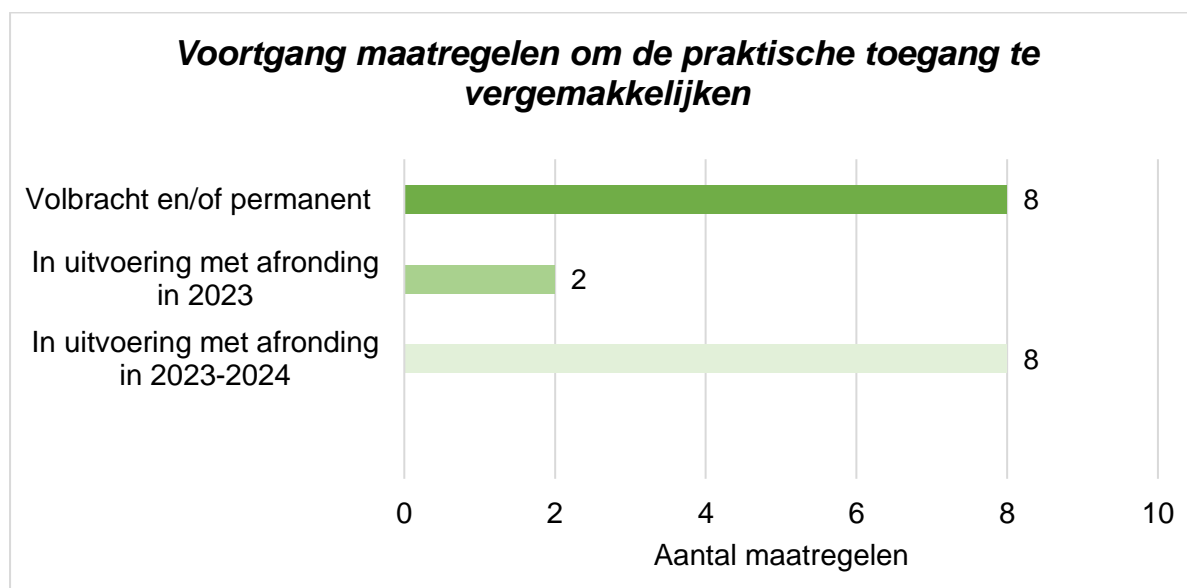
3.11	De fiets integreren in het werk van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid	De maatregel is volbracht, structureel en permanent. In de arbeidsreglementen van het personeel zijn nu verschillende voorzieningen voor fietsen opgenomen en de publicaties van Ontwikkelingssamenwerking zijn resoluut gericht op de ontwikkeling van inclusieve en duurzame steden.	
3.12	Het fietsen in het jaarprogramma van Bozar opnemen en op grote schaal promoten bij het publiek	De maatregel wordt uitgevoerd en blijft de duurzaamheidsstrategie van de instelling versterken. Wat het Bozar-programma betreft, besteden twee cycli regelmatig aandacht aan milieu, duurzaamheid, mobiliteit en stedenbouw: "City Talk" en "Climate Talk".	
3.13	Communicatiecampagne #Justbike lanceren (binnen Justitie)	Naast andere acties in het kader van de Mobiliteitsweek werd er een sterke communicatiecampagne gevoerd via de sociale mediakanalen van de FOD Justitie met de hashtag #Justbike.	
3.14	Mobility challenges binnen de Regie der Gebouwen	De maatregel is in uitvoering, oplevering wordt verwacht in 2023. "The Bike Project" is een van de onderdelen.	
4.1	Gezondheidsfondsen op de fiets: actief communiceren door gezondheidsfondsen	Overzicht van ontwikkelde of geplande acties door de ziekenfondsen om het gebruik van de fiets aan te moedigen: fietsvergoeding, verbetering kantoorinfrastructuur, fietslease (werknemers), terugbetaling sportkampen met fietsen, bruikleen van fietsen voor kinderen tegen democratische prijzen (leden).	

4.2	Een federale Fietscommissie oprichten om een fietsbeleid te coördineren met de andere bevoegde overheidsniveaus	Deze maatregel is volbracht. De Fietscommissie is operationeel en maakt het mogelijk om beleid af te stemmen tussen de verschillende politieke niveaus, maar ook met fietsverenigingen en kenniscentra. De Fietscommissie komt tenminste vier keer per jaar samen en wordt geleid door de federale fietsmanager.	
4.3	Studies om het fietsbeleid in België beter te sturen/begeleiden lanceren	De studies uitgevoerd door Vias institute onder toezicht van de FOD Mobiliteit en Vervoer maken het mogelijk om de problemen waarmee dagelijkse fietsers worden geconfronteerd beter te begrijpen en om de beste oplossingen te definiëren om de verkeersveiligheid te verbeteren. Alle studies zijn afgerond of worden in 2023 gepubliceerd door Vias.	
4.4	Opstellen van gedetailleerde nationale statistieken over fietsgebruik en -trends	Deze maatregel is volbracht en wordt in de toekomst voortgezet om het mobiliteitsbeleid te ondersteunen met objectieve gegevens. De FOD Mobiliteit en Vervoer organiseert regelmatig algemene mobiliteitsenquêtes die het onder meer mogelijk maken om het modale aandeel van de fiets in te schatten.	
4.5	Informatie centraliseren op de website van de FOD Economie over de steun aan kmo's in verband met ecologische transitie, met inbegrip van hulp in verband met duurzame mobiliteit	De webpagina wordt gefinaliseerd. De lancering staat gepland in 2023 op de website van de FOD Economie.	

4.6	Versterken en meer rekening houden met fietsen in het internationale mobiliteitsbeleid	Deze maatregel is in uitvoering en vordert goed. Een voorbeeld: de European Cycling Declaration, een Belgisch initiatief, die werd ondertekend door zes lidstaten tijdens de Raad van Europese Ministers van Mobiliteit op 2/06/2022 in Luxemburg, kreeg, in juni 2023, de steun van 17 van de 27 landen.	 <p>In uitvoering - afronding in 2023-2024</p>
4.7	Lanceren van een studie over de circulariteit van de fiets	De maatregel is in uitvoering en wordt in 2023-2024 afgerond. In het kader van het herstel- en veerkrachtplan van de Europese Unie werden middelen beschikbaar gesteld voor investeringen in de circulaire economie. Tijdens de projectoproep "Belgium Builds Back Circular" (BBBC) is de circulariteit van (e-)bikes één van de vier pijlers van deze oproep.	 <p>In uitvoering - afronding in 2023-2024</p>
4.8	Good Practices Fedasil in kaart brengen	De maatregel wordt momenteel uitgevoerd en er vinden ontmoetingen plaats tussen de opvangcentra om goede praktijken uit te wisselen. Ook worden er workshops georganiseerd.	 <p>Volbracht en/of permanent</p>

As 1. Makkelijker op de fiets

Maatregelen om de praktische toegang te vergemakkelijken, om meer mensen op de fiets helpen

1. De verbetering van de fietsvergoeding voor het woon-werkverkeer in België onderzoeken

Ministers van Mobiliteit (Georges Gilkinet), van Financiën (Vincent Van Peteghem), van Sociale Zaken (Frank Vandenbroucke) en van Werk (Pierre-Yves Dermagne)

Oorspronkelijk engagement

Het regeerakkoord bepaalt dat “Werknemers die per fiets of elektrische fiets naar het werk komen, een fietsvergoeding ontvangen, in overeenstemming met het sociaal overleg”. Om de aanzet te geven tot een besluit in die richting heeft Minister Gilkinet de kwestie voorgelegd aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Door hen te verzoeken een advies uit te brengen kan zo de dialoog op gang worden gebracht. Op basis van dit advies en afhankelijk van de beschikbare budgetten zullen de nodige maatregelen worden genomen om werknemers en werkgevers aan te moedigen om de fiets als vervoermiddel naar het werk te gebruiken.

Naast de mogelijke uitbreiding van het aantal werknemers wordt ook een verhoging van de vrijstelling voor de fietsvergoeding onderzocht. Door de opkomst van duurdere fietsen zoals de speed pedelec is de kostenstructuur voor sommige werknemers die met de fiets naar het werk pendelen immers gestegen. Dit wordt ook door de wetgever erkend, die op 09/07/2020 een Voorstel van Resolutie aannam waarin het voornemen werd geuit om de wenselijkheid van het optrekken van de 0,24 euro/km uit art. 38, §1, 14°, a, WIB92 te onderzoeken.

Het is de ambitie om dit voornemen uit te voeren. Er zal worden onderzocht wat de effecten zijn van een verhoging van de fiscale vrijstelling voor de fietsvergoeding. Overeenkomstig het resultaat van dit onderzoek en afhankelijk van de beschikbare budgetten zal een verhoging van de fiscale vrijstelling voor de fietsvergoeding worden bekeken.

Deze maatregel heeft betrekking tot verschillende bevoegdheden: Fiscaliteit (Minister van Financiën), Loon (Minister van Economie en Werk), Sociale bijdrage (Minister van Sociale Zaken) en Mobiliteit (Minister van Mobiliteit).

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Steeds meer Belgen gebruiken de fiets voor woon-werk-verplaatsingen: dat is goed voor de gezondheid en dit vermindert de files. Voor de hele samenleving is dit een positieve ontwikkeling, ook voor de mensen die niet voor de fiets kiezen. Om dit verplaatsingsmiddel nog aantrekkelijker te maken, hebben wij de sociale partners bevroegd en zij zijn overeengekomen om, op basis van de door de federale overheid vrijgemaakte middelen, de fietskilometervergoeding uit te breiden naar alle sectoren die deze vergoeding tot nu toe nog niet aanboden. Zo kunnen sinds 2023 alle werknemers in de privésector genieten van een terugbetaling van hun fietsverplaatsing naar het werk. De fiets is dus ook goed voor de portemonnee. Daarnaast heb ik doelgerichte ondersteuningsprogramma’s gelanceerd om werknemers te helpen om naar het werk te fietsen.”

Vincent Van Peteghem, Minister van Financiën:

“De samenwerking tussen de wetgever, de sociale partners en de regering leidde tot een veralgemening van de fietsvergoeding over alle sectoren van de private sector dankzij de suppletieve CAO nr. 164. Vanaf 1 mei kunnen alle werknemers in de private sector een fietsvergoeding aanvragen dankzij de inspanningen van deze actoren.

Toekomstvooruitzichten: De fiets is en blijft een nuttig en duurzaam vervoersmiddel en het gebruik ervan mag verder gestimuleerd worden. De input die de sociale partners gaven in hun rapport van oktober 2022 en de mobiliteitsstudie van de FOD Mobiliteit/Vias identificeren welke zaken belangrijk zijn voor de werknemers zodat ze extra gemotiveerd zouden worden om de fiets meer te gebruiken als vervoersmiddel.”

Frank Vandenbroucke, Minister van Sociale Zaken:

“Ik ben trots op het feit dat de sociale partners in de schoot van de Nationale Arbeidsraad op 24 januari 2023 CAO nr. 164 hebben gesloten. Deze CAO voorziet in een veralgemening van de kilometervergoeding voor het gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer.

De regering heeft hier steeds voor geijverd en ook voorzien in een tijdelijke compensatie van de kost voor de werkgevers.”

Pierre-Yves Dermagne, Minister van Werk:

“Op 24 januari 2023 sloot de Nationale Arbeidsraad CAO 164 af rond de tussenkomst van werkgevers voor woon-werkverplaatsingen die werknemers met de fiets afleggen.

Dankbaarheid en felicitaties aan de sociale partners dat ze dit akkoord hebben gesloten! Het zal zonder twijfel de modal shift verder versnellen, en is onmisbaar in het licht van de groene transitie.”

Indicator(en)

1. Veralgemening van de vergoeding tot alle sectoren
2. Aantal economische sectoren die de kilometervergoeding aanbieden

Implementatie

1. Veralgemening van de vergoeding tot alle sectoren
  - ▶ In 2021: Te starten
  - ▶ In 2022: Te starten
  - ▶ In 2023: Gefinaliseerd (via aanvullende CAO 164), structureel & permanent
2. Aantal economische sectoren die de kilometervergoeding aanbieden
  - ▶ In 2021: 103 commissies op 129
  - ▶ In 2022: onveranderd
  - ▶ In 2023: Gefinaliseerd (via aanvullende CAO 164), structureel & permanent

Meer informatie

In België is het gebruikelijk dat werknemers en werkgevers in dialoog gaan om te bepalen in welke sector de werknemers recht zouden hebben op een fietsvergoeding voor het woon-werkverkeer. De overheid is, op het vlak van financiën, bevoegd om de fiscale vrijstelling van het bedrag per kilometer vast te leggen. Of een werknemer recht heeft op een fietsvergoeding en wat precies het bedrag is, wordt traditioneel door de werkgevers bepaald. De verbetering van de fietsvergoeding hangt daarom in grote mate af van het sociaal overleg.

De vier betrokken Ministers hebben een werkgroep opgericht om het dossier zo efficiënt mogelijk te kunnen realiseren. Als resultaat van dit overleg hebben zij in februari 2022 en in april 2022 telkens een bijkomende brief aan de Nationale Arbeidsraad (NAR) en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) gestuurd om hun vraag te verfijnen. Om over de relevante informatie en deskundigheid van de sociale partners over dit onderwerp te beschikken, vroegen zij onder meer hoe het huidige systeem van vergoedingen voor het woon-werkverkeer per fiets in ruime zin toegankelijker kan worden gemaakt voor meer werknemers. De Ministers peilden ook naar de redenen waarom sommige paritaire comités geen of maar een beperkte fiets-kilometervergoeding voorzien.

In mei 2022 ontvingen de vier Ministers een [tussentijds rapport](#) van de NAR en de CRB als voorlopig antwoord op hun vragen. Daarin stellen de raden dat de interprofessionele sociale partners willen werken aan een modal shift door de keuze voor openbaar vervoer en alternatieve vervoerswijzen (waaronder fietsen) te stimuleren. Ze benadrukken het toenemende gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer. Fietsen is de vervoerswijze die het sterkst is gestegen tussen 2005 (7,8%) en 2017 (11,1%). Ze geven aan dat door de gezondheids crisis de populariteit van fietsen voor woon-werkverkeer vanaf maart 2020 is toegenomen. Het percentage respondenten dat gewoonlijk of af en toe een fiets gebruikt voor het hele of een deel van hun woon-werkverkeer is gestegen van 28,9% in 2019 naar 30,5% in 2020. Ze vermelden ook dat de sterke groei van elektrische fietsen onder het personeel ([de verkoop van elektrische fietsen steeg met 18% tussen 2019 en 2020](#)), evenals het aandeel elektrische bedrijfsfietsen dat de meerderheid uitmaakt in fietsleasingcontracten (75% bij Cyclis en 80% bij KBC FietsLease) niet kan worden genegeerd. Tot slot onderstrepen beide raden ook het enorme potentieel van de fiets afhankelijk van de woon-werkafstand. In België woont 30% van de werknemers op minder dan 5 km van hun werkplek. Daarvan gebruikt momenteel 1 op de 4 werknemers (24%) de fiets als voornaamste vervoermiddel om naar het werk te gaan. In de privésector geniet slechts 18% van de werknemers geen fietsvergoeding voor hun woon-werkverkeer. Van deze 18% heeft 15% een CAO afgesloten die voorziet in een andere algemene regeling van de werkgeversvergoeding voor woon-werkverkeer met eigen vervoermiddelen, waaronder fietsen.

Tot 2023 waren er echter nog 26 paritaire comités (die samen goed zijn voor 78.027 arbeidsplaatsen, ofwel minder dan 3% van de arbeidsplaatsen in de privésector) die geen werkgeversvergoeding voor verplaatsingen met de fiets hadden voorzien. Om echt alle werknemers in deze private sectoren te dekken, keurden de sociale partners eind januari 2023 een aanvullende collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) (Nr. 164) goed. De regering steunt deze laatste stap in de veralgemening van de kilometervergoeding door een belastingkrediet gericht op de betrokken werkgevers.

Om de modal shift verder te versnellen en de toegang tot de fiets voor een breder publiek te vergemakkelijken, besliste de regering in 2022 om een bijkomend budget ter beschikking te stellen om het woon-werkverkeer te bevorderen. Zo keurde de regering in juni 2023 twee projectoproepen goed ter ondersteuning van de wijziging van de verplaatsingswijze voor woon-werkverkeer. De twee projectoproepen worden eind 2023 gelanceerd.

Andere maatregelen met hetzelfde doel worden nog besproken en zullen eventueel in 2024 worden uitgevoerd, waaronder een mogelijke verhoging van het maximaal onbelaste bedrag van de fietskilometervergoeding.

2. **Onderzoeken hoe een centraal fietsregister kan worden opgezet om de strijd tegen fietsdiefstal te intensiveren**

Ministers van Mobiliteit (Georges Gilkinet), van Binnenlandse Zaken (Annelies Verlinden) en van Justitie (Vincent Van Quickenborne)

Oorspronkelijk engagement

Het regeringsakkoord bepaalt: “De bestrijding van fietsendiefstal zal worden geïntensiveerd en er zal op vrijwillige basis een centraal fietsregister worden opgezet”. Om dit doel te bereiken heeft de Minister van Mobiliteit een stuurgroep opgericht met de kabinetten Verlinden en Van Quickenborne, en ook met de Ministers van mobiliteit van de drie Gewesten. Het doel is een elektronisch systeem voor het hele land opzetten, geïnspireerd op andere bestaande systemen (zoals MyBike.brussels), met een centrale databank die door het federale niveau wordt beheerd.

Het project is momenteel in ontwikkeling en zal in fasen worden uitgevoerd. Begin 2021 kreeg Vias institute van Minister Gilkinet de opdracht praktische bijstand en inhoudelijke expertise te verlenen. De resultaten van [deze studie](#) worden in het najaar van 2021 verwacht en zullen het mogelijk maken het project te concretiseren, afhankelijk van de beschikbare budgetten.

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Fietsdiefstal is een ware plaag die geen grenzen kent en veel potentiële fietsgebruikers zou kunnen ontmoedigen. Het bestrijden van deze plaag vroeg dus om een gecoördineerde aanpak. Daarom heb ik het initiatief genomen om de Gewesten en mijn collega’s, de federale Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken, samen te brengen voor een ongeziene samenwerking. De strijd tegen fietsdiefstal werd opgenomen in het Nationaal Veiligheidsplan, waardoor het tot de prioritaire dossiers van de politiediensten is verheven. Met de totstandkoming van het nationale register MyBike, waarin de in omloop zijnde fietsen worden geregistreerd, bieden we fietseigenaars, maar ook politie en Justitie handvatten om deze strijd tegen fietsdiefstal effectief te voeren en te versterken. Het lijkt niet veel, maar het is een enorme stap voorwaarts voor het dagelijks gebruik van de fiets!”

Annelies Verlinden, Minister van Binnenlandse Zaken:

“Met het centrale fietsenregister zetten we een stap voorwaarts in de strijd tegen fietsdiefstal. Slachtoffers kunnen makkelijker aangifte doen. En gestolen fietsen worden makkelijker teruggegeven aan de rechtmatige eigenaren.”

Vincent Van Quickenborne, Minister van Justitie:

“Fietsdiefstal is voor veel mensen een van de meest irritante en meest voorkomende vormen van kleine criminaliteit. Justitie en politie proberen er alles aan te doen om dit fenomeen verder de kop in te drukken. Dat bereiken we des te beter dankzij dit efficiënte systeem dat overal op dezelfde manier kan worden toegepast. Het moedigt slachtoffers of getuigen aan om aangifte te doen, omdat ze weten dat de politie daarmee een hefboom heeft om snel en daadkrachtig af te handelen.”

Indicator(en)

1. Opzetten van een databank en een elektronisch systeem op basis van de toekenning van unieke nummers aan elke fiets
2. Aantal geregistreerde fietsen

Implementatie

1. Opzetten van een databank en een elektronisch systeem op basis van de toekenning van unieke nummers aan elke fiets
  - ▶ In 2021: In uitvoering; zal worden afgerond in 2023-2024
    - Op vraag van de Minister van Mobiliteit voerde Vias institute samen met de Federale politie, twee parketten en een rechter in 2021 een [studie](#) uit naar de stand van zaken rond fietsdiefstal in 12 politiezones. Het doel was om de situatie te analyseren en het probleem en de antwoorden vanop het terrein beter te begrijpen. De studie die in juni 2022 door Vias werd gepubliceerd, benadrukt de grote verschillen in benaderingen tussen de politiezones onderling en het verlangen naar betere coördinatie, waarbij sommige zones meer concreet het verzoek uitdrukken om een gemeenschappelijk elektronisch systeem in het hele land te creëren. Zonder een pertinent en coherent systeem zou de bevolking terughoudend zijn om een aangifte te doen van fietsdiefstal, uit vrees dat de politie er niets mee doet. Om gevolg te geven aan de conclusies van het rapport, zijn de drie federale Ministers die betrokken zijn bij het dossier overeengekomen om, in samenwerking met de drie gewestelijke Ministers van Mobiliteit, het opzetten van een elektronisch systeem op basis van MyBike.brussels te concretiseren waarmee elke burger zijn fiets kan registreren op vrijwillige basis. Registratie in dit systeem gaat gebeuren in een nationale database die aan elke fiets een uniek nummer toekent. Dit nummer en een QR-code gaan door middel van een niet-verwijderbare sticker op de fiets worden geplakt. Het doel is om het aantal fietsdiefstallen te verminderen en de teruggave van teruggevonden fietsen aan hun eigenaren te vergemakkelijken.
  - In 2021 begonnen de voorbereidende werken aan een ontwerp van het interfederale samenwerkingsakkoord.
  - ▶ In 2022: In uitvoering; zal worden afgerond in 2023-2024
    - De Minister van Justitie nodigde een vertegenwoordiger van de Minister van Mobiliteit en Vias institute uit om de resultaten van de studie van 2021 te presenteren aan de Raad van procureurs des Konings. Deze presentatie vond plaats in januari 2022. Zij maakte het mogelijk om de procureurs bewust te maken

van het probleem van fietsdiefstal en om te luisteren naar hun feedback om de strijd tegen fietsdiefstal te versterken op de verschillende machtsniveaus. Tegelijkertijd richtte de Minister van Mobiliteit een stuurgroep op waarin ook vertegenwoordigers zetelen van de Minister van Binnenlandse Zaken, de Minister van Justitie, de drie gewestelijke Ministers van Mobiliteit, de verschillende administraties en de Federale politie en de lokale politie.

- ▶ In 2023: In uitvoering; zal worden afgerond in 2023-2024
  - De FOD Mobiliteit stelde een ontwerp op van een interfederaal samenwerkingsakkoord dat achtereenvolgens in eerste lezing werd goedgekeurd door de federale regering en de gewestregeringen. Aanpassingen zijn gemaakt naar aanleiding van een reeks adviezen die door verschillende instellingen zijn ontvangen. Op basis daarvan keurden de federale en de drie gewestelijke regeringen het dossier goed tijdens het Overlegcomité van maart 2023. In juli 2023 keurde de federale regering de finale versie van het samenwerkingsakkoord goed. Daarna werken het federale parlement en de drie gewestelijke parlementen aan de goedkeuring van de federale wet, Vlaamse en Waalse decreten en de Brusselse ordonnantie die allemaal nodig zijn voor de inwerkingtreding van het interfederale MyBike tegen eind 2023. Tegelijkertijd bereiden de betrokken partners de technische aspecten voor, de distributie van de stickers en de communicatie naar burgers en lokale overheden. De Minister van Binnenlandse Zaken bereidt ondertussen de integratie tussen MyBike en de IT-diensten van de politie voor, die gefaseerd zal gebeuren.

2. Aantal geregistreerde fietsen

- ▶ Nog niet van toepassing
  - Gezien de complexiteit van dit interdisciplinaire en interfederale dossier, zeker ook wat betreft het gebruik van persoonsgegevens van de burgers, zal de lancering pas eind 2023 plaatsvinden; de grootschalige inzet ervan begint in 2024.

Meer informatie

In België is het gebruik van de fiets de afgelopen jaren blijven groeien, wat bewijst hoe aantrekkelijk de fiets is als dagelijks vervoermiddel. Het is goed voor de mobiliteit en goed voor de gezondheid. Fietsdiefstallen komen helaas ook veel voor. Ze belemmeren de aantrekkelijkheid van fietsmobiliteit en bemoeilijken zo de modal shift naar de fiets, die de federale overheid wil faciliteren. Daarom heeft de regering op initiatief van de federale Minister van Mobiliteit beslist om een centraal register van fietsen op te richten, een sleutelement in de strategie die moet worden ingezet tegen deze plaag. Dit nationaal fietsregister zal MyBike heten, geïnspireerd op het bestaande Brusselse register onder de naam MyBike.Brussels. Het integreert het Brussels proefproject door verder te gaan, met name door actief samen te werken met de politiediensten, die essentiële partners zijn. Na bijna twee jaar onderhandelen is dit register het onderwerp van een interfederaal samenwerkingsakkoord, gevalideerd door het Overlegcomité in maart 2023.

In 2020 werden er immers dagelijks niet minder dan 70 fietsen gestolen, ofwel 24.592 fietsen voor het hele jaar. Tenminste als we het hebben over de diefstallen waarvan aangifte is gedaan bij de politie... Volgens een studie in opdracht van de federale Minister van Mobiliteit schat Vias institute dat slechts 48% van de mensen die het slachtoffer zijn van fietsdiefstal aangifte doen bij de politie.

Naast de emotionele en financiële schade die diefstal van fietsen met zich meebrengt, vormt het ook een groot obstakel voor het gebruik van fietsen in het dagelijkse verkeer. Deze

onderrapportage voedt een vicieuze cirkel: hoe minder gegevens de politie heeft, hoe moeilijker het is om bepaalde werkwijzen te onderzoeken en hoe minder burgers geloven in het werk van de politie. Door aangifte te doen is het mogelijk deze vicieuze cirkel te doorbreken en diefstal van fietsen, maar ook het achterhouden van gestolen fietsen, effectiever tegen te gaan.

De ontwikkeling van de databank, die zal worden beheerd door het federale niveau en doorzoekbaar zal zijn voor de politiediensten, is reeds voltooid. De Gewesten zijn op hun beurt bezig met de opbouw van het gebruikersportaal. Concreet zullen de bezitters van een fiets gratis een sticker kunnen aanvragen die op het frame van de fiets wordt geplakt en niet meer kan worden verwijderd. Op deze sticker komt een unieke code te staan. Met het register kan de eigenaar van de fiets veilig inloggen. Hij kan daar alle gegevens van zijn fiets opslaan, maar ook diefstallen vermelden. Bij het kopen van een tweedehands fiets kan de potentiële koper de code op de fiets scannen en controleren of deze door de eigenaar als gestolen is opgegeven (er zal geen andere informatie over de fiets of de eigenaar beschikbaar zijn). Bij diefstal of verlies van een fiets kunnen de bevoegde diensten gemakkelijk de eigenaar terugvinden. Er wordt ook gewerkt aan een werkwijze om de huidige Brusselse gebruikers naadloos te integreren in het nieuwe nationale systeem.

3. *Maatregelen tegen doorverkoop van gestolen fietsen nemen*

Minister van Justitie (Vincent Van Quickenborne)

Oorspronkelijk engagement

De mogelijke invoer van een federaal registratieplatform zoals MyBike.brussels op initiatief van het Brussels Gewest geeft aanleiding om te analyseren wat er gedaan, kan worden aan de doorverkoop van gestolen fietsen via tweedehandssites, rommelmarkten, ... De beleidscel van de Minister van Justitie ondersteunt het vrijwillige registratieproject voor fietsen "MyBike". We onderzoeken wat hieraan gedaan kan worden in samenwerking met Vias institute. We kijken hiervoor ook naar Nederland waar er reeds een fietsdiefstalregister bestaat.

Fietsendieven maken namelijk gretig gebruik van tweedehandssites om gestolen fietsen te verkopen. Een voorbeeld van een onderzoeksvraag kan bijvoorbeeld zijn: is er behoefte aan een wetgevend initiatief dat zou vereisen dat bij de verkoop van een fiets een controle wordt uitgevoerd door een eventueel federaal registratieplatform zoals MyBike.brussels op initiatief van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, om te weten of de fiets als gestolen is aangegeven of niet?

Indicator(en)

Stijging van aangiftes bij diefstal. Dat kan ook een federaal registratieplatform zoals MyBike.brussels op initiatief van het Brussels Gewest versterken. Wie een uniek nummer heeft, kan zijn fiets als gestolen opgeven.

Implementatie

In uitvoering met afronding in 2023.

Meer informatie

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een aanbevelingsrapport voor de volgende legislatuur. Deze actie kan namelijk pas verdergezet worden wanneer het MyBike project effectief nationaal in werking is.

4. De “Leidraad fietsdiefstal” updaten

Minister van Binnenlandse Zaken (Annelies Verlinden)

Oorspronkelijk engagement

Updaten document “[Leidraad fietsdiefstal](#)”:

- ▶ Fenomeenanalyse;
- ▶ Updaten preventietips, aangepast aan de gewijzigde situatie (bv. opmars elektrische fietsen);
- ▶ Verzamelen en communiceren van vernieuwende goede praktijken (lokaal en internationaal).

Annelies Verlinden, Minister van Binnenlandse Zaken:

“Ik ben bijzonder trots op het feit dat we gezamenlijk, met onze partners, de strijd tegen fietsdiefstal onverminderd verderzetten. Door het aanreiken van deze tool zetten we verder in op preventie rond fietsdiefstal.”

Indicator(en)

1. Analyse van de impact (= bereik) van de preventietips en de verspreiding van goede praktijken
2. Ondersteuning in de ontwikkeling van een nationale databank voor fietsdiefstallen (Algemene Directie Veiligheid en Preventie van de FOD Binnenlandse zaken - ADVP)
3. Vragen beantwoorden van gemeenten, politiezones en Federale Diensten van de Gouverneur over fietsdiefstalpreventie (incl. nationale databank) (ADVP)
4. Actuele informatie ter beschikking stellen van de burger (ADVP)

Implementatie

In uitvoering: Zal worden afgerond in 2023-2024

- ▶ In 2021: Handleiding van 2012
- ▶ In 2022: Handleiding van 2012 en update website fietsdiefstalpreventiepagina (ADVP)
- ▶ In 2023: Update website fietsdiefstalpreventiepagina, nieuwe visual + topic in BeSafe Magazine (ADVP)

Meer informatie

- ▶ Verzamelen van informatie van verschillende partners;
- ▶ Telling van fietsgraveer activiteiten door gemeenschapswachters;
- ▶ Oprichting van een werkgroep met preventiepartners;
- ▶ Deelname aan diverse preventie-overlegplatforms;
- ▶ Ontwikkeling van nieuw preventiemateriaal ter ondersteuning van de handleiding.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Nationale visie op fietsdiefstal: de Algemene Directie Veiligheid en Preventie kan goede praktijken op het vlak van preventie van fietsdiefstal samenbrengen (via de rapporten van de Strategische Veiligheids- en Preventieplannen, via haar contacten met preventiepartners, enz.).

Verspreiding aan de lokale besturen (burgemeesters, korpschefs, preventieadviseurs diefstal, enz.) van het beleid en de best practices die in gemeenten of politiezones moeten worden ingevoerd om fietsdiefstal te voorkomen.

Verspreiding van fietsdiefstalpreventieboodschappen naar burgers en organisatie van sensibiliseringsacties via ons netwerk van lokale partners (o.a. diefstalpreventieadviseurs en gemeenschapswachters).

Een sterke dynamiek rond het voorkomen van fietsdiefstal, die we genereren, en het gebruik van actieve mobiliteit zijn belangrijke troeven voor de toekomstige penetratiegraad van het project.

We putten uit onze vaardigheden, kennis en expertise van meer dan 20 jaar diefstalpreventie om de best mogelijke input voor onze doelgroep te garanderen. Onze verantwoordelijkheid is de veiligheid van iedereen, en de FOD Binnenlandse Zaken wordt erkend op het hele grondgebied. Onze beschikbaarheid, onze initiatieven, ons gevoel voor partnerschap, onze expertise en ons reactievermogen worden gewaardeerd door ons doelpubliek.

Fietsdiefstal wordt meegenomen in de bredere bewustwordingscampagne BeSafe@home die zich richt op de algemene strijd tegen diefstal. Er worden regelmatig preventieberichten geplaatst op sociale media: Facebook, Twitter en Instagram. Deze publicaties bereiken de burger rechtstreeks of worden doorgestuurd door preventiediensten en politiezones.

Kansen

Het belangrijkste obstakel blijft dat de beoogde maatregel in wezen op vrijwillige basis werkt en afhankelijk is van de financiële middelen die worden besteed aan de preventie van fietsdiefstal en lokale prioriteiten op dit gebied.

Ook het fietsgebruik en het voorkomen van fietsdiefstal lopen sterk uiteen tussen de verschillende regio's.

Een grondige analyse van de situatie per regio en het optreden van bijverschijnselen moet een betere toepassing van de maatregelen mogelijk maken.

Andere middelen moeten worden ontwikkeld en/of geactualiseerd in het kader van de preventie van fietsdiefstal (geactualiseerde brochure voor burgers over basisadviezen over preventiemiddelen, dynamische en evoluerende digitale tool, enz.).

De inrichting van een nationaal fietsregister stelt ons in staat ons preventienetwerk uit te bouwen naar nieuwe partners.

Ambities

We willen bijdragen aan een veiligere wereld en zorgen voor de veiligheid van alle burgers en hun eigendommen.

We laten zien dat ons bestuur sterk en verenigd is, en een onmisbaar hulpmiddel vormt tegen overlast en diefstal.

De implementatie van het gebruik van de handleiding in bindende teksten, eventueel voor ruimtelijke ordening en stedenbouw, met het oog op het creëren van veilige en gratis parkeerplaatsen voor de verschillende soorten fietsen op het hele grondgebied.

Burgers moeten gemakkelijk een veilige plaats voor hun fiets kunnen vinden. Het creëren van een 'safe place' zou een pluspunt zijn.

Met deze maatregelen kunnen we plaatsen bereiken die geen gebruik maken van kennis op dit gebied om hen te ondersteunen bij hun aanpak, met name door het verspreiden van goede praktijken.

Resultaten

We hebben zowel intern als extern positieve feedback gekregen over de aanpak van het voorkomen van fietsdiefstal.

Experts op het gebied van criminografie, diefstalpreventie, medewerkers van de cel externe communicatie, feedback van besluitvormers, externe partners en het beheer door projectmanagers zijn essentiële middelen om de doelstellingen te bereiken.

De verspreiding van de nieuwe handleiding en nieuwe brochures naar doelgroepen (eventueel digitaal) en een impact op de verwervende criminaliteit (met name fietsdiefstal) zijn gestelde doelen.

De tevredenheid van de ontvangers over de kwaliteit van de handleiding en de brochure (praktisch, aanpasbaar, doelgericht, actueel, beantwoordend aan hun verwachtingen, enz.) moet blijvend zijn.

5. De strijd tegen fietsdiefstallen opnemen in de nieuwe versie van de Kadernota Integrale Veiligheid

Ministers van Justitie (Vincent Van Quickenborne), van Binnenlandse Zaken (Annelies Verlinden) en van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

De ambitie – federaal maar ook gewestelijk - om de strijd tegen fietsdiefstallen op te trekken wordt opgenomen in de nieuwe versie van de kadernota integrale veiligheid.

De Kadernota Integrale Veiligheid (KIV) vormt een strategisch beleids- en referentiekader voor alle actoren die omwille van hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden of vanuit hun maatschappelijke doelstellingen een bijdrage kunnen leveren om tot een effectieve veiligheidsaanpak te komen. De KIV is met andere woorden een beleidsdocument dat de gehele federale regering en de regeringen van de deelstaten, ieder voor zich en binnen de

grenzen van hun eigen bevoegdheden, bindt. Op basis van de Kadernota wordt onder meer het Nationaal Veiligheidsplan door de Federale politie opgesteld.

De nieuwe KIV wordt nu opgesteld en gaat in vanaf 2022.

Vincent Van Quickenborne, Minister van Justitie:

“De Minister van Justitie vindt het belangrijk dat de lokfiets, zowel met als zonder lokalisatie-apparaat, door de politie praktisch en efficiënt kan ingezet worden op het terrein.

Op zijn vraag onderzoekt het openbaar ministerie hoe het huidig wettelijk kader uniform kan toegepast worden, met als resultaat een coherente en uniforme richtlijn uitgaande van het College van procureurs-generaal.

Deze lokfietsen maken het mogelijk om verdachten van diefstal te volgen en op heterdaad te vatten. Na een heterdaadvatting door de politie kan door hen meteen ook de Onmiddellijke Minnelijke Schikking (OMS)-procedure worden toegepast.”

Indicator(en)

Het aantal parketten dat deze aanpak heeft opgenomen in hun contacten met de politie.

Implementatie

Volbracht

- ▶ In 2021: Oude KIV's omvatten geen strijd tegen fietsdiefstal
- ▶ In 2022: Fietsdiefstal wordt voor het eerst opgenomen
- ▶ In 2023: Er is nog geen terugkoppeling over het aantal procureurs die deze aanpak heeft geïntegreerd in hun contacten met de politie

Meer informatie

De nieuwe [Kadernota Integrale Veiligheid \(KIV\)](#) werd eind maart 2022 officieel goedgekeurd. Deze nieuwe KIV, die de vorige Kadernota vervangt, werd opgesteld voor de periode 2022-2024. Zij vormt een strategisch beleids- en referentiekader voor alle actoren die omwille van hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden of vanuit hun maatschappelijke doelstellingen een bijdrage kunnen leveren om tot een effectieve veiligheidsaanpak te komen. Ook lokale veiligheidsplannen van politiezones baseren zich vaak op de inhoud van de actueel geldige KIV.

Voor de eerste keer werd in dit belangrijk beleidsdocument de strijd tegen fietsdiefstallen opgenomen. Concreet bepaalt zij: “Er is een duidelijke ambitie – federaal maar ook gewestelijk – om de strijd tegen bijv. fietsdiefstallen op te trekken.” Het volledige luik rond de strijd tegen fietsdiefstal kan online nagelezen worden op pagina 32 van de KIV.

Daarmee vormt de nieuwe KIV een optimale aanvulling op de maatregel “Centraal fietsregister” van het fietsactieplan Be Cyclist die de Ministers van Mobiliteit, Binnenlandse Zaken en Justitie gemeenschappelijk uitvoeren in de strijd tegen fietsdiefstal. Deze maatregel

werd in 2022 eveneens opgenomen in het nieuwe Nationaal Veiligheidsplan. Beide maatregelen versterken elkaar en helpen daardoor de strijd tegen fietsdiefstal op te trekken.

Wat betreft het aantal procureurs en hun contacten met de politie in de strijd tegen fietsdiefstal, is het momenteel nog te vroeg voor een stand van zaken, aangezien de KIV pas onlangs in werking is getreden.

6. De wegcode herzien

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

De wegcode zal worden herzien om actieve vervoerswijzen (inclusief fietsen) aan te moedigen. Er zullen contacten worden gelegd met het oog op de organisatie van een screening om tot concrete aanpassingsvoorstellen te komen.

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Ik ben bijzonder trots dat ik een nieuwe wegcode heb mogen opstellen, omgedoopt tot “Code van de Openbare Weg”. De Code van de Openbare Weg is een set regels die voor iedereen geldt: fietsers, voetgangers, automobilisten... zodra je je op de openbare weg bevindt. Dit is een van de weinige regelgevingen die ons allemaal dagelijks aangaat. De hervorming en de nieuwe naam markeren een keerpunt. We hebben nu een code die een eerlijke verdeling van de openbare weg voor iedereen regelt, waar iedereen zijn rechtmatige plaats vindt, ook de actieve en meer kwetsbare gebruikers, fietsers en voetgangers, die zo beter beschermd zullen worden.”

Indicator(en)

1. Aantal wijzigingen in de wegcode die actieve vervoerswijzen (inclusief fietsen) stimuleren
2. De hervorming van de volledige wegcode is voltooid en bevat maatregelen ten gunste van de fiets

Implementatie

Volbracht

1. Aantal wijzigingen in de wegcode die actieve vervoerswijzen (inclusief fietsen) stimuleren
  - ▶ In 2021: 0
  - ▶ In 2022: 3
  - ▶ In 2023: 1

Na de goedkeuring van de nieuwe Code zullen fietsers tot en met 11 jaar in plaats van tot en met 9 jaar op de voetpaden mogen rijden, over een niet-verplicht fietspad beschikken (zodat de snelsten onder hen op de weg mogen rijden), of vanaf 10 personen in plaats van 15 in groepen op de weg mogen rijden.

2. De hervorming van de volledige wegcode is voltooid en bevat maatregelen ten gunste van de fiets
  - In 2023: 1
    - Het ontwerp van het koninklijk besluit "Code van de Openbare Weg", dat de wegcode hervormt, staat klaar. Het doorloopt het voorziene wetgevende traject: na het advies van de gewestregeringen in de zomer 2023, zal het advies van de Raad van State worden gevraagd in het najaar 2023. De publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad is gepland voor het voorjaar van 2024, met inwerkingtreding 18 maanden later (om aanpassingen van rijhandleidingen, overtredingstabellen aangelegd door de politie, enz. mogelijk te maken).

Meer informatie

In 2023 is een nieuw decreet tot wijziging van de wegcode in werking getreden: het koninklijk besluit van 12 maart 2023 vereenvoudigt de fietsstraat, die een "fietszone" wordt en zo meerdere straten kan omvatten, met een begin- en eindsignaal. Ter herinnering: in een fietszone mogen fietsers midden op de weg rijden, mogen auto's hen niet inhalen en is de snelheid beperkt tot maximaal 30 km/uur.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Wij zijn trots dat wij in 2022 een hervorming van de wegcode, die in 2006 werd gestart, hebben doorgevoerd. Daardoor konden wij de modal shift bevorderen door bij deze herziening beter rekening te houden met actieve weggebruikers. Voetgangers en fietsers zijn gebaat bij een betere verdeling van de openbare ruimte.

Onze aanpak is gebaseerd op de gezamenlijke ervaring van vier administraties (FOD Mobiliteit en Vervoer, en Gewesten) rond een constructieve samenwerking.

We willen ook op middellange termijn de interfederale samenwerking voortzetten om actieve weggebruikers centraal te blijven stellen.

De meerwaarde voor de fietsers, en voor andere actieve weggebruikers, vloeit zowel voort uit dit interfederale overleg als uit het voorafgaande overleg van alle leden van de Federale Commissie voor de Verkeersveiligheid sinds 2021.

Het doelpubliek voor de maatregel is groot, aangezien ze alle gebruikers van de openbare weg treft, d.w.z. iedereen die zich op een bepaald moment op het Belgische grondgebied bevindt.

Kansen

Het gaat erom de behoeften van verschillende soorten weggebruikers bij elkaar te brengen (voetgangers, fietsers, automobilisten, enz.) en de standpunten te verzoenen die voortkomen uit uiteenlopende ervaringen en afkomstig van vele belanghebbenden. Dit maakt de oefening rijk maar ook complex.

De obstakels voorafgaand aan deze hervorming van de wegcode zijn gekoppeld aan visies, beleid en praktijken op het gebied van mobiliteit, inclusief actieve mobiliteit, die van het ene gewest tot het andere kunnen verschillen, met een wegcode die deels federaal en deels geregionaliseerd is volgens de laatste staatshervorming (waardoor bepaalde grijze gebieden ontstonden tussen bevoegdheden die federaal bleven of regionaal werden).

Ambities

Onze ambitie in 2022 was om bij te dragen aan de modal shift, met de wegcode als hefboom, die complementair is met de ruimtelijke ordening. Het doel is om naar een mobiliteit te evolueren die meer respect heeft voor het milieu en die alle weggebruikers een hoog veiligheidsniveau biedt.

Resultaten

Onze indicatoren werden gehaald. De hervorming heeft wat vertraging opgelopen, maar zal tijdens deze legislatuur worden afgerond.

7. Opstarten van een netwerk 'Mobility Managers' (binnen Ambtenarenzaken)

Minister van Ambtenarenzaken (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

Er zal getracht worden per departement een Mobility Manager aan te wijzen. Dit is een rol, geen volwaardige functie. Deze persoon zal een eerste aanspreekpunt zijn voor de implementatie van maatregelen en de uitvoering van beslissingen. Dit netwerk zal maandelijks vergaderen en zal fungeren als klankbordgroep, uitwisselingsorgaan van best practices en BOSA ondersteunen bij de uitwerking van het fietsbeleid voor federale ambtenaren. Deze personen worden allen opgeleid en volgen relevante reglementaire, maatschappelijke en andere evoluties die opportuniteiten kunnen inhouden.

De FOD BOSA verzekert de coördinatie van dit netwerk.

Petra De Sutter, Minister van Ambtenarenzaken:

“Het netwerk Mobility Managers brengt voor het eerst alle mobiliteitsverantwoordelijken samen binnen de federale overheid. Het mobiliteitsvraagstuk aanpakken, vergt immers samenwerking. We zagen al mooie concrete sensibiliseringsacties, maar de echte kracht van dit netwerk ligt in de beleidsaanbevelingen die ze doen en de impact die ze hebben op hun organisaties om zaken in beweging te zetten richting nog duurzamer verplaatsingsgedrag.”

Indicator(en)

1. PV van de vergadering
2. Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)
3. Aantal personen die de opleiding Mobility Manager hebben gevolgd

Implementatie

Structureel & permanent

1. PV van de vergadering

- ▶ Volbracht
- 2. Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)
  - ▶ In uitvoering: Zal worden afgerond in 2023-2024
- 3. Aantal personen die de opleiding Mobility Manager hebben gevolgd
  - ▶ In 2022: 6 Mobility Managers opgeleid van wie nog 4 in functie zijn
  - ▶ In 2023: 10 Mobility Managers opgeleid en in de komende maanden zullen er nog anderen de opleiding volgen

Meer informatie

Maandelijks zal er worden vergaderd. Het netwerk is aanwezig en gebeurt via PV's.

In 2022 maakten 65 instellingen deel uit van het netwerk en hebben zes de opleiding "Mobility Manager" afgerond. Van deze opgeleide Mobility Managers zijn er inmiddels twee naar Brussel verhuisd. Het netwerk is in augustus 2021 gelanceerd. Destijds telde het zo'n 30 aangesloten leden als instellingen.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Het netwerk van Mobility Managers heeft in 2022 een doorstart gemaakt en is momenteel aan het uitgroeien tot een gedreven netwerk die samen rond de tafel de verschillende aspecten bekijken en uitwerken.

Kansen

Nog niet iedereen heeft de opleiding van Brussel Leefmilieu – Mobility Manager gevolgd. Een aantal zijn nog maar net in functie. Maar hoe meer er deze opleiding hebben gevolgd, des te groter het draagvlak zal zijn.

Ambities

Het netwerk kan verschillende zaken vergelijken en dan bekijken welke haalbaar zijn om binnen de overheid op te nemen en uit te werken. Onze ambitie is om de fiets en meer algemeen mobiliteit nog wat meer in de picture te brengen.

Resultaten

We hebben positieve feedback ontvangen. Waar we soms tegenaan lopen, zijn de budgetten om bv. fietsinfrastructuur te verbeteren of het feit dat gebouwen van de Regie der Gebouwen of een andere eigenaar is, hetgeen maakt dat structurele aanpassingen niet kunnen waargemaakt worden.

8. De personeelsleden inzake de behoefte aan voorzieningen bevragen (binnen Ambtenarenzaken)

Minister van Ambtenarenzaken (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

In het kader van de verplichte bevraging voor Brusselse bedrijven rond het bedrijfsvervoersplan zal aan ieder personeelslid van de instellingen gevraagd worden om ook te antwoorden op een aantal gerichte vragen rond de fietsinfrastructuur.

Petra De Sutter, Minister van Ambtenarenzaken:

“Door deze bevraging – die door meer dan 4.000 ambtenaren werd beantwoord – krijgen we voor het eerst zicht op wat ambtenaren ertoe kan bewegen zich nog meer met de fiets te verplaatsen. Infrastructuur blijkt een hele belangrijke. Ik ga hierover graag het gesprek aan met de Regie der Gebouwen.”

Indicator(en)

1. Evolutie infrastructuur via een herhaling van de bevraging
2. Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)

Implementatie

Structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)

1. Evolutie infrastructuur via een herhaling van de bevraging
  - ▶ Volbracht
2. Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)
  - ▶ In uitvoering: Zal worden afgerond in 2023-2024

Meer informatie

Binnen Ambtenarenzaken werd in 2022 is een enquête gehouden.

- ▶ 4.085 ambtenaren hebben deze beantwoord
- ▶ 34% van de respondenten gebruikt de fiets

Aangezien er om de 3 jaar een bedrijfsvervoerplan (BVP) dient opgemaakt te worden, en dit structureel mee is opgenomen, zullen we uiteindelijk tot een betere fietsinfrastructuur komen.

9. Onderzoeken hoe de fietsvergoeding met andere mogelijkheden van transport zoals openbaar vervoer en wandelen gecombineerd kan worden (binnen Ambtenarenzaken)

Minister van Ambtenarenzaken (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

De mogelijkheden om de fietsvergoeding te combineren met andere mogelijkheden van transport zoals openbaar vervoer en wandelen, worden bekeken.

De bedoeling is dat personeelsleden hun trajecten flexibeler kunnen samenstellen. Wie een deel van het traject met de fiets of te voet aflegt, en het andere deel met het openbare vervoer, zal dan voor het hele traject vergoed worden en niet slechts voor een deel ervan.

Een belangrijke hefboom hierbij is het huidige pilootproject van de NMBS (waarbij BOSA piloot is) om met flexibele abonnementen te werken.

Petra De Sutter, Minister van Ambtenarenzaken:

“Een fietsvergoeding blijkt toch wel een sterke incentive. Helaas was de fietsvergoeding slechts moeilijk te combineren met andere duurzame transportmogelijkheden. In nauwe samenwerking met de NMBS en hun flexibele abonnementen, kunnen we dit nu wel organiseren en samen stappen zetten voor een duurzaam verplaatsingsgedrag.”

Indicator(en)

Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)

Implementatie

Volbracht

Meer informatie

In 2022 was het duidelijk dat het proefproject van de NMBS (gecoördineerd door FOD BOSA) een succes was. We wachten op uitbreiding van het project door NMBS.

Gesprekken over verhoging van de fietsvergoeding zijn lopende binnen de regering. Dit zal een belangrijke stimulus zijn.

Het [Flex Abonnement](#) is vanaf 2023 voor meerdere instanties van toepassing.

10. Systeem van fietslease via flexibele verloning voorzien (binnen Ambtenarenzaken)

Minister van Ambtenarenzaken (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

Personeelsleden zullen de keuze krijgen om een specifiek deel van hun verloning (bv. bruto eindejaarstoelage) te gebruiken om een fiets, al dan niet elektrisch, te leasen gedurende een bepaald aantal jaren. Het voordeel voor het personeelslid is dat het bruto bedrag kan gebruikt worden als budget. De leasefiets moet dan wel ook worden gebruikt voor (een deel van) het woon-werkverkeer, in regel minstens 20%, verspreid over het hele jaar.

Hiervoor dient de reglementering betreffende deze specifieke verloningselementen aangepast te worden. Daarnaast is ook een keuzetool noodzakelijk die gelinkt wordt aan de loonmotor van Persopoint.

Tot slot zal hiervoor ook een (raam)contract worden afgesloten. De bedoeling is dat de personeelsleden bij een fietshandel in hun eigen regio terecht kunnen en dat ook onderhoud en verzekering geïntegreerd zijn in de overeenkomst.

Petra De Sutter, Minister van Ambtenarenzaken:

“Tal van ambtenaren mailen me om te vragen wanneer fietslease mogelijk zal worden voor hen. Dit zal dus echt nog meer ambtenaren op de fiets krijgen. Ik zal er alles aan doen om ervoor te zorgen dat fietslease er is in 2024.”

Indicator(en)

Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen).

Implementatie

Uitvoering: Zal worden afgerond in 2024

Meer informatie

Het koninklijk besluit met deze maatregel wordt binnenkort aan de regering voorgelegd.

11. Aanbod van relevant materiaal via FED+ voorzien (binnen Ambtenarenzaken)

Minister van Ambtenarenzaken (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

De federale personeelsleden beschikken over een FED+-voordelenkaart waarmee bij tal van aankopen een korting kan worden gebruikt. De FOD BOSA zal gericht zoeken naar aanbieders in de relevante segmenten om een aanbod op vlak van fiets(materiaal) te garanderen.

Denk hierbij aan de mogelijkheid om tegen korting volgende zaken aan te kopen:

- ▶ (Elektrische) fiets
- ▶ Diefstalverzekering
- ▶ Materiaal (helm, hesje, herstelkit, drinkbus, ...)

Petra De Sutter, Minister van Ambtenarenzaken:

“Duurzaam verplaatsingsgedrag dat ook nog eens bijdraagt aan de gezondheid moeten we stimuleren. Honderden ambtenaren maakten gebruik van de kortingen om een degelijke fiets of materiaal aan te schaffen.”

Indicator(en)

1. Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)
2. Gebruik van de aangeboden korting via FED+-platform

Implementatie

1. Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)
  - ▶ Het platform laat helaas niet toe om individueel koopgedrag van ambtenaren te tracken. We zien wel dat meer dan 1.000 ambtenaren de kortingen bekeken op de website.
2. Gebruik van de aangeboden korting via FED+-platform
  - ▶ Volbracht

Meer informatie

Aanbod fietsmobiliteit op het platform Benefits at Work. Het aanbod werd in 2021 significant uitgebreid en gecommuniceerd via diverse kanalen (bannering, nieuwsbrieven). In 2022 werd een eerste partner voor fietsleasing opgenomen in het aanbod van FED+.

Concrete acties:

- ▶ Campagne: Fietsen maakt gelukkig dankzij Benefits at work
  - Kortingen op diverse producten (fietsen, fietskledij en fietsuitrusting, deelmobiliteit, ...) tot 50 %
  - Korting op de Ethias-fietsverzekering: boven op de vaste lopende FED+-korting van 10%
    - Een extra korting van 20% (dus in totaal 30%) voor contracten afgesloten tot 30 november

12. Een toegankelijkheidsfiche voor elk militair kwartier voorzien

Minister van Defensie (Ludivine Dedonder)

Oorspronkelijk engagement

Voor elk kwartier voert de lokale ecomobiliteitsdienst een bereikbaarheidsstudie uit om het aanbod van diensten voor mobiliteit naar, vanuit en binnen het kwartier in kaart te brengen. Voor elk kwartier wordt een toegankelijkheidskaart opgesteld om het personeel of de bezoekers een overzicht te geven van de toegangsmogelijkheden tot het kwartier. De bereikbaarheidskaart bevat een kaart van het kwartier en de directe omgeving, met de belangrijkste bezienswaardigheden en basisinformatie over openbaar vervoer en mogelijke fietsroutes: alle fietspaden en mogelijke fietsenstallingen moeten worden aangegeven.

Ludivine Dedonder, Minister van Defensie:

“De slogan Cycling friendly-cycling safe @BE Defense maakt dat het personeel zich veiliger naar het werk kan begeven en is een katalysator tot succes.”

Indicator(en)

Aantal aanvragers van de fietsvergoeding.

Implementatie

In uitvoering: Zal worden afgerond in 2024

- ▶ In 2022:
  - Militairen: 4.541
  - Burgers: 197
- ▶ In 2023:
  - 6.012 personen
  - 23.5% van het Defensiepersoneel
  - + 1.272 personen
  - 13.863.539 km/jaar

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

De huidige organisatie van Defensie is zo opgebouwd dat de middelen en de competenties die nodig zijn om de actiepunten te implementeren accuraat kunnen aangewend worden. De integratie van de actiepunten maakt dus flexibiliteit mogelijk, met een snelle realisatie als eindresultaat.

Kansen

Veranderende omstandigheden (geo-politiek,...) maken dat de prioriteiten voor de implementatie van voorziene actiepunten naar een ander tijdstip dienden verschoven te worden.

Dit geeft de tijd om een gedegen plan naar voren te schuiven breder dan het project Be Cyclist. Het fietsbeleid@Defence vraagt een continue opvolging en aanpassing aan de dagelijkse realiteit. De creatie van nieuwe kwartieren, optimaliseren, verfraaien van bestaande kwartieren geeft een opportuniteit om deze maatregel te implementeren.

Ambities

Een goed uitgebouwd fietsbeleidsplan zal een meerwaarde zijn voor de Kwartier Commandant en de cel ecomobiliteit van zijn kwartier. Initiatieven zullen kunnen gelanceerd worden ten voordele van het personeel. Deze lokale initiatieven zullen middelen vragen, waarvoor het fietsbeleidsplan binnen Defensie een leidraad kan zijn.

Resultaten

Met alle genomen maatregelen, is het aantal personeel van Defensie met een fietsvergoeding (= onze "main key indicator") exponentieel toegenomen.

13. Het begrip woon-werkverkeer uitbreiden voor de berekeningen van de fietsvergoeding (voor de militaire kwartieren)

Minister van Defensie (Ludivine Dedonder)

Oorspronkelijk engagement

Het concept van de woon-werkverkeer wordt uitgebreid. Niet alleen de afstand tussen de woning en de ingang van het kwartier wordt in aanmerking genomen, maar ook de afstand tussen de ingang van het kwartier en de eigenlijke werkplek.

Dit betekent dat wie in een nabijgelegen satellietkantoor werkt, ook in aanmerking komt voor een fietsvergoeding, wat een extra stimulans kan zijn om daarheen te fietsen.

Ludivine Dedonder, Minister van Defensie:

“De slogan “Movement that inspires@BE Defense” maakt dat het personeel zich gemotiveerder met de fiets naar het werk kan begeven. Het fietspotentieel wordt met deze maatregel naar boven gekrikt.”

Indicator(en)

Aantal aanvragers van de fietsvergoeding.

Implementatie

In uitvoering: Zal worden afgerond in 2024

- ▶ In 2022:
  - Militairen: 4.541
  - Burgers: 197
- ▶ In 2023:
  - 6.012 personen
  - 23.5% van het Defensiepersoneel
  - + 1.272 personen
  - 13.863.539 km/jaar

Meer informatie

De fietsvergoeding mag aan de militairen worden toegekend:

- ▶ Voor de trajecten verblijfplaats – effectieve werkplek (inclusief satellietkantoor);
- ▶ Voor een dienstreis, in België of in het buitenland die vertrekt vanuit de verblijfplaats, de effectieve plaats van het werk of vanuit een satelliet kantoor, met de toestemming van de korpschef.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

De huidige organisatie van Defensie is zo opgebouwd dat de middelen en de competenties die nodig zijn om de actiepunten te implementeren accuraat kunnen aangewend worden. De integratie van de actiepunten bekommt daarom een flexibele invulling met een snelle realisatie als eindresultaat.

Kansen

Na de implementatie van deze maatregel verlaagt de drempel om de fiets te nemen naar het satelliet-kantoor en wordt de interne verplaatsing ook vergoed. Een motivator voor het personeel die zijn inspanning gevaloriseerd ziet. Wijzigingen in het toekennen van de kilometervergoeding dienen permanent opgevolgd te blijven.

Ambities

Een nauwgezette opvolging van deze maatregel, vergelijkende studie uitvoeren om wijzigingen zo snel mogelijk te kunnen doorvoeren in reglement en uitvoering.

Resultaten

Met alle maatregelen genomen, is het aantal personeel van Defensie met een fietsvergoeding (= onze "main key indicator") exponentieel toegenomen.

14. Aandacht schenken aan de toegankelijkheid voor fietsers bij de bouw van nieuwe militaire kwartieren

Minister van Defensie (Ludivine Dedonder)

Oorspronkelijk engagement

De toegang tot de militaire kwartieren (wachthuizen) wordt verbeterd, waarbij rekening wordt gehouden met de zwakkere weggebruikers. Bijvoorbeeld: bij de Koninklijke Militaire Academie is de toegang voor fietsers en auto's reeds gescheiden en zijn speciale draaihekkens voor fietsers geïnstalleerd. Dit is ook reeds mogelijk in sommige kwartieren waar de bewaking is uitbesteed. Hiermee kan vanzelfsprekend rekening worden gehouden bij de aanleg van nieuwe kwartieren.

Ludivine Dedonder, Minister van Defensie:

"Onze slogan "Accessibility and design go hand in hand @BE Defense" maakt dat het logisch is dat de realisatie van deze maatregel zijn plaats vindt in de toekomstplannen infrastructuur van Defensie. Het faciliteren van de toegang voor de fietsers door het creëren van afgescheiden, gemakkelijk bereikbare toegangen dienen geïmplementeerd te worden in de plannen van het Kwartier van de Toekomst."

Indicator(en)

1. Aantal aanvragers van de fietsvergoeding
2. Aantal fietsvriendelijke toegangen

Implementatie

1. Aantal aanvragers van de fietsvergoeding
  - ▶ In 2022:
    - Militairen: 4.541
    - Burgers: 197
  - ▶ In 2023:
    - 6.012 personen
    - 23.5% van het Defensiepersoneel
    - + 1.272 personen

- 13.863.539 km/jaar
  - ▶ Structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)
3. Aantal fietsvriendelijke toegangen:
- ▶ In 2022: er bestaan aangepaste doorgangen; het aantal is niet beoordeeld
  - ▶ In 2023: de planning van het Kwartier van de Toekomst (in lijn met de visie voor de optimalisatie van de infrastructuur en de realisaties van het Kwartier van de Toekomst)
  - ▶ Te starten

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

De huidige organisatie van Defensie is zo opgebouwd dat de middelen en de competenties die nodig zijn om de actiepunten te implementeren accuraat kunnen aangewend worden.

Kansen

Het plannen van de bouw van nieuwe kwartieren of het renoveren van bestaande kwartieren maakt dat de plannen voor deze maatregel hun plaats hebben in de totaal-realisaties van deze kwartieren.

Ambities

Een goed uitgebouwd fietsbeleidsplan binnen Defensie zal een meerwaarde zijn voor de Kwartier Commandant en de cel ecomobiliteit van zijn kwartier. Initiatieven zullen kunnen gelanceerd worden ten voordele van het personeel. Deze lokale initiatieven zullen middelen vragen, waarvoor het fietsbeleidsplan een leidraad kan zijn.

15. De toegang tot een e-bike voor leden van de Geïntegreerde Politie vergemakkelijken

Minister van Binnenlandse Zaken (Annelies Verlinden)

Oorspronkelijk engagement

Sinds kort heeft de sociale dienst van de politie een akkoord afgesloten met een verdeler van elektrische fietsen. Dit maakt het mogelijk voor leden van de Geïntegreerde Politie om een dergelijke fiets met korting aan te schaffen. Fietslease blijft voorlopig uitgesloten maar het initiatief van Minister De Sutter binnen het openbaar ambt zal van nabij opgevolgd worden en zal dienen als inspiratie.

Annelies Verlinden, Minister van Binnenlandse Zaken:

“Ik ben bijzonder trots op het initiatief om fietsen aan een voordeligere prijs aan te bieden aan de personeelsleden van de Geïntegreerde Politie, waardoor kwalitatieve fietsen aan een betaalbare prijs beschikbaar zijn.”

Indicator(en)

Aantal medewerkers dat met korting een elektrische fiets koopt.

Implementatie

Structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)

Aantal werknemers die een elektrische fiets aankopen met korting:

- ▶ In 2021: 67
- ▶ In 2022: 95
- ▶ In 2023: 58
  - Voor 2023 werd rekening gehouden met de verkopen tot 30 mei, en enkel voor de verkopen via 1 aanbieder, van de andere partners zijn momenteel geen statistieken beschikbaar

Meer informatie

Detail van het aantal collegae van de Geïntegreerde Politie dat via de sociale dienst een e-bike met korting aankocht:

- ▶ 2021-Q3 = 42
  - ▶ 2021-Q4 = 25
  - ▶ 2022-Q1 = 53
  - ▶ 2022-Q2 = 42
- Totaal = 162

16. Opnemen van het fietsplan in beheersovereenkomsten met SCK, NIRAS en IRE

Minister van Energie (Tinne Van der Straeten)

Oorspronkelijk engagement

Opnemen in de toekomstige beheersovereenkomsten met de nucleaire instellingen onder (gedeelde) voogdij van de Minister van energie dat SCK (Mol), NIRAS (Dessel) en IRE (Fleurus) hun personeel een ambitieus kader moeten bieden voor een fietsbeleid. Opstellen van een vervoersplan dat het fietsen ondersteunt, minimale normen voor veilig stallen van fietsen in de gebouwen van de instellingen, integreren van de fiets op het werk (dienstfietsen ter beschikking stellen voor korte verplaatsingen), een vereenvoudiging van de administratieve processen voor de toekenning van de fietsvergoeding (in combinatie met vergoeding openbaar vervoer).

Tinne Van der Straeten, Minister van Energie:

“In samenwerking met het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK), de Nationale Instelling voor Radioactief Afval (NIRAS) en het Nationaal Instituut voor Radio-elementen (IRE) namen we een ambitieus fietsbeleid op in de beheersovereenkomst.

We ondersteunen fietsen naar en op het werk, zorgen voor veilige fietsenstallingen in de gebouwen van de verschillende instellingen en vereenvoudigen het toekennen van de fietsvergoeding. Veilig fietsen maakt deel uit van een aangename en gezonde werkomgeving. Ik ben dankbaar voor de enthousiaste medewerking van onze Belgische nucleaire instellingen.”

Indicator(en)

1. Meer verplaatsing per fiets van het personeel (aantal personeelseden / aantal personeelsleden dat de fiets gebruikt om naar het werk te gaan)
2. Meer toekenning van fietsvergoeding (in € / terugbetaalde heen en terugritten voor IRE)

Implementatie

In uitvoering: Zal worden afgerond in 2024

1. Aantal personeelseden / aantal personeelsleden dat de fiets gebruikt om naar het werk te gaan
  - ▶ In 2021:
    - SCK (Mol): 236 op 959 (24,6%)
    - NIRAS (Dessel): 24 op 151 (15,9%)
    - IRE (Fleurus): 14 op 256 (5,5%)
  - ▶ In 2022:
    - SCK: 197 op 927 (periode 01.01.2022 - 30.04.2022)
    - NIRAS: 20 op 158 (periode 01.01.2022 - 31.03.2022)
    - IRE: 14 op 256 (periode 01.01.2022 - 30.04.2022)
  - ▶ In 2023
    - SCK: 321 op 899 (periode 01.01.2023 - 31.03.2023)
    - NIRAS: 35 op 190 (periode 01.01.2023 - 30.04.2023)
    - IRE: 7 op 264 (periode 01.01.2023 - 31.03.2023)
2. Fietsvergoeding
  - ▶ In 2021:
    - SCK: € 65.042
    - NIRAS: € 1.629,55
    - IRE: 856 # heen en terug ritten vergoed
  - ▶ In 2022:
    - SCK: € 24.556 (periode 01.01.2022 - 30.04.2022)
    - NIRAS: € 569,52 (periode 01.01.2022 - 31.03.2022)
    - IRE: 354 # heen en terug ritten vergoed (periode 01.01.2022 - 30.04.2022)
  - ▶ In 2023:
    - SCK: € 31.253,28 (periode 01.01.2023 - 31.03.2023)
    - NIRAS: € 786,40 (periode 01.01.2023 - 30.04.2023)

- IRE: 140 # heen -en terugritten vergoed (periode 01.01.2023 - 31.03.23)
€ 257.5 (periode tot en met 02.2023)

Meer informatie

Bij het SCK (en in de toekomst NIRAS & IRE) is een ambitieus kader voor een fietsbeleid opgenomen in de beheersovereenkomst. Dit houdt in: opstellen van een vervoersplan dat het fietsen ondersteunt, minimale normen voor veilig stallen van fietsen in de gebouwen van de instellingen, integreren van de fiets op het werk en een vereenvoudiging van de administratieve processen voor de toekenning van de fietsvergoeding.

17. Fietsprojecten lanceren binnen Fedasil

Staatssecretaris voor Asiel en Migratie (Nicole de Moor)

Oorspronkelijk engagement

Fedasil zal minstens 5 (lokale of nationale) projecten opstarten die te maken hebben met fietsen. Zo wordt fietsen gestimuleerd voor bewoners van de opvangcentra. Hiervoor zal beroep gedaan worden op projectoproepen en externe fondsen. Er is geen bijkomende budgetvraag.

Nicole de Moor, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie:

“Fietsen leer je in België van kleins af aan, maar dat is niet overal zo. In onze opvangcentra zitten mensen van over de hele wereld. Door te leren fietsen, leren bewoners een nieuwe vaardigheid en winnen ze aan zelfstandigheid.”

Indicator(en)

5 projecten opstarten.

Implementatie

In uitvoering met afronding in 2023

- ▶ In 2022:
  - Repair – café: Aanwezig in enkele centra; Zal worden afgerond in 2023-2024
  - Opleidingen voor de instructeurs (training en reparatie): nog niet georganiseerd; Zal worden afgerond in 2023-2024
  - De link maken met de projectoproep: te starten
- ▶ In 2023:
  - Repair – café: Aanwezig in enkele centra;
  - Opleidingen voor de instructeurs (training en reparatie) en voor de asielzoekers
  - De link maken met de projectoproep: te starten; Voor het zuiden geen nationaal project, verschillende centra lanceren dan lokale projecten (voor herstelling en opleiding)
  - In 5 centra in Noord (Koksijde, Arendonk, Kapellen, Overpelt, Wingene) is een totaalproject uitgerold, in uitvoering:
    - Fietsvaardigheden leren

- Wegcode kennen, toepassen
- Fietsherstel, -onderhoud
- Partnerschappen, opleiding vrijwilligers
- Fietsvloot aanleggen

Meer informatie

Ter voorbereiding van de nationale projectoproep 2022/2023 is een verkennend gesprek georganiseerd met een fietsorganisatie om te kijken welk aanbod aan onze bewoners kan worden voorgesteld op basis van onze noden.

De volgende elementen zijn opgenomen in de nationale projectoproep die in augustus 2022 werd gelanceerd:

“Thema 4: Stimuleer meer veerkracht en autonomie van bewoners.

Bevorderen van fietsen: in lijn met het actieplan van de federale overheid bestaande goede praktijken in kaart brengen en duurzame initiatieven versterken en/of uitwerken om fietsen te promoten bij opvanggerechtigden (praktische toegang vergemakkelijken).”

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Om het project deel te laten uitmaken van een duurzame en structurele dynamiek, een geïntegreerde en globale aanpak, lijkt het opleiden van teams ons een essentiële zaak.

- ▶ Leren fietsen
- ▶ Het leren van de wegcode, en zich veilig verplaatsen
- ▶ Fietsreparatie
- ▶ Train the trainer
- ▶ ...

Meerdere organisaties bieden dit aanbod al aan, dus het realiseren van deze doelen via een nationaal project is realistisch.

Verschillende centra werken al samen met partnerorganisaties, vrijwilligers, lokale politie, enz., maar deze activiteiten zijn opgeschort of verminderd vanwege covid. Deze samenwerkingen worden in 2022 hervat of gestart/verkend voor nieuwe centra.

Kansen

De grootste kans ligt in de mobiliteit van bewoners. Dit zal leiden tot een aanzienlijke vergroting van de autonomie, zelfstandigheid en activering van de bewoners. Het zorgt ook voor minder spanningen en incidenten in de centra. Dit project bevordert ook het gevoel van vrijheid, welzijn en de hertoeëigening van hun leven door onze begunstigen.

Aan de kant van de medewerkers zou een grotere autonomie van de bewoners, de arbeiders in staat stellen zich te concentreren op andere activiteiten, andere taken en andere projecten.

Ambities

Onze ambities op het einde van dit project zijn enerzijds de integratie van de bewoner te bevorderen. Anderzijds om een beter beeld te geven van de bewoners (dankzij het leren

van en respect voor de wegcode, autonomie, ...) aan de buurt en de Belgische samenleving in het algemeen. Maar ook om een positief beeld te geven van Fedasil.

We hopen ook, aan het einde van dit project, de verwerving van vaardigheden te garanderen aan de bewoners om hun leven "na" het centrum te vergemakkelijken.

Resultaten

De doelen die werden nagestreefd waren om te kunnen fietsen en de verkeersregels te kennen. Uiteindelijk zou dit leiden tot minder verkeersongevallen en meer verkeersveiligheid voor alle gebruikers.

Opmerking: in plaats daarvan overwogen we 5 lokale projecten. Idealiter hopen we via een gunstige reactie van een partner, een vzw op de projectoproep 2022, de goede uitvoering van dit project te kunnen garanderen.

18. Basisaanbod voor fietsen voorzien binnen Fedasil

Staatssecretaris voor Asiel en Migratie (Nicole de Moor)

Oorspronkelijk engagement

Fedasil zal in elk opvangcentrum een basisaanbod fietsen voorzien voor de bewoners, afhankelijk van de noden. Hiervoor zal beroep gedaan worden op giften en samenwerkingen met externe partners. Er is geen bijkomende budgetvraag.

Nicole de Moor, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie:

“Een basisaanbod aan fietsen in de opvangcentra is belangrijk om bewoners de kans te geven om de fiets te nemen voor afspraken in het kader van hun procedure, werk, vrije tijd, enzoverder. Een voldoende aanbod bevordert de mobiliteit en dus ook de zelfstandigheid van de bewoners.”

Indicator(en)

Een basisaanbod in elk opvangcentrum.

Implementatie

Volbracht

Specificatie van de indicatoren en hun evolutie:

- ▶ Aantal centra uitgerust met fietsen
  - In 2021: 16 in het zuiden en 8 in het noorden
  - In 2022: 17 in het zuiden en 12 in het noorden
  - In 2023: 18 in het zuiden (niet in Charleroi en Senonchamps) en 40 in het noorden
    - In het noorden werd in 2023 een bevraging gedaan bij alle collectieve structuren, inclusief de partners.

- In het zuiden betreft dit enkel de Fedasil opvangstructuren.
- ▶ Aantal opleidingen (medewerkers)
  - In 2023: 2 in het zuiden en 5 in het noorden
- ▶ Aantal opleidingen voor de bewoners
  - In 2023: 2 in het zuiden 7 in het noorden
    - 75 bewoners zullen een opleiding krijgen¹
- ▶ Aantal samenwerkingen (verenigingen, vrijwilligers, lokale politie, etc.)
  - In 2021: 4 in het zuiden en 4 in het noorden
  - In 2022: 4 in het zuiden en 6 in het noorden
  - In 2023: 5 in het zuiden en 7 in het noorden
- ▶ Fietsdonaties in de centra
  - In 2021: 16 in het zuiden en 8 in het noorden
  - In 2022: 17 in het zuiden en 12 in het noorden
  - In 2023:
    - 18 in het zuiden en 40 in het noorden
    - Verzoeken om donaties uit te breiden tot veiligheidsuitrusting (helmen,...)

Meer informatie

Quasi elk opvangcentrum beschikt over fietsen waarvan bewoners kunnen gebruik maken voor functionele doeleinden en recreatief gebruik. Een basisaanbod aan fietsen is een vast onderdeel bij de opening van een nieuw opvangcentrum.

Structurele Partnerschappen vinden is niet evident, bijvoorbeeld vrijwilligers haken af en gemeenten staan er niet altijd voor open en giften zijn niet steeds kwalitatief.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

In de zuidelijke regio hebben alle centra fietsen. Er zijn verschillende voorzieningen voor bewoners. Deze fietsen komen voornamelijk van donaties. Wat betreft observatie- en oriëntatiecentra voor NBMV's (Niet-begeleide minderjarige vreemdeling) is er minder vraag en is dit moeilijker te implementeren. Bovendien verblijven jongeren maar kort in deze centra.

Dezelfde realiteit geldt voor het noorden, behalve voor de nieuwe centra die recent geopend zijn, die hadden nog geen structureel aanbod.

Elk (nieuw) centrum streeft ernaar om dit basisaanbod te bieden, om op basis van de ontvangen donaties in 2022 een samenwerking aan te gaan.

Kansen

We constateren het gebrek aan infrastructuur en lokalen voor de stalling van fietsen. We missen ook beschermingsmiddelen, rekken, uitrusting voor reparatie en onderhoud van fietsen en veiligheidsuitrusting.

We merken ook het gebrek aan tijd en het gebrek aan budget op. Voor het personeel is het onderhoud van de fietsen immers een bijkomende taak. Het zou daarom relevant zijn om

¹ In het kader van het nationaal project Be Cyclist in samenwerking met Mobiel 21, Group Intro, Herwin

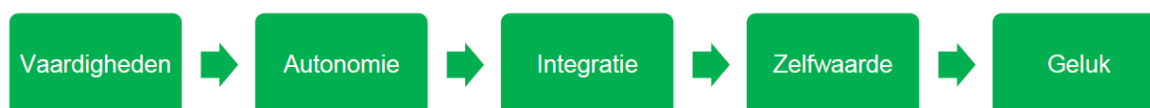
deze mogelijkheid structureel te maken of, indien nodig, vrijwilligers in te schakelen voor interviews en/of fietsworkshops.

We moeten bewoners trainen in de wegcode en in het gebruik van de fiets. Hiervoor hebben al verschillende centra een beroep gedaan op partners die gespecialiseerd zijn in hun thema's (bv. Gracq, vorming plus, Mobiel 21).

Er zijn verschillende systemen: leningen door de logistieke afdeling met een systeem van waarborg of donaties (we zijn altijd op zoek naar oplossingen zodat bewoners zorg dragen voor donaties).

Ambities

We willen de mobiliteit van elke bewoner die in een opvangcentrum verblijft bevorderen. Omdat we ons bewust zijn van de verschillende realiteiten van de centra, willen we niettemin dat elke bewoner zich met de fiets kan verplaatsen. Mobiliteit is een belangrijk thema voor Fedasil omdat het gelinkt is aan andere projecten die we de komende jaren willen voorleggen, zoals het activeren van bewoners. Het zou ook een belangrijke rol spelen bij het welzijn van de bewoners, het verminderen van spanningen en incidenten, bij de integratie van de bewoner in de samenleving.

Resultaten

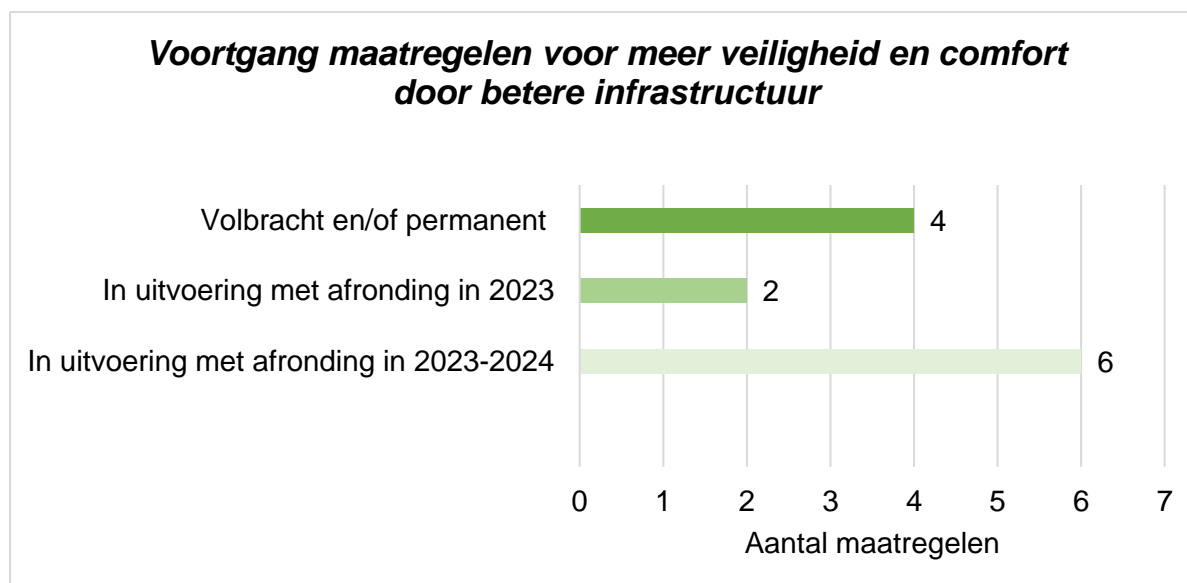
Het is belangrijk onderscheid te maken tussen observatie- en oriëntatiecentra en opvangcentra omdat de noden niet dezelfde zijn.

De behoeften en uitdagingen op het gebied van mobiliteit verschillen ook naargelang het grondgebied en de verschillende geografische realiteiten.

We benadrukken het belang van het toekennen van een budget aan dit project. Het is essentieel om fietsen in een goede staat, een leenstelsel (beheerd door personeel of door gemeenschapswerk), infrastructuur (garage/fietsenstalling), enz. te kunnen garanderen aan de bewoners.

As 2. Veilig en comfortabeler op de fiets

Maatregelen voor meer veiligheid en comfort door betere infrastructuur

1. De combinatie fiets en trein door de NMBS verbeteren

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

De fiets is de ideale combinatie met de trein voor een duurzamere mobiliteit. Om deze combinatie verder te vergemakkelijken, zullen we verbetering brengen in a) fietsenstallingen in stations, b) het vervoer van fietsen per trein, c) het aanbod van deelfietsen in aankomststations, d) informatie en communicatie, e) de ontwikkeling van Fietspunten.

Op verzoek van Minister Gilkinet heeft de NMBS nagedacht over een nieuwe strategie voor fiets- en treinreizen, deze werd in juni 2021 goedgekeurd. Zij omvat een integrale visie op alle aspecten, doelstellingen op middellange termijn en een reeks “quick wins” voor de zomer van 2021. Voor een aantal elementen moet de strategie nog in de praktijk worden omgezet. Tijdens de huidige legislatuur gaat het dus over een concretisering van deze visie.

Tegelijkertijd zijn er onderhandelingen gaande tussen Minister Gilkinet en de NMBS over het toekomstige openbare dienstcontract, waarin duidelijke en ambitieuze doelstellingen voor de fiets zullen worden verankerd.

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“In drie jaar tijd hebben we de combinatie fiets en trein in België sterk verbeterd. Veel autoritten kunnen worden vervangen door treinreizen, zeker in combinatie met de fiets. Op mijn vraag heeft de NMBS daarom in 2021 een nieuwe ‘fiets en trein’-strategie uitgewerkt. De verschillende onderdelen ervan worden stapsgewijs uitgerold. Al in 2021 creëerde de NMBS extra plaatsen voor fietsen in de IC-treinen waar veel vraag naar fietscapaciteit was door zitplaatsen te schrappen. De fietsplaatsen worden aangeduid door grote pictogrammen aan de buitenkant van de treinen. En in 2022 lanceerde de NMBS de webapp "BikeOnTrain" die reizigers met fietsen de weg toont naar de ideale trein voor hun rit. Dit is slechts een begin. De overige onderdelen van deze strategie zijn in voorbereiding en de ambitie is opgenomen in het Openbaredienstcontract dat opgesteld werd voor de komende tien jaar. De trein speelt daarmee in op de positieve ontwikkelingen van de afgelopen jaren rond het fietsgebruik en bevordert dit gebruik verder.”

Indicator(en)

1. Uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen, van beschikbare ruimte op de trein, van stations uitgerust met deelfietsen. Verhoging van het aantal op de rijtuigen aangebrachte pictogrammen, van het aantal fietspunten
2. Verbeterde website en creatie van een app om reizigers die fiets en trein willen combineren beter te informeren

Implementatie

1. Toename van het aantal fietsparkeerplaatsen (1), beschikbare ruimte voor fietsen in treinen (2), aantal stations uitgerust met deelfietsen (3), aantal pictogrammen op rijtuigen (4), aantal fietspunten (5)

De maatregel is structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)

- (1) Er werden 15.500 extra fietsparkeerplaatsen gecreëerd;
- (2) Dit zijn 46 rijtuigen die hiervoor zijn aangepast, waarvan 32 in 2021 en nog eens 14 in juni 2022 + de levering van 27 multifunctionele M7-rijtuigen;

Met betrekking tot indicator (2) moet worden toegevoegd dat België de EU-verordening 2021/782 van 29 april 2021 betreffende de rechten en plichten van treinreizigers heeft omgezet in nationaal recht door een ambitieus standpunt in te nemen. De Belgische wet die in juni 2023 in werking is getreden, vereist dat vanaf 2025 elke bestelling van nieuw rollend materieel tenminste 8 plaatsen voor fietsen moet voorzien. Gemoderniseerde treinen zullen moeten worden uitgerust met minimaal 4 plaatsen. Zo verdubbelt België het door de Europese Unie voorgestelde minimum. Dit standpunt is ook toegejuicht door de European Cyclists' Federation;

- (3) Sinds begin 2021 zijn 28 extra stations uitgerust met Blue Bikes (waarvan 5 aan de Kust). In 2022 zijn er 95 NMBS-stations uitgerust met deelfietsen;
  - (4) In 2022 zet zich het aanbrenge van grote duidelijk zichtbare pictogrammen aan de buitenkant van de treinen voort op de NMBS-vloot met als doel om tegen 2024 alle hoofdtreinen hiermee uit te rusten;
  - (5) De NMBS heeft 36 fietspunten in haar stations.
2. Verbeterde website (6) en creatie van een app om reizigers die fiets & trein willen combineren beter te informeren (7)

De maatregel is in uitvoering en zal worden afgerond in 2023-2024

- ▶ In 2021-2022:
  - (6) Op de website zijn er 43 pagina's in vier talen gemaakt om informatie te geven over het volledige aanbod van beveiligde fietsstallingen in stations;
  - (7) In juni 2022 lanceerde NMBS haar nieuwe webapp "BikeOnTrain". Het doel is om in 2024 de functionaliteit "BikeOnTrain" te integreren in de algemene NMBS-app.

Sinds 2021 is de NMBS begonnen met de uitvoering van de verschillende aspecten van haar nieuwe fiets- & treinstrategie. Ze creëerde extra plaatsen voor fietsers op veelgebruikte IC-treinen door stoelen te verwijderen. Ze begon met het plakken van grote pictogrammen op de buitenkant van treinen en in 2022 lanceerde ze een webapp "BikeOnTrain" die reizigers met fietsen informeert over de treinen die het meest geschikt zijn voor hun reis. Alle quick wins die NMBS in 2021 aankondigde, zullen eind 2024 gerealiseerd worden. Het is belangrijk om de cruciale fase te onderstrepen van de goedkeuring van het Openbaredienstcontract van de NMBS in december 2022, dat een ambitieuze strategie op het vlak van multimodaliteit volgt, met een groot gedeelte gewijd aan fietsen.

Meer informatie

Fietsparkeerplaatsen in stations: Verspreid over 21 stations werden in 2021 zo'n 4.000 extra fietsplaatsen gecreëerd. Het aantal plaatsen steeg tot 112.709 in 2021 tegenover 108.753 in 2020. Bovenop dat aantal blijft de NMBS hoogwaardige fietsstallingen met gratis toegang in het hele land bouwen. Het gaat om een gefaseerde uitrol. Zo werden de stations Gent-Dampoort, Nijvel, Landen, Mechelen-Nekkerspoel en andere in de eerste helft van 2022 uitgerust. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan beveiligde fietsstallingen met toegangscontrole. Over een periode van 10 jaar zal het aantal fietsparkeerplaatsen in stations naar verwachting oplopen tot 164.000 (in 2032). Het Openbaredienstcontract is gekoppeld aan een meerjarig investeringsplan dat de geïdentificeerde investeringen op lange termijn financiert.

In 2023 liet de Minister van Mobiliteit de aanleg van twee grote fietsparkings in Brussel-Zuid en Brussel-Noord opnemen in het programma van het federale fonds Beliris (zie Beliris-maatregel in dit rapport). Voor deze twee fietsparkings lopen momenteel de voorbereidende studies. Hun constructie zal het aantal plaatsen aanzienlijk verhogen en een enorme verbetering met zich brengen op vlak van kwaliteit en bescherming tegen diefstal.

Beschikbare ruimte voor fietsen in treinen: Om niet te wachten op leveringstermijnen voor nieuw besteld rollend materieel van het type M7, heeft de NMBS een quick win gerealiseerd voor de lijnen IC Eupen-Oostende en Brussel-Luxemburg. De rijtuigen in de treinen die deze twee lijnen bedienen, zijn aangepast door stoelen te verwijderen om ruimte te creëren voor fietsen. Hiervoor werden 46 rijtuigen aangepast, waarvan 32 in 2021 en nog 14 in juni 2022.

Deze ingreep maakte het mogelijk om de fietscapaciteit op de twee drukste assen voor recreatief vervoer met de fiets in de trein fors te vergroten.

Daarnaast heeft NMBS in de zomer van 2021 treinen ingezet (richting de Kust en de Ardennen) die bijzonder geschikt zijn voor het vervoer van fietsen op de drukste toeristische routes. Deze gerichte inzet werd ook in 2022 en 2023 gehandhaafd.

Fietspictogrammen aanbrengen: Voor dezelfde IC-lijnen Eupen-Oostende en Brussel-Luxemburg is de NMBS begonnen om op grote schaal pictogrammen aan de buitenkant van treinen te kleven die duidelijk zichtbaar zijn. De meeste IC's die op deze verbindingen rijden, zijn er sinds 2021 mee uitgerust. Het gaat om treinstellen van het type i10. Het volgende type treinstel dat moet worden uitgerust, is het Break- en AM96-model, waarvan de bestickering is begonnen met een prototype; daarna volgen de M6-treinstellen (schema van 2022 nader te bepalen). Tegelijkertijd vordert de uitrusting van de Desiro-treinstellen (AM08) met ongeveer 200 treinstellen voor september 2022 (van de 305 die er zijn).

Stations uitgerust met deelfietsen: sinds begin 2021 zijn 28 extra stations uitgerust met Blue Bikes (waarvan 5 aan zee). Zo zijn er momenteel 95 NMBS-stations met deelfietsen. De uitbreiding zal worden voortgezet met bijzondere aandacht voor stations in Wallonië.

Aantal Fietspunten: NMBS heeft 36 fietspunten in haar stations.

Verbeterde website: de verbetering van de website is gestart voor het gedeelte rond fietsparkings in stations. Begin 2022 werd de informatie geactualiseerd, uitgebreid en overzichtelijker gestructureerd. Zo zijn er op de website 43 pagina's gemaakt in 'responsive webdesign' in vier talen om informatie te geven over het gehele aanbod van beveiligde fietsparkeervoorzieningen in stations.

Oprichting van een app om het meenemen van fietsen met de trein te vergemakkelijken: In juni 2022 lanceerde de NMBS haar nieuwe "BikeOnTrain"-app. Zij maakt het mogelijk om reizen beter te plannen door reizigers naar treinen te leiden die het best zijn uitgerust om fietsen mee te nemen. De integratie van deze dienst in de algemene NMBS-app is voorzien voor 2023. Tegelijkertijd werkt de NMBS aan betere informatie over de exacte locatie van het fietsrijtuig per trein.

Overige punten: De fiets- & treinstrategie die in 2021 is uitgewerkt en gevalideerd, is breder dan de bovengenoemde punten. De implementatie ervan verloopt geleidelijk. Zo ging NMBS door met het toegankelijker maken van de perrons en treinen, niet alleen voor fietsreizigers maar ook en vooral voor mensen met beperkte mobiliteit en andere passagiers met buggy's en zware koffers.

Buiten het werkterrein van de NMBS zelf werd in mei 2023 een nieuwe nachttreinverbinding Brussel-Berlijn gelanceerd waar het vervoer van fietsen is toegelaten. Andere exploitanten van hogesnelheidstreinen zijn van plan nieuwe treinen te laten rijden die geschikt zijn voor fietsen. De ambitie is om van België en Brussel een echt internationaal spooknooppunt te maken.

Een Belgische wet, geïnitieerd door de Minister van Mobiliteit en in werking getreden in juni 2023, stelt het minimum aantal plaatsen voor fietsen vast op 4 in gerenoveerde treinen en op 8 in nieuwe treinen die vanaf 2025 worden aangekocht. Deze wet is ook van toepassing op buitenlandse operatoren die in België met een door België verstrekte vergunning rijden.

2. De ontwikkeling van fietsroutes langs de spoorwegen (Infrabel en NMBS) faciliteren

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

Met uitzondering van het Beliris-fonds², is het federale niveau niet bevoegd voor de ontwikkeling van fietsroutes. Als eigenaar van de terreinen (via Infrabel en de NMBS) kan het echter indirect deze fietsroutes langs de sporen faciliteren. Het doel is de twee spoorwegmaatschappijen meer bewust te maken van de problematiek, het reeds verrichte werk zichtbaar te maken en toekomstige ontwikkelingsprojecten actief te vergemakkelijken. Daartoe is gepland om:

- a) een kaart te maken waarop alle fietsroutes die tot nu toe door Infrabel en de NMBS zijn ontwikkeld, zichtbaar worden gemaakt;
- b) een uitwisseling te organiseren tussen de twee ondernemingen enerzijds en de leden van de Fietscommissie anderzijds (waarvan de fietsverantwoordelijken van de drie Gewesten lid zijn) om de behoeften van de betrokken partijen beter te begrijpen en de werkzaamheden in de toekomst beter te organiseren.

Concreet gaat het erom de contacten tussen de twee spoorwegmaatschappijen en de drie regio's te consolideren, bijvoorbeeld door een modelovereenkomst voor te stellen en/of contactpersonen aan te wijzen.

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Om de modal shift naar de fiets verder te faciliteren, hebben de Belgen nood aan een efficiënte fietsinfrastructuur. Een aparte route langs het spoor is vaak de ideale route om de ene stad met de andere te verbinden. Op heuvelachtig terrein maken fietspaden die zijn aangelegd op oude, niet meer gebruikte lijnen het mogelijk om het parcours met de fiets af te leggen met hellingen die verteerbaar zijn. België is nu al kampioen op dit gebied. Tot nu toe is er al meer dan 1.200 km aan fietsinfrastructuur aangelegd langs spoorlijnen en op ongebruikte lijnen. Deze talrijke fietsroutes zijn het resultaat van initiatieven van de bevoegde overheden, maar zij zouden niet bestaan zonder de constructieve houding en zonder een coherent grondbeleid van Infrabel en NMBS. Door duidelijke uitwisselingsformats, het aanduiden van contactpersonen en nieuwe overeenkomsten tussen de partners, heeft de federale overheid via mij de rol van facilitator kunnen spelen en zo bijgedragen aan de uitbreiding en versterking van dit netwerk van de toekomst.”

Indicator(en)

1. Duidelijkere criteria en procedures, contactpersonen, modelovereenkomsten
2. Aantal km fietsroutes dat door de bevoegde overheidsinstanties werd aangelegd

² Cfr. Specifieke Beliris-maatregel in dit rapport

Implementatie

In uitvoering: Zal worden afgerond in 2023

1. Duidelijkere criteria en procedures, contactpersonen, modelovereenkomsten
  - ▶ In 2021: Vergadering van de interfederale Fietscommissie met Infrabel en NMBS
  - ▶ In 2022: Vergadering van de interfederale Fietscommissie met Infrabel en NMBS. Lijst van zeven overeengekomen aanbevelingen
  - ▶ In 2023: De FOD Mobiliteit en Vervoer riep een werkgroep samen bestaande uit de gewestelijke administraties, Infrabel en de NMBS. Deze werkgroep heeft tot doel de samenwerking op het gebied van het grondbeleid en de informatie-uitwisseling tussen de overheid en de twee bedrijven (Infrabel, NMBS) te verbeteren met betrekking tot hun plannen en langetermijnstrategie. De leden van deze werkgroep hebben afgesproken om duidelijke contactpersonen aan te wijzen en om overeenkomsten aan te gaan waar deze nog niet van kracht zijn.
2. Aantal km fietsroutes die door de bevoegde overheidsinstanties werd aangelegd
  - ▶ In 2022: Aantal km bestaande fietsroutes: 1.216 km
  - ▶ In 2023: Aantal km bestaande fietsroutes: 1.216 km

Meer informatie

Op voorstel van de Minister van Mobiliteit organiseerde de FOD Mobiliteit en Vervoer in november 2021 en maart 2022 twee themasessies van de Fietscommissie. Naast de gewone leden namen ook vertegenwoordigers van Infrabel, de NMBS en het federale fonds Beliris deel. Samen met de vertegenwoordigers van de drie gewestelijke administraties en de fietsverenigingen stelden ze een lijst op van concrete gezamenlijke aanbevelingen. Infrabel en NMBS waren als klankbord aanwezig en droegen constructief bij, wat resulteerde in consensuele en concrete aanbevelingen. De aanbevelingen werden in juni 2022 voorgelegd aan de vier Ministers van Mobiliteit (federaal en gewestelijk) om de nodige conclusies te trekken. Naar aanleiding van de aanbevelingen die in mei 2022 werden ontvangen, gaf Minister Gilkinet de FOD Mobiliteit en Vervoer de opdracht om een werkgroep samen te stellen bestaande uit de gewestelijke administraties, Infrabel en de NMBS. Deze werkgroep wil de samenwerking op het vlak van grondbeleid en de informatiestroom tussen de overheid en de twee ondernemingen (Infrabel, NMBS) over hun plannen en langetermijnstrategie verbeteren. De leden van deze werkgroep hebben afgesproken duidelijke contactpersonen aan te wijzen en afspraken na te komen waar deze nog niet van kracht zijn.

De aanleg van fietsroutes (langs spoorlijnen en op niet meer gebruikte lijnen) is een gemeentelijke of zelfs provinciale of gewestelijke verantwoordelijkheid. In Brussel is er ook het federaal fonds Beliris. De ontwikkeling van fietsroutes maakt geen deel uit van de officiële opdracht van de twee spoorwegondernemingen (Infrabel en NMBS); ze bevinden zich dus in een "passieve positie" met betrekking tot de ontwikkeling van fietsroutes voorzien in de projecten van de overheid. De twee bedrijven kunnen daarom geen gedetailleerde cijfers per jaar geven. De tijd tussen een akkoord en een echte ontwikkeling kan lang zijn en de twee spoorwegondernemingen hebben er niet altijd zicht op.

Het Waalse Gewest was een pionier op dit gebied, sinds het in de jaren '90 het concept van de RAVeL bedacht om in onbruik geraakte spoorlijnen en lokale spoorwegen om te vormen tot recreatieve voorzieningen voor fietsers en voetgangers. Zo zijn er honderden kilometers ontwikkeld. In het Vlaamse Gewest zijn het eerder fietsroutes langs de spoorlijnen die de laatste jaren zijn ontwikkeld. Voor deze categorie fietsinfrastructuur hebben we geen specifieke cijfers. Om een overzicht te krijgen, hebben NMBS en Infrabel 1.216 km fietsinfrastructuur geïnventariseerd langs spoorlijnen en op in onbruik geraakte lijnen (inclusief RAVeL) in heel België. Die vele kilometers zijn natuurlijk het resultaat van initiatieven van de

bevoegde overheden, maar zouden niet bestaan zonder de constructieve houding en zonder een coherent grondbeleid van Infrabel en NMBS. De twee bedrijven hebben de ontwikkeling van het enorme netwerk dat in 2023 bestaat mogelijk gemaakt.

Tot slot moet hieraan worden toegevoegd dat deze maatregel van het Be Cyclist-plan door de aanleg van aangepaste infrastructuur ook bijdraagt tot een kwalitatieve verbetering van de toegang tot de stations voor mensen met een fiets. Zo ondersteunt deze maatregel direct de modal shift, vooral voor korte ritten naar het station.

In juli 2023 hebben de Federale Minister van Mobiliteit en de drie gewestelijke Ministers van Mobiliteit een formeel charter goedgekeurd om de aanleg van fietsroutes op het spoordomein concreet te vergemakkelijken. Dankzij deze afspraken met de betrokken partners kan het netwerk vanaf nu sneller groeien.

3. *Beliris – Het fiets+ netwerk van het GoodMove mobiliteitsplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontwikkelen*

Minister belast met Beliris (Karine Lalieux)

Oorspronkelijk engagement

In het kader van het samenwerkingsakkoord Beliris tussen de federale overheid en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest financiert het federale Beliris-fonds de aanleg van fiets- en voetgangerspaden langs de spoorwegen volgens de prioriteiten die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft bepaald.

Details

Beliris is verantwoordelijk voor de aanleg van fietsroutes (cyclostrades) langs de spoorlijnen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

In samenwerking met de studiebureaus MINT en OMGEVING bestudeert Beliris de technische, budgettaire en juridische haalbaarheid van onderstaande trajecten. Beliris onderzoekt enkel de gedeelten gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

1. Asse - Brussel - C212: tussen de gewestgrens bij Ganshoren en Bockstael in Laken, langs de spoorlijn L60;
2. Gent - Brussel - C2: tussen de gewestgrens Sint-Agatha-Berchem en Bockstael in Laken langs de spoorlijn L50;
3. Leuven - Brussel - C3: tussen de gewestgrens aan de Haachtsesteenweg in Haren en het metrostation Rogier;
4. Denderleeuw - Brussel - C209: tussen de gewestgrens te Neerpede (Anderlecht) en Brussel-Zuid (Vorst/Sint-Gillis), langs de spoorlijn L50A;
5. Bockstael (Laken) - Brussel-Zuid - C223: tussen metrostation Jacques Brel en Brussel-Zuid;
6. Sint-Genesius-Rode - Brussel - C207: tussen de gewestgrens bij Ukkel en het station Ukkel Stalle, langs de spoorlijn L124;
7. Terhulpen - Brussel - C205: tussen de gewestgrens en het station van Watermaal, langs de spoorlijn L161;
8. Machelen - Brussel - C216: tussen de gewestgrens aan de Haachtsesteenweg en de Josaphatsite in Schaarbeek, langs de spoorlijn L26.

Om de voortzetting van de haalbaarheidsstudies beter voor te bereiden, heeft Beliris zopas een openbare aanbestedingsprocedure gelanceerd om studiebureaus aan te stellen die verantwoordelijk zullen zijn voor het definitieve ontwerp en de aanleg van deze fietsroutes.

Intussen bestuderen de ontwerp bureaus DESSIN & CONSTRUCTION en VVV ARCHITECTES al het concrete ontwerp van onderstaande routes. Om het werk te financieren, krijgt Beliris een subsidie van het Europees Economisch Herstelfonds.

1. Bockstael (Laken) – Brussel-Zuid - C223: fietsroute tussen Bockstael (Laken) en het voormalig station Kuregem (Anderlecht) langs de spoorlijn L28;
2. Brusselse tussenliggende fietsring - CR1: oversteken van het kanaal tussen de wijk Masui en Bockstael (Laken), langs spoorlijn 50;
3. Halle - Beersel - Brussel - C208: tussen de gewestgrens in Ukkel en de VUB/ULB-campus (Etterbeek/Elsene) langs de spoorlijn L26.

Leefmilieu Brussel bestudeert de technische haalbaarheid. Beliris zal het project vanaf de vergunningsaanvraag overnemen. Het potentieel voor het realiseren van deze fietsroutes bedraagt meer dan 35 km.

Karine Lalieux, Minister belast met Beliris:

“Beliris, het federaal fonds voor de financiering van de internationale rol en de hoofdstedelijke functie van Brussel, werkt al jaren mee aan de aanleg van fietspaden en meer bepaald aan de bouw van een fietsnetwerk langs de spoorlijnen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De aanleg van deze cyclostrades zal het mogelijk maken om zich vlot en veilig door het Brussels Gewest te verplaatsen. De Brusselse cyclostrades zullen aansluiten op de Vlaamse fietssnelwegen en de Waalse cyclostrades en zo zorgen voor een aaneensluitend netwerk dat doorloopt over de gewestgrenzen heen en de bereikbaarheid van de hoofdstad voor fietsers en voetgangers verbetert. Het was niet meer dan normaal om bij te dragen tot de ambitie van de federale regering om het gebruik van de fiets te promoten. Beliris is Be Cyclist!”

Indicator(en)

1. Aantal km fiets- en voetgangersroutes in haalbaarheidsstudie
2. Aantal km fiets- en voetgangersroutes in studie
3. Aantal km fiets- en voetgangersroutes in aanbouw
4. Frequentie van fiets- en voetgangersroutes met behulp van een passageteller, kwantificeren van de evolutie van het aandeel woon-werkverplaatsingen met de fiets

Implementatie

1. Aantal km fiets- en voetgangersroutes in haalbaarheidsstudie
  - ▶ In 2022: 25,7 km
  - ▶ In 2023: 13 km
    - Eerste haalbaarheidsstudie (meer dan 13 km) afgerond. Tweede studie in uitvoering.

2. Aantal km fiets- en voetgangersroutes in studie
  - In 2022: 6,5 km
  - In 2023: 6,5 km
    - Projectstudies lopen nog in 2023
3. Aantal km fiets- en voetgangersroutes in aanbouw
  - Te starten
4. Frequentie van fiets- en voetgangersroutes met behulp van een passageteller, kwantificeren van de evolutie van het aandeel woon-werkverplaatsingen met de fiets
  - Te starten

4. Acties m.b.t. rij- en parkeergedrag van pakjesoperatoren opzetten

Minister van Telecommunicatie en Post (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

De toenemende vraag naar pakjes zorgt ervoor dat er dagelijks duizenden koeriers de weg op zijn. We zien in de ongevallencijfers dat veel van deze voertuigen betrokken zijn. Een deel van de oorzaak is dat er weinig of geen (verplichte) opleidingscultuur in deze sector terug te vinden is in tegenstelling tot de streng gereguleerde sector van zwaar vervoer en vrachtwagens met de zogenoemde code 95. Hieraan gelinkt is het foutparkeren van sommige pakjesleveranciers op het fietspad. Hierdoor worden fietsers geforceerd zich op de rijweg te begeven wat levensgevaarlijke situaties kan opleveren. Samen met verschillende organisaties willen we met de sector acties opzetten m.b.t. rij- en parkeergedrag van pakjesoperatoren. We streven hierbij naar een nationale dekking met initiatieven voor Brussel, Vlaanderen en Wallonië. Deze acties kunnen zeer breed gaan, van een rondetafelgesprek met de sector tot sensibilisering van chauffeurs via de pakjes-operatoren.

Petra De Sutter, Minister van Telecommunicatie en Post:

[“E-commerce is overal en de veiligheid ervan is een zaak van iedereen”](#)

Indicator(en)

1. PV van de vergadering
2. Aantal ondernomen acties
3. Rondetafel tussen het middenveld en actoren om best practices en mogelijke acties te identificeren

Implementatie

Volbracht

Eind mei werd [een studie](#) gefinaliseerd door Vias institute om de uitdagingen met betrekking tot de impact op verkeersveiligheid bij levering van pakketten in kaart te brengen op objectieve wijze. Op 28 juni 2022 vond een rondetafel plaats tussen het middenveld en actoren om best practices en mogelijke acties te identificeren. Een budget is voorzien om een aantal van die acties te financieren.

5. Duidelijker vermelden in de verzekeringspolissen wanneer de fiets medeverzekerd is

Staatssecretaris voor Consumentenbescherming (Alexia Bertrand)

Oorspronkelijk engagement

Er moet op transparante en duidelijke wijze gecommuniceerd worden aan de consument wanneer de fiets in de verzekeringspolis medeverzekerd is met de inboedel of BA autoverzekering).

Alexia Bertrand, Staatssecretaris voor Consumentenbescherming:

“Bij elektrische fietsen zijn er verschillen in de manier waarop ze werken, en daar zijn verschillende verzekeringsvoorwaarden aan verbonden. Het is daarom belangrijk dat consumenten hun producten kunnen vergelijken en eventueel overstappen naar een andere verzekeringsonderneming. Dankzij een nieuwe vergelijkingstool is de consument extra gewapend om bewuste keuzes te maken.”

Indicator(en)

1. Dossiers met betrekking tot (m.b.t.) Burgerlijke Aansprakelijkheid (BA) ; diverse dossiers Ombudsman verzekeringen
2. Dossiers met betrekking tot alle risico's algemeen (waaronder ook fiets)

Implementatie

Volbracht

1. Dossiers met betrekking tot Burgerlijke Aansprakelijkheid (BA) ; diverse dossiers Ombudsman verzekeringen
  - ▶ In 2019: 276
  - ▶ In 2020: 250
  - ▶ In 2021: 240
2. Dossiers met betrekking tot alle risico's algemeen (waaronder ook fiets)
  - ▶ In 2019: 307
  - ▶ In 2020: 651
  - ▶ In 2021: 627

Meer informatie

Wat deze vooropgestelde maatregel betreft, voert de wetgeving informatievereisten en gedragsregels in voor alle distributeurs van verzekeringsproducten (verzekeringsondernemingen en -tussenpersonen). Zo zijn de verzekeringsdistributeurs verplicht om de belangen van hun klanten op een eerlijke, billijke en professionele wijze te behartigen. Ze zijn reeds verplicht om te adviseren op basis van de situatie van de consument.

Om de leesbaarheid te verbeteren zet de Staatssecretaris in op een bank- en verzekeringswezen dat transparant is voor de consument.

De Staatssecretaris voor Consumentenbescherming en de Minister van Economie hebben in 2021 aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) de opdracht gegeven om een vergelijkingstool te ontwikkelen voor de belangrijkste verzekeringsproducten.

De FSMA heeft ervoor gekozen om product per product tewerk te gaan in plaats van meerdere verzekeringsproducten parallel te behandelen. De FSMA moest immers eerst een basistool ontwikkelen die gebruikt zal worden voor alle producten.

Als eerste product heeft de FSMA gekozen voor [de Burgerlijke Aansprakelijkheidsverzekering Familiale](#).

Lancering : 7 juni 2023.

6. Pistes identificeren voor veiliger fietsverplaatsingen in het kader van de organisatie van de Staten-Generaal voor Verkeersveiligheid

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

Om de veiligheid van de burgers op de weg te verhogen, heeft de Minister van Mobiliteit zich tot doel gesteld om in 2021 een Staten-Generaal voor Verkeersveiligheid ("All for Zero") te organiseren. Het evenement is een gelegenheid om de balans op te maken van de verkeersveiligheid in België en om nieuwe concrete maatregelen voor deze legislatuur voor te stellen.

Deze concrete maatregelen zullen worden gebundeld in een federaal verkeersveiligheidsplan. De inhoud van dit plan zal het voorwerp uitmaken van een brede raadpleging van de verschillende bevoegde federale autoriteiten, deskundigen en burgers.

De mening van de burgers zal worden gevraagd over de volgende drie thema's:

- ▶ Samenleven op de weg;
- ▶ Risicogedrag ;
- ▶ Controles, ondersteuning en opleiding.

Fietsen is dus maar één van de verschillende thema's van het Federaal Verkeersveiligheidsplan en van de Staten-Generaal voor Verkeersveiligheid.

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Verkeersveiligheid is een echt maatschappelijk vraagstuk. Elk verkeersslachtoffer is er één te veel. Passief toekijken is geen optie. Dit geldt in het bijzonder voor de Belgen die de fiets gebruiken. Het zijn er steeds meer maar we moeten de verkeersveiligheid nog verder vergroten om uit te komen bij nul verkeersdoden en zwaargewonden tegen 2050. Het betrekken van de verschillende federale Ministers en gewestelijke organen bij deze ambitie is een groot succes van de Staten-Generaal voor Verkeersveiligheid. De bijzondere aandacht die verenigingen en burgers via de Federale Commissie voor de Verkeersveiligheid besteden aan het verbeteren van de veiligheid van Belgen op de fiets, is bemoedigend. De tientallen lokale projecten die dankzij de projectoproep “All For Zero” werden ontwikkeld, tonen aan dat deze ambitie breed wordt gedeeld in het maatschappelijk middenveld. Dat kan ik alleen maar toejuichen.”

Indicator(en)

1. Afronding van het federale verkeersveiligheidsplan (2021)
2. Organisatie van het evenement Staten-Generaal (in het najaar 2021)
3. Concrete maatregelen die hieruit voortvloeien (2021-2024)

Implementatie

1. Afronding van het federale verkeersveiligheidsplan (2021)
  - ▶ Het federaal verkeersveiligheidsplan werd in november 2021 afgerond en gepresenteerd tijdens de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid op 23 november 2021.
2. Organisatie van het evenement Staten-Generaal (in het najaar 2021)
  - ▶ De Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid werden zoals gepland gehouden in het najaar van 2021 (23/11). Bij die gelegenheid werd niet alleen het federale verkeersveiligheidsplan voorgesteld, maar ook een gemeenschappelijke visie op de verkeersveiligheid in België, gesteund door de federale Minister van Mobiliteit en de drie gewestelijke Ministers bevoegd voor verkeersveiligheid (“All for zero”).
  - ▶ De 6 bevoegde federale en gewestelijke Ministers hebben zich ertoe verbonden jaarlijks bijeen te komen om de voortgang van de maatregelen te evalueren. In november 2022 werd een eerste interministeriële conferentie over verkeersveiligheid georganiseerd. De tweede editie is reeds gepland op 30 januari 2024.
3. Concrete maatregelen die hieruit voortvloeien (2021-2024)
  - ▶ In uitvoering: zal worden afgerond in 2024
    - Het federaal verkeersveiligheidsplan bevat 32 maatregelen verdeeld over 5 werkgebieden. Dit is een bijzonder ambitieus programma dat wordt gecoördineerd onder de drie bevoegde Ministers op federaal niveau;
    - De eerste as gaat specifiek over samen de weg delen. Daarin staan 7 maatregelen die de veiligheid van fietsers op de weg moeten verbeteren;

(1) Updaten en verduidelijken van de wegcode: dankzij enorm veel overleg is deze hervorming eindelijk geslaagd. De nieuwe wegcode is bijna goedgekeurd en zal binnenkort van kracht worden. Zie maatregel 6 van as 1 voor meer details;

(2) Verbeteren van de ongevallenpreventie voor actieve en kwetsbare verkeersdeelnemers: er is vooruitgang geboekt dankzij enerzijds de verbetering van de registratie en analyse van ongevallen en anderzijds de versterking van de uitwisseling van informatie hierover binnen de Federale Commissie voor Verkeersveiligheid ;

(3) Versterking van de afweging van de gewichtsfactor van voertuigen in termen van verkeersveiligheid: naast de organisatie van het Lisa Car-symposium in december 2021 zijn er verschillende onderzoeken van Vias institute gefinancierd die hebben bijgedragen aan bewustwording van deze problematiek. Voorbeelden zijn een briefingnota over SUV's, de studie over de impact van voertuigkenmerken op de ernst van de verwondingen van kwetsbare weggebruikers (ACCDIV), de studie over voertuigveiligheid voor alle weggebruikers (CARSAFE) of die rond de verhoging van de maximum toegestane massa voor bedrijfsvoertuigen (MTM425);

(4) Versterking van de controle op overtredingen die actieve en kwetsbare gebruikers in gevaar brengen. De maatregel wordt uitgevoerd: steeds meer politiezones zijn zich bewust van het belang van de strijd tegen risicogedrag dat actieve en kwetsbare gebruikers in gevaar brengt;

(5) Stimuleren en faciliteren van het gebruik van de politiedienstfiets. Er was al aanzienlijke vooruitgang geboekt tijdens de tussentijdse beoordeling van 2022. De maatregel blijft zijn vruchten afwerpen. Zie maatregel 15 van As 1 voor meer details;

(6) Rust brengen in de openbare ruimte door te zorgen voor wederzijds respect voor alle gebruikers: in 2022 werd een nieuwe sensibiliseringsfiche rond hoffelijkheid opgesteld. Deze werd meegestuurd met bepaalde onmiddellijke inningen van 01/08 tot 31/12/2022;

(7) Verbeteren van de kennis van de weggebruikers: naar aanleiding van de nieuwe regelgeving met betrekking tot elektrische steps die op 01/07/2022 in werking is getreden en die werd opgesteld in nauwe samenwerking tussen de federale overheid en de Gewesten, werden er meerdere informatie- en sensibiliseringsacties uitgevoerd.

Een quizproject rond de wegcode is nog in ontwikkeling en moet in 2023 het levenslicht zien;

- ▶ Naast deze specifieke maatregelen heeft het hele plan tot doel de veiligheid op de weg te vergroten en de uitvoering ervan zal bijdragen tot het scheppen van de voorwaarden die nodig zijn voor de ontwikkeling van actieve mobiliteit waaronder dus fietsen.

Meer informatie

Verkeersveiligheid is een complex vraagstuk. Het kan alleen grondig worden verbeterd als de verschillende belanghebbenden op een goede manier samenwerken. Met dit in het achterhoofd organiseerden we op 23 november 2021 de Staten-Generaal voor Verkeersveiligheid. Deze editie kwam er naar aanleiding van de 20e verjaardag van de eerste Staten-Generaal voor Verkeersveiligheid in 2001. Het was een kwestie van opnieuw aansluiten bij de aanvankelijke dynamiek en tegelijkertijd ervoor zorgen dat de evolutie van de bevoegdheidsverdeling werd gerespecteerd. Het evenement was het startschot en stelde de doelstellingen vast die nodig zijn om de verkeersveiligheid de komende vier jaar te versterken. Het bracht alle acteurs samen onder de vlag "All For Zero". "All For Zero" is meer dan een slogan en vormt de synthese van de belangrijkste doelstelling voor 2050 (nul doden

en ernstig gewonden op de wegen) en de participatieve methode (allemaal verenigd om de onveiligheid op de weg te bestrijden).

Op 21 november 2022 vond een interministeriële conferentie plaats om een eerste tussentijdse inventaris op te maken van de federale en interfederale "All For Zero"-dynamiek. Het evenement bracht de zes bevoegde Ministers samen die hun inzet en engagement konden bevestigen. Het maakte het ook mogelijk om de bijdrage van burgers in de kijker te zetten via de vijftien lokale initiatieven die werden gesteund door de projectoproep "All For Zero".

Op 30 januari 2024 zal de evolutie van de indicatoren met betrekking tot de verkeersveiligheid in het algemeen en dus ook de maatregelen met betrekking tot de veiligheid van verplaatsingen met de fiets in het bijzonder beoordeeld worden.

Het federaal actieplan loopt tot 2025, dus sommige maatregelen moeten nog geoperationaliseerd worden.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Het ambitieniveau van het federale plan voor verkeersveiligheid is bijzonder hoog. Het zal niet eenvoudig zijn om deze 32 maatregelen vóór 2025 uit te voeren, maar het feit dat we het met de drie federale Ministers eens zijn geworden over dit ambitieniveau is al een grote prestatie.

De uitvoering van het federale plan en de organisatie van de Staten-Generaal inzake Verkeersveiligheid vergde de niet aflatende inzet van tal van medewerkers van de FOD Mobiliteit en Vervoer en Vias institute. De expertise en menselijke kwaliteiten van de teams speelden een grote rol bij het behalen van deze resultaten.

We stellen alles in het werk om met alle stakeholders een coherente dynamiek te ontwikkelen.

Tijdens de voorbereidingsfase van het federaal verkeersveiligheidsplan kregen de weggebruikers de kans om hun mening te geven. Veel maatregelen spelen in op zorgen of wensen van burgers.

Kansen

Tijdsdruk is belangrijk bij grote projecten. Door de opsplitsing van de bevoegdheden inzake verkeersveiligheid moet tussen een groot aantal partners (federaal en gewestelijk) worden afgestemd, wat het ontstaan van een consensus bemoeilijkt.

De oprichting van een interfederale werkgroep vergemakkelijkt nu het overleg tussen de belangrijkste partners.

Ambities

Het verbeteren van de verkeersveiligheid is een doel op zich omdat het veel tragedieën kan voorkomen. De veiligheid van actieve gebruikers is een conditio sine qua non voor het verder ontplooiën van duurzamere mobiliteit.

De rode draad van het project is geconcentreerd in de slogan "All For Zero": het gaat erom een coherente, verenigende dynamiek naar voren te brengen, gericht op een gemeenschappelijk doel voor iedereen.

De verschillende maatregelen in het federale en interfederale plan zullen worden verduidelijkt bij de uitvoering ervan. Verkeersveiligheid en mobiliteit zijn voortdurend in ontwikkeling, dus de maatregelen zullen in de loop van de tijd zeker moeten evolueren.

De originaliteit zit vooral in de betrokkenheid van iedereen bij het verhaal (betrokkenheid van burgers via enquêtes en panels, regelmatig overleg met gewestelijke overheden).

Resultaten

De jaarlijkse tussentijdse evaluatie van de voortgang van het federale plan en meer in het algemeen van de All For Zero-dynamiek, gepland voor aanstaande november, zou een preciezere voortgangsstand moeten opleveren voor elk van de maatregelen.

7. Fietsen op het werk: veiligheid en welzijn verhogen

Minister van Economie en Werk (Pierre-Yves Dermagne)

Oorspronkelijk engagement

De verschillende belemmeringen om met de fiets van en naar het werk te gaan, moeten worden weggehaald of in ieder geval worden verminderd. Daartoe behoren het veilig stallen van de fiets (en eventuele accessoires of geschikte kleding) in de lokalen van de werkgever, de mogelijkheid om zich om te kleden en/of op te frissen, en de mogelijkheid om de batterij op te laden. Andere voorzieningen of faciliteiten op de werkplaats kunnen worden overwogen, afhankelijk van de mogelijkheden van het bedrijf en de behoeften van de werknemers gerelateerd aan specifieke risico's.

De Nationale Arbeidsraad (NAR) zal hierover worden geraadpleegd en worden verzocht om de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (HRPBW) bij deze zaak te betrekken. Is het huidige regelgevend kader toereikend en hoe kan het worden verbeterd, zodat in zoveel mogelijk bedrijven met dit onderwerp rekening wordt gehouden?

Pierre-Yves Dermagne, Minister van Economie en Werk:

“Het gezamenlijk rapport van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad over woon-werkverkeer met de fiets is een zeer waardevol instrument in het kader van het plan “Be Cyclist”.

Dit belangrijke werk komt ook tot uiting in hun adviezen over de bevordering van het gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer, en in het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomst nr. 164. De CAO verhoogt de tussenkomst van de werkgever voor verplaatsingen met de fiets tussen de woning en de werkplek van werknemers.

Mijn dank en felicitaties aan de sociale partners. Ik ben ik ervan overtuigd dat dit de modal shift zal bevorderen, wat essentieel is voor de ecologische transitie.”

Indicator(en)

Kwantificeren van de evolutie van het aandeel van de fiets in het woon-werkverkeer.

Implementatie

In uitvoering, zal worden afgerond in 2023

- ▶ In 2022: Na talrijke formele en informele contacten werd het passender geacht om:
  - Ook Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) te betrekken bij de adviesaanvraag van de NAR en de HRPBW;
  - Te wachten met het formaliseren van dit adviesverzoek tot de eerste elementen van het antwoord en het advies van de sociale partners met betrekking tot het verzoek inzake kilometervergoedingen is ontvangen.
- ▶ In 2023:
  - Advies aangevraagd bij de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad op 9 februari met een responstijd van 6 maanden.
  - De partners ontmoetten elkaar op 20 juni

8. Per militair kwartier bekijken of er oplaadpunten voor elektrische fietsen geïnstalleerd kunnen worden

Minister van Defensie (Ludivine Dedonder)

Oorspronkelijk engagement

Op basis van verschillende criteria kan een kwartier lokaal investeren en initiatieven initiëren, onderhouden en ontwikkelen om het gebruik van de fiets te bevorderen. In grote militaire kwartieren zijn reeds fietsenstallingen voorzien en deze zijn waar mogelijk overdekt (momenteel 31 districten met in totaal 231 overdekte stallingen). Er kan ook een studie worden gestart naar de installatie van oplaadpunten voor elektrische fietsen.

Ludivine Dedonder, Minister van Defensie:

“Onze slogan “Multifunctional is more @BE Defense” maakt dat het logisch is dat de realisatie van deze maatregel zijn plaats vindt in de toekomstplannen infrastructuur van Defensie. Fietstalingen met de mogelijkheid tot laden van fietsen zijn hier een voorbeeld. Deze oplossingen dienen geïmplementeerd te worden in de plannen Kwartier van de Toekomst.”

Indicator(en)

1. Aantal aanvragers van de fietsvergoeding
2. Aantal gestarte studies
3. Aantal geïnstalleerde oplaadpunten voor e-bikes

Implementatie

1. Aantal aanvragers van de fietsvergoeding
  - ▶ In 2022:
    - Militairen: 4.541
    - Burgers: 197
  - ▶ In 2023:
    - 6.012 personen
    - 23.5% van het Defensiepersoneel
    - + 1.272 personen
    - 13.863.539 km/jaar
2. Aantal gestarte studies
  - ▶ In 2022: 2 gestarte studies (Initiatief CC Infra – Competentie Centrum Infrastructuur)
  - ▶ In 2023: de planning van het Kwartier van de Toekomst (in lijn met de visie voor de optimalisatie van de infrastructuur en de realisaties van het [Kwartier van de Toekomst](#))
3. Aantal geplaatste e-bike oplaadpunten
  - ▶ In 2023: Initiatief Infra (Mogelijkheid tot opladen batterij in lokaal)

Meer informatie

Het is voorzien dat iedereen zijn batterij kan opladen op zijn werkplaats na goedkeuring van zijn Kwartier Commandant. Over de procedure is een interne nota: DGMR-SPS-DSINFR-ISTX-001.

Deze wordt in de komende weken aangepast aan alle elektrische fietsen of vervoermiddelen met een maximaal vermogen van 1600W (Speed pedelec, Segway, onewheel,...).

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

De huidige organisatie van Defensie is zo opgebouwd dat de middelen en de competenties die nodig zijn om de actiepunten te implementeren accuraat kunnen aangewend worden.

Kansen

Het plannen van de bouw van nieuwe kwartieren of het renoveren van bestaande kwartieren maakt dat de plannen voor deze maatregel hun plaats hebben in de totaal-realisaties van deze kwartieren.

Ambities

Een goed uitgebouwd fietsbeleidsplan zal een meerwaarde zijn voor de Kwartier Commandant en de Cel ecomobiliteit van zijn Kwartier. Initiatieven zullen kunnen gelanceerd worden ten voordele van het personeel. Deze lokale initiatieven zullen middelen vragen, waarvoor het fietsbeleidsplan een leidraad kan zijn.

9. De fietsdimensie beter integreren in de gebouwen die door de Regie der Gebouwen worden beheerd

Staatssecretaris belast met de Regie der Gebouwen (Mathieu Michel)

Oorspronkelijk engagement

Het doel van de maatregel is de fietsdimensie systematischer te integreren in de gebouwen die door de Regie der Gebouwen worden beheerd:

- ▶ Enerzijds door nieuwe renovatie- of bouwprojecten te benutten;
- ▶ Anderzijds door redelijke aanpassingen aan bestaande gebouwen waarvoor (nog) geen renovatieprojecten zijn gepland.

Concreet wordt voorgesteld om:

- ▶ Een systematische analyse uit te voeren van de mogelijkheid en de haalbaarheid van de integratie van de fietsdimensie voor zowel werknemers als bezoekers in alle renovatie- en nieuwbouwprojecten; dit betekent in de praktijk dat bij het opstellen van het bestek, de nodige maatregelen worden genomen om alle werknemers en bezoekers die dat wensen gebruik te laten maken van infrastructuren die de mogelijkheid bieden om hun fietsen veilig te stallen (fietsenrekken), alsook van opbergruimten voor materiaal (kastjes voor helmen en accu's), of zelfs van de installatie van douches, rekening houdend met de lokale omstandigheden;
- ▶ Een gerichte analyse te maken van de behoeften aan fietspromotie, zo nodig met de bewoners, in de vorm van een doorlichting van gebouwen die niet onder een renovatieproject vallen, om ze vervolgens adequaat te kunnen uitrusten;
- ▶ De Regie der Gebouwen en de bewoners van de gebouwen die zij beheert in staat te stellen een raamcontract te gebruiken voor voorzieningen in verband met fietsen (fietsnietjes, lockers, enz.), waardoor een gestandaardiseerde en snelle bestelling van deze benodigdheden mogelijk wordt; een contract dat bijvoorbeeld zou kunnen worden gelanceerd in het kader van federale aankoopbeleid (koninklijk besluit 22 december 2017).

Mathieu Michel, Staatssecretaris belast met de Regie der Gebouwen:

“Ik ben bijzonder trots om te zien dat in veel gebouwen al rekening wordt gehouden met actieve vormen van mobiliteit en dat dit soort van verplaatsing al een plaats heeft in de berekening van de programma's voor de behoeften van nieuwe gebouwen.”

Indicator(en)

De evaluatie zal plaatsvinden wanneer de dispositieven daadwerkelijk op de verschillende locaties zijn geïnstalleerd:

1. Aantal uitgeruste gebouwen;
2. Aantal geplaatste dispositieven;
3. Aantal klanten van de Regie die gebruik hebben gemaakt van de raamovereenkomst.

Implementatie

1. Aantal uitgeruste gebouwen
  - ▶ In 2022: 6
  - ▶ In 2023: 7
    - Het aantal evolueert in positieve zin.
2. Aantal geplaatste dispositieven
  - ▶ In 2023: 30 (Het precieze aantal beschikbare plaatsen is niet meegedeeld, maar verandert elk jaar.)
3. Aantal klanten van de Regie die gebruik hebben gemaakt van de raamovereenkomst
  - ▶ Het tellen van de bestellingen is gecentraliseerd bij FOD BOSA.

Meer informatie

De verschillende aanvragen met betrekking tot de in te richten terreinen zouden kunnen worden gedaan op basis van een nog op te stellen raamovereenkomst (valt nog te zien door wij binnen de Federale Opdrachtcentrale), onder toepassing van de bestuursrechtelijke voorschriften die bepalen dat de fietsinfrastructuur de verantwoordelijkheid van de Regie der Gebouwen is, op voorwaarde dat deze worden goedgekeurd tijdens het opstellen van het programma van de behoeften van de klant.

Tot op heden zijn gaat het over deze (niet-limitatieve) lijst:

Projectnaam - uitgevoerd	Naam Site	Klant	Gemeente
2022			
Fietsenstalling	Federale politie	Federale politie	Namen
Fietsenstalling	Circulatiestation	Federale politie	Dausoulx
Fietsenstalling	Administratief centrum	Federale politie	Namen

Aanleggen van stalling voor ± 5 fietsen en noppen	Rijksarchief	Federale wetenschappelijke instellingen	Aarlen
Leveren en plaatsen van een fietsenstalling	Rijksarchief	Rijksarchief	Luik
Ontwikkeling van een parking (met fiets/motorstalling)	Civiele bescherming	Civiele bescherming	Crisnée

2023			
Renovatie Vrederecht overdekte fietsenberging personeel gepland + fietsbeugels bezoekers	Vrederecht	Justitie	Merksem
Renovatie oud-Antwerpen - Overdekte fietsenberging personeel	Gerechtshof	Justitie	Antwerpen
Aanbrengen van een regendichte wand aan de fietsenberging	Scheepvaartpolitie Antwerpen	Federale politie	Antwerpen
Aanleg van definitieve parking en de bouw van een fietsenstalling	Federale politie & Binnenlandse zaken	Federale politie	Hasselt
Verbetering van fiets- en wandelinfrastructuur in park van Tervuren	Koninklijk Museum voor Midden-Afrika – park van Tervuren	Federale wetenschappelijke instellingen	Tervuren
Installatie van een fietsenstalling	Federale politie en Parket Halle Vilvoorde	Federale politie	Asse
Creëren douches/kleedkamers/fietsenstalling	Koopmanstraat	Federale politie	Brugge
Uitrusting fietsenstallingen (30 plaatsen)	Hoofdkantoor	Regie	Brussel

Projectnaam - voorzien	Naam Site	Klant	Gemeente
2024			
"Veilige" installatie voor fietsen	Gerechtelijke politie	Federale politie	Eupen
Bouw van een fietsenstalling met afdak op de beveiligde parkeerplaats van het gerechtsgebouw	Gerechtsgebouw	FOD Justitie	Eupen
Overdekte fietsenstalling personeel	Detentiehuis	FOD Justitie	Olen
Overdekte fietsenstalling personeel	Overtuigingsstukken	FOD Justitie	Herentals
Overdekte fietsenstalling personeel	Vredegerecht	FOD Justitie	Westerlo

De kansen zijn natuurlijk de bouwplaatsen die in aanbouw zijn, waarvoor een fietsenstalling, mits goedgekeurd door de controle van de financiën van de klanten van de Regie der Gebouwen, eenvoudig kan worden uitgevoerd. In dit geval is het gebruik van een raamcontract niet nodig.

10. Een overzicht bekomen van de aanwezige infrastructuur (binnen Ambtenarenzaken)

Minister van Ambtenarenzaken (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

Aan iedere federale organisatie wordt een overzicht gevraagd van de bestaande infrastructuur voor fietsers: douches, vestiaires, herstel materiaal, plaatsen, oplaadpunten, enz. Deze inventaris zal in samenwerking met de Regie der Gebouwen worden opgemaakt en zal dienen als vertrekpunt om de basisbehoefte per locatie vast te leggen (ook in functie van de bevraging – zie fiche 'Bevraging personeelsleden') met minstens volgende elementen:

- ▶ Aantal fietsenstallingen en type (gewone fiets, bakfiets, elektrische fiets) met duidelijke richtlijnen inzake stuurbreedte, etc.;
- ▶ Aantal laadpunten en capaciteit;
- ▶ Aantal douches;
- ▶ Aantal lockers.

Op basis hiervan kan dan worden bekeken waar verbetering van de bestaande infrastructuur aangewezen is.

Indicator(en)

1. Inventaris
2. Evolutie infrastructuur via een herhaling van de bevraging

Implementatie

Volbracht

1. Inventaris
  - ▶ In 2021: Een deel van de gegevens is verzameld
  - ▶ In 2022: Een deel van de gegevens is verzameld
  - ▶ In 2023: Merendeel van de gegevens is verzameld
2. Evolutie infrastructuur via een herhaling van de bevraging
  - ▶ In 2021 en 2022:
    - Fietsenstalling: 4 omgekeerde "U"s extra
    - Oplaadpunten en capaciteit: in uitvoering; zal worden afgerond in 2023-2024
    - Aantal douches: 4
    - Aantal lockers: 20
  - ▶ In 2023:
    - Fietsenstalling: 20 omgekeerde "U"s extra
    - Aantal douches: 6
    - Aantal lockers: 20
    - Aparte lockers voorzien voor opladen fietsbatterij in een beveiligde fietsenstalling

Meer informatie

De bevraging bij de verschillende diensten is binnen het netwerk Mobility Managers afgerond (Maatregel As 1, nr. 7). De andere federale administraties dienen we nog verder te bevragen.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Door de verhuis bevindt de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie (RJV) zich op 8 minuten wandelen van het station Brussel-Centraal. RJV heeft de 4 non-conformiteiten van zijn bedrijfsreisplan 2017 opgelost.

Kansen

De RJV heeft kennis genomen van een Openbare Instellingen voor Sociale Zekerheidsrapport (OISZ-rapport) van de Brusselse brandweer dat met name een sprinklerinstallatie in de NIEV-laadruimte vereist. Hiervoor zijn technische en bouwkundige aanpassingen nodig.

Ambities

De RJV streeft ernaar om een oplaadparkeerplaats voor NIEV (Nieuwe individuele elektrische voertuigen) te creëren zodra de wetgeving een duidelijk kader schept.

Resultaten

RJV heeft geen bedrijfswagen meer. De parkeerbezettingsgraad is berucht.

11. Fietsenstalling bij de Koninklijke Muntshouwborg aanleggen en verbeteren

Minister van de Federale Culturele Instellingen (Hadja Lahbib)

Oorspronkelijk engagement

De Koninklijke Muntshouwborg heeft al veel initiatieven genomen voor het vervoer van de werknemers naar het werk in het kader van haar duurzaamheidsstrategie. Er wordt uitzonderlijk veel gebruik gemaakt van het openbaar vervoer en steeds meer werknemers gaan met de fiets naar het werk.

De Munt heeft een ruimte waar fietsen geparkeerd kunnen worden. Er wordt bekeken hoe de toegang tot de fiets voor het personeel verder vergemakkelijkt kan worden, onder meer door ervoor te zorgen dat er voldoende beveiligde fietsenstallingen zijn, bij voorkeur op het Muntplein. Verder zal het plaatsen van laadpalen voor elektrische fietsen onderzocht worden. Dit gebeurt vooral tijdens de onderhandelingen voor een nieuw beheerscontract.

Hadja Lahbib, Minister van de Federale Culturele Instellingen:

“De Koninklijke Muntshouwborg heeft een echte duurzaamheidsstrategie ontwikkeld, met onder meer een reeks initiatieven om het personeel dat zich met de fiets wil verplaatsen, de meest comfortabele en de veiligste omstandigheden te bieden.”

Indicator(en)

1. Aantal beveiligde bovengrondse fietsenstallingen
2. Aantal ondergrondse fietsparkeerplaatsen
3. Aantal ondergrondse fietsoplaadpunten
4. Communicatie aan het publiek over de aangeboden fietsenstallingen door de Koninklijke Muntshouwborg

Implementatie

1. Aantal beveiligde bovengrondse fietsenstallingen
  - In 2021: In uitvoering
  - In 2022: In uitvoering
  - In 2023: In uitvoering
2. Aantal ondergrondse fietsparkeerplaatsen
  - In 2021: In uitvoering
  - In 2022: In uitvoering
  - In 2023: 41
3. Aantal ondergrondse fietsoplaadpunten
  - In 2021: In uitvoering
  - In 2022: In uitvoering
  - In 2023: Niet toepasbaar
4. Communicatie aan het publiek over de aangeboden fietsenstallingen door de Koninklijke Muntshouwborg
  - In 2021: In uitvoering

- ▶ In 2022: In uitvoering
- ▶ In 2023: In uitvoering

Meer informatie

1. Beveiligde fietsenstalling voor het grote publiek (In uitvoering: zal worden afgerond 2024):
  - ▶ Tussen september en december 2022 is naast het theater een beveiligde tijdelijke parkeerplaats geplaatst tijdens de avonden van de voorstellingen. Een eerste dergelijke actie werd met succes uitgevoerd in samenwerking met parking.brussels in het najaar van 2021. Hierdoor konden 500 toeschouwers hun fietsen in alle veiligheid stallen voor de duur van de show. Bij deze tweede editie konden 130 toeschouwers hun fiets stallen nabij het theater. Twee elementen verklaren de lagere opkomstgraad voor deze tweede editie: de uitzonderlijke kou (voor het publiek, enz.) en de lage opkomstgraad die we optekenden voor de eindejaarsshow. We zijn momenteel op zoek naar een structurele fietsparkeeroplossing tijdens shows. In juni 2023 startten we een gesprek met de Muntpuntbibliotheek om een gemeenschappelijke fietsparkeeroplossingen te vinden op het Muntplein. Graag herhalen we ons verzoek aan de diensten van de Stad Brussel om fietsenstallingen rond het theater toe te voegen. Het voordeel van deze maatregel reikt verder dan het theater.
2. Fietsparking voor het personeel (structureel & permanent):
  - ▶ Om in te spelen op het toenemende gebruik van de fiets als vervoermiddel voor het personeel van de Munt, werd de fietsenstalling in 2021 met 1/3 vergroot. Datzelfde jaar bevatte de overdekte ondergrondse parkeergarage 41 beveiligde plaatsen, die voldoen aan de normen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2023 zijn er momenteel 50 fietsstallingen;
  - ▶ De parking is uitgerust met een apparaat om de banden op te pompen en de receptie van de opera heeft een gereedschapskist voor kleine reparaties. Er is een aparte markering op de grond aangebracht om de toegangen en de fietsenstalling duidelijk af te bakenen. De fietsenstalling is voorzien van lockers en douches zijn op verschillende verdiepingen van de gebouwen beschikbaar voor fietsers;
  - ▶ Terminals voor het opladen van elektrische fietsen voor personeel en artiesten: niet meer van toepassing.
3. Ondergrondse fietslaadstations: deze maatregel is niet meer van toepassing.
4. Communicatie naar het publiek toe (in uitvoering, terugkerende maatregel):
  - ▶ Bij het inrichten van tijdelijke fietsenstallingen tijdens shows communiceerden we over deze maatregelen om ze bekend te maken en het gebruik ervan aan te moedigen (sociale netwerken, website, ter plaatse).

Art 13 van het nieuwe Koninklijke Muntschouwburg beheerscontract:

“De Koninklijke Muntschouwburg zet zich in om deze benadering na te streven door de principes van duurzaamheid te verankeren in haar ontwikkelingsstrategie, in haar werking en in de uitvoering van haar activiteiten, als een geïntegreerd operahuis.”

De geïdentificeerde prioritaire acties in het kader van het fietsbeleid zijn de volgende:

- ▶ De Munt heeft in oktober 2021 bij de stad Brussel een aanvraag ingediend om 50 fietsenstallingen rond het theater aan te leggen voor het publiek en de bezoekers van de Munt. Het voordeel van deze maatregel zal verder reiken dan het theater;
- ▶ Er werd overwogen om in het najaar van 2022, tijdens de avonden van de voorstellingen, opnieuw een tijdelijke beveiligde parkeerplaats naast het theater aan te leggen. Een eerste actie van dit type werd in het najaar van 2021 met succes

uitgevoerd in partnerschap met parking.brussels. Zo konden 500 toeschouwers hun motorfiets veilig stallen tijdens de show;

- ▶ Het theater heeft de mogelijkheid bestudeerd om oplaadpunten voor elektrische fietsen aan te bieden aan personeel en artiesten;
- ▶ Meer in het algemeen denkt het theater na over de mobiliteit van het publiek, met de nadruk op toegankelijkheid met alternatieve vervoersmiddelen;
- ▶ Het theater deelt zijn ervaringen en goede praktijken op het gebied van duurzaamheid via verschillende netwerken voor uitwisselingen tussen Europese operahuizen;
- ▶ Door zijn verschillende acties om zijn CO₂-uitstoot te verminderen, neemt het theater deel aan de inspanningen van de Stad Brussel en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om tegen 2050 koolstofneutraliteit te bereiken.

12. De mogelijkheden bestuderen om het aanbod van fietsenstallingen bij Bozar te creëren en te verbeteren

Minister van de Federale Culturele Instellingen (Hadja Lahbib)

Oorspronkelijk engagement

Bozar heeft in het verleden reeds de mogelijkheden overwogen om het aanbod van beveiligde fietsenstallingen, voor zowel zijn werknemers als het publiek, te verbeteren.

Helaas werd deze oefening om verschillende redenen onderbroken, onder meer door een brand. Door deze betreuenswaardige episode moesten bepaalde prioriteiten worden bijgesteld. Niettemin heeft Bozar in het kader van zijn streven naar een strategie van duurzaamheid, het idee niet laten vallen om op zijn eigen terrein of in de onmiddellijke omgeving van zijn gebouwen stallingen voor alle soorten fietsen (bakfietsen, elektrische fietsen, enz.) te ontwikkelen, zowel voor zijn eigen operationele behoeften als voor zijn werknemers en het publiek.

Bozar zal de mogelijkheden bestuderen om stallingsfaciliteiten voor fietsen te creëren en te verbeteren.

Hadja Lahbib, Minister van de Federale Culturele Instellingen:

“Het Paleis voor Schone Kunsten werkt aan een stalling voor alle soorten fietsen, zowel voor het personeel als voor het publiek. Er is een grote beveiligde parkeerplaats gecreëerd en de reflectie gaat door. Er wordt voortgewerkt aan het verder versterken van de duurzaamheidsstrategie van de instelling.”

Indicator(en)

Uitvoeren van een studie naar de mogelijkheden om stallingsfaciliteiten voor fietsen te ontwikkelen voor werknemers, de werking en het publiek.

Implementatie

In uitvoering: Zal worden afgerond in 2023-2024

Meer informatie

Art 31 van het nieuwe beheerscontract van Bozar:

“De Staat en de Vennootschap stellen alles in het werk om het gebouw en de ruimtes aan te passen aan de geldende normen op het gebied van duurzame ontwikkeling, milieu en hernieuwbare energie. De gemeenschap besteedt ook bijzondere aandacht aan duurzame mobiliteit en de plaats van fietsen in de stad.”

De mede-eigenaar van de Ravensteingalerij, waar de kantoren van het Paleis voor Schone Kunsten (Bozar) gevestigd zijn heeft op de parking van de Galerij een grote beveiligde fietsenstalling gecreëerd die ter beschikking staat van het personeel. Daarnaast zijn er ook douches beschikbaar voor fietsers die hun fiets daar stallen.

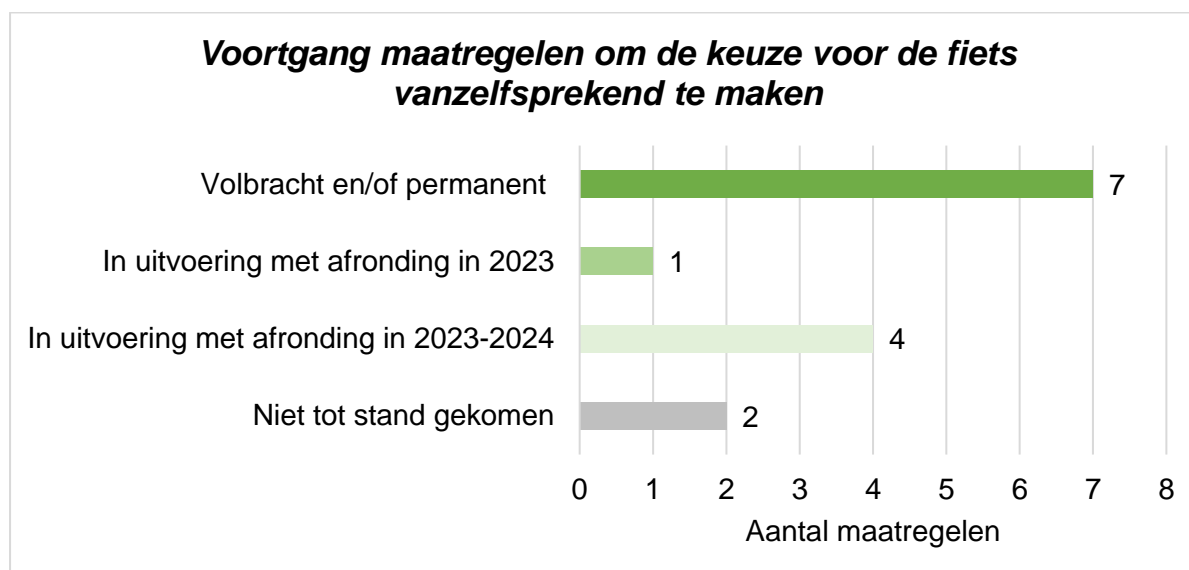
We bestuderen momenteel:

- ▶ De aankoop van specifieke brandwerende kisten voor het veilig opladen van de elektrische batterijen van onze medewerkers (zowel voor de administratie als voor het technisch personeel);
- ▶ De mogelijkheden om een fietsenstalling te realiseren voor onze technische en receptiemedewerkers, voor wie de beveiligde parkeerplaats bij Galerie Ravenstein lastig is vanwege de afstand tot hun werkplek.

We hopen deze twee projecten voor eind 2023 af te ronden.

As 3. Iedereen op de fiets

Maatregelen om de keuze voor de fiets vanzelfsprekend te maken soms door de symbolische kant te beklemtonen

1. Het gebruik van de politiedienstfiets stimuleren en faciliteren

Minister van Binnenlandse Zaken (Annelies Verlinden)

Oorspronkelijk engagement

Het gebruik van de politiedienstfiets, in het bijzonder alle terreinen, stimuleren en faciliteren binnen het filosofisch en cultureel kader van de Geïntegreerde Politie (GPI) zoals is verwoord binnen de beleidstekst “Naar een excellente politiezorg”.

Via de promotie van de politiedienstfiets, alle terrein, wordt ingewerkt op de organisatie-ontwikkeling, het oprichten van een fietsteam is mooi meegenomen maar niet noodzakelijk.

De werkgroep binnen de Vaste Commissie van de Lokale Politie (VCLP) werkt aan opleidings-erkenningsdossiers “politiedienstfiets alle terreinen” - basis- en voorgezette opleidingen en aan het stimuleren van het tot stand komen van een uniforme markt wat betreft alle logistieke aspecten.

De politiedienstfiets, alle terrein wordt gepromoot, als middel om operationele politieopdrachten uit te voeren, naast de mogelijke administratieve verplaatsingen die ermee worden gepleegd.

De medewerkers die er gebruik van (moeten) maken, doen dit in een ondersteunende rol, dan wel in uitvoering van hun specifiek toegewezen taken, dit zijn alle mogelijke interventieopdrachten met mogelijks bijzondere aandacht voor verkeersopdrachten. Dit is in functie van de visie van de Korpschef (KC) en/of de leidinggevende in relatie tot de organisatie van de politiedienst/korps.

Het opleidings-erkenningsdossier besteedt aandacht aan (1) de plaats en de rol van de politiemedewerker en zijn voertuig in de politieorganisatie, (2) zijn houding en handelingen/gedragingen in functie van de relatie met en zijn omgang met de burger.

Basiscompetenties inzake interventietechnieken en -tactieken, ook deze inzake het wettig gebruik van dwang en geweld, maar ook communicatievaardigheden en de eerste

herstellingen aan het voertuig komen aan bod. Er wordt ingewerkt op attitude in functie van het zorgzaam omgaan met het materieel, maar ook op fysieke paraatheid en het welzijn.

Annelies Verlinden, Minister van Binnenlandse Zaken:

“Ik ben bijzonder trots op het feit dat tegen eind 2023 meer dan de helft van de politiezones in het land een fietsbrigade zal hebben. Ik moedig alle lokale politiezones en diensten van de Federale politie aan om hier verder in te blijven investeren.”

Indicator(en)

Huidig aantal politiemedewerkers, al dan niet in een team georganiseerd, die (dagelijks) werken met een politiedienst alle terrein.

Implementatie

Structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)

Cijfers nog niet beschikbaar.

Meer informatie

De opleiding is ondertussen erkend en gestart in Brussel. Deze zal geëvalueerd worden en dan door andere politiescholen (PZA en Gent al zeker) gegeven worden. De eerste Franstalige opleiding zal nog in 2022 plaatsvinden. De schatting is dat men 100 personen per jaar zal opleiden.

2. Een fietsteam op de luchthaven Brussel-Nationaal oprichten

Minister van Binnenlandse Zaken (Annelies Verlinden)

Oorspronkelijk engagement

De bedoeling is een fietsbrigade op te richten bij de luchtvaartpolitie van Brussel-Nationaal. Redenen:

- ▶ Milieuvriendelijk;
- ▶ Sneller op bepaalde plaatsen die niet/moeilijk per voertuig bereikbaar zijn (kleine wegen rond de tarmac, ...);
- ▶ Kostenbesparend (goedkoper dan voertuigen);
- ▶ Slechte toestand van het voertuigenpark van de luchtvaartpolitie.

Het project is lopend: openbare aanbesteding, vergaderingen met de partners (o.a. Brigade Anti-Criminaliteit (BAC) die het project toejuicht), risicoanalyses, ...

Indicator(en)

Oprichting van een fietsbrigade op de luchthaven Brussel-Nationaal

Implementatie

Te starten

Meer informatie

Om budgettaire en organisatorische redenen is het project voor de oprichting van een fietsteam bij de luchtvaartpolitie in Brussel nog niet in plaats gesteld.

3. De pakketleveringen verduurzamen

Minister van Telecommunicatie en Post (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

De toenemende vraag naar pakjes zorgt ervoor dat er dagelijks duizenden koeriers de weg op zijn. Naast de extra CO₂ uitstoot, brengen pakjesleveringen vaak veel overlast in steden en gemeenten mee.

De Minister van Post en Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) zet een initiatief op om samen met de sector, academici, en belanghebbende organisaties te bekijken hoe de e-commerce in België duurzamer kan gemaakt worden. Om dit te bereiken zullen post/pakjesoperatoren werk moeten maken van meer duurzame leveringsmethodes zoals bijvoorbeeld: cargobikes, elektrische bestelwagens en pakketautomaten. Een lagere CO₂ uitstoot, minder fijn stof en bestelwagens zullen de leefbaarheid en toegankelijkheid voor fietsers op de Belgische wegen in steden en gemeenten verhogen.

Petra De Sutter, Minister van Telecommunicatie en Post:

“Ik ben fier dat deze acties gebaseerd zijn op een aantal studies en adviezen:

- ▶ *Een studie van Vias institute inzake [de uitdagingen die de e-commerce meebrengt op het vlak van verkeersveiligheid en mobiliteit](#)*
- ▶ *[Een advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven \(CRB\)](#)*
- ▶ *[Een studie naar pakketautomaten](#)*
- ▶ *De ontwikkeling (lopende) van een toolkit die lokale besturen helpt e-commerce op hun grondgebied te verduurzamen;*
- ▶ *Een (lopende) studie naar de ontwikkeling van een charter “duurzame e-commerce”.*

Op basis van deze acties werden verschillende wetgevende initiatieven genomen, die momenteel binnen de regering worden besproken.”

Indicator(en)

1. PV van de vergadering
2. Aantal ondernomen acties

Implementatie

- ▶ Vice-eersteminister De Sutter heeft op december 2021 de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) om een advies verzocht aangaande de vergroening van de e-commerce.

- [Advies opgeleverd door CRB](#) op 12 mei 2022
- ▶ Budget voorzien voor een studie naar welke instrumenten van besturen die kunnen bijdragen naar een duurzame pakjeslogistiek.
  - Aanbesteding uitgeschreven
  - Zal worden afgerond in 2023-2024
- ▶ Budget voorzien voor een studie naar de toekomst van pakketautomaten in België
  - Aanbesteding gegund
  - Zal eind 2023 worden afgerond
- ▶ Een studie naar het CO₂ meten en transparant maken van de milieu-impact van de postsector
  - Opgeleverd
- ▶ Een studie naar het rij- en parkeergedrag van pakketvervoerders
  - Opgeleverd

Meer informatie

Twee studies (zie hierboven) worden nog voor de zomer van 2023 afgerond.

De wetgevende initiatieven worden momenteel besproken binnen de regering.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Elke beschreven actie betreft het middenveld, de sector, academici en overheden. Alle acties zijn concreet in gang gezet en er is een duidelijk traject naar de resultaten toe. De acties zijn wetenschappelijk gebouwd en er wordt gestreefd naar een aanpak waar alle stakeholders zich terug in kunnen vinden.

Ambities

Wij hopen dat deze acties op termijn zullen bijdragen aan een veiliger (fiets)verkeer, minder wagens, meer cargo-fietsen en minder luchtvervuiling.

4. Vrouwen en Fietsen – Het gebruik van de fiets door vrouwen bevorderen

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet) en Staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit (Marie-Colline Leroy)

Oorspronkelijk engagement

Ondanks de vele positieve milieu-, maatschappelijke en fysieke effecten van het fietsen als vervoersmiddel, blijft het aantal fietsende vrouwen in België lager dan dat van mannen. Volgens de [Monitor-enquête](#) van de FOD Mobiliteit en Vervoer is het modale aandeel van de fiets 13% voor mannen en 10% voor vrouwen. Daarom zijn extra inspanningen nodig om fietsen toegankelijker te maken voor vrouwen. De Minister van Mobiliteit plant hiertoe een reeks maatregelen tijdens de actuele legislatuur.

Het is onder meer de bedoeling om de volgende activiteiten te organiseren:

1. Een ad hoc-vergadering van de Fietscommissie om het onderwerp te verkennen (2021)
2. Een terreinbezoek tijdens de Week van de Mobiliteit (2021)

3. Een halve studiedag om verder te gaan en actiegebieden te bepalen (2022)
4. Een oproep tot het indienen van projecten voor een activiteit op het terrein om verenigingen zichtbaar te maken die fietsen toegankelijker maken voor vrouwen (2022)

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Build it and they will come”: deze slogan benadrukt het cruciale belang van kwaliteitsvolle fietsinfrastructuur om fietsers te motiveren. Statistisch gezien is het nog steeds zo dat vrouwen minder snel dan mannen op de fiets springen. Maar er is verandering op komst. Samen met mijn collega die verantwoordelijk is voor gelijke kansen, hebben we het initiatief genomen om de resterende obstakels te analyseren. Het onveiligheidsgevoel kan een grote factor zijn om niet te fietsen, die vaak over het hoofd wordt gezien. Wij hebben daarom andere mobiliteitsactoren gesensibiliseerd en discussies over het onderwerp gefaciliteerd, om daarna specifieke subsidies toe te kennen om fietsen nog toegankelijker te maken voor iedereen. Toegang tot fietsen kan voor sommige vrouwen ook een middel tot emancipatie zijn, waardoor hun vrijheid om zelfstandig te bewegen toeneemt. We leggen de basis om in de toekomst een schielsprong te kunnen maken.”

Marie-Colline Leroy, Staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit

“Fietsen is een klimaatvriendelijke en toegankelijke manier om je verplaatsen. Het Be Cyclist-plan en de acties die in samenwerking met de Staatssecretariaat zijn uitgevoerd, brengen onder de aandacht dat vrouwen minder fietsen en de vele en systemische obstakels die deze ongelijkheid veroorzaken. Als we fietsen willen blijven stimuleren voor een beter mobiliteitsbeleid, maar ook als vervoerswijze die gelijk staat met vrijheid en emancipatie, zal het in de toekomst dan ook noodzakelijk zijn om een genderbenadering te hanteren in het beleid ter ondersteuning van fietsmobiliteit. Het werk dat tijdens deze legislatuur is uitgevoerd, benadrukt ook het belang van verschillende verenigingen ondernemen, in overeenstemming met deze doelstelling, met hun lokale realiteit, en wil hen daarin aanmoedigen.”

Indicator(en)

De uitvoering van de vier bovengenoemde maatregelen.

Implementatie

Volbracht

1. Een ad hoc-vergadering van de Fietscommissie om het onderwerp te verkennen (2021)
  - ▶ In 2021: De vergadering van de Fietscommissie heeft plaatsgevonden
    - Op 8 oktober 2021 werd een themasessie van de Fietscommissie georganiseerd over "vrouwen op de fiets" met als doel het onderwerp te verkennen. Tijdens deze vergadering werden volgende onderwerpen voorgesteld en besproken: het federaal actieplan Gender Mainstreaming van de FOD Mobiliteit en Vervoer, de studie "Vrouw en fietser zijn in de straten van Brussel" van Pro Velo en een studie "Fiets en gender" door een VUB-onderzoeker. De vertegenwoordigers van de fietsverenigingen, gewestelijke administraties en de kabinetten van de twee regeringsleden verklaarden dat deze bijeenkomst een belangrijk initiatief was en dat dit onderwerp in de toekomst veel meer aandacht verdiende.
De themasessie van de Fietscommissie was een goede inleiding op het onderwerp. Dit vraagt onder meer van alle stakeholders rond de tafel om meer gericht onderzoek te doen naar de manier waarop vrouwen zich op de fiets verplaatsen en naar de trends die daar bestaan. De FOD Mobiliteit en Vervoer zal hiermee rekening proberen te houden in haar nieuwe onderzoeken.
De bijeenkomst concludeerde ook dat symbolische maatregelen belangrijk zijn voor dit thema. Op alle niveaus, in openbare organisaties of bedrijven, zouden meer vrouwen moeten worden aangemoedigd om de fiets te gebruiken, bijvoorbeeld door vrouwelijke managers die zich op de fiets verplaatsen.
2. Een terreinbezoek tijdens de Week van de Mobiliteit (2021)
  - ▶ In 2021: Werd georganiseerd tijdens de Week van de Mobiliteit (2021)
    - Op 16 september 2021 vond in Brussel een terreinbezoek plaats in het kader van de Week van de Mobiliteit. De Minister van Mobiliteit en de Staatssecretaris voor Gendergelijkheid hebben twee verenigingen ontmoet die zich inzetten om meer vrouwen op de fiets te promoten: "Women in Cycling" en "Molembike". De eerste vereniging promoot gelijkheid en diversiteit in de traditioneel door mannen gedomineerde fietssector. Het doel is ervoor te zorgen dat er rekening wordt gehouden met de verschillende ervaringen van vrouwen en dat zij vertegenwoordigd zijn in besluitvormingsorganen, beleidsmaatregelen en alle processen die van invloed zijn op de fietssector. De vereniging Molembike daarentegen is vooral actief op lokaal niveau en helpt vrouwen heel concreet door hen toegang te geven tot fietsen. Hun leden verwelkomden de twee regeringsleden op het Schumanplein en fietsten samen naar hun lokalen in Molenbeek, waar ze uitlegden hoe ze fietsen moesten repareren en hoe ze leerden fietsen. Het bezoek ter plaatse belichtte het belangrijke werk van de twee verenigingen en moedigde de deelnemers aan om verder te gaan in hun missie.
3. Een halve studiedag om verder te gaan en actiegebieden te bepalen (2022)
  - ▶ In 2021: Voorbereiding
    - De FOD Mobiliteit en Vervoer organiseert jaarlijks een studiedag van een halve dag over actuele thema's met een praktische insteek. Na de editie "Met de fiets naar het werk: beleid en praktijk" in 2021, keek de FOD Mobiliteit en Vervoer in 2022 opnieuw naar de fiets. In samenwerking met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen was het thema voor 2022 "vrouwen op de fiets". Het was een publieksevenement voor specialisten en allerhande geïnteresseerden dat plaatsvond op 21 september 2022. Het evenement had tot doel het thema verder onder de aandacht te brengen en mogelijke actiegebieden in kaart te brengen.
De volgende actiepunten zijn onder andere uit de studiedag naar voor gekomen:
      - Bij allerhande politieke beslissingen (bv. opstellen van de wegcode, toegankelijkheid gebouwen met de fiets, ...) moet meer de aandacht besteed worden aan de noden van vrouwen;

- Campagnes binnen bedrijven/overheden met voorbeeld vrouwen die fietsen of netwerken van fietsende vrouwen kunnen nuttig zijn om het thema naar voor te brengen;
  - Bij enquêtes en het opstellen van fietsdata dient eveneens een focus gelegd te worden op de fietsende vrouwen. De FOD Mobiliteit en Vervoer streeft ernaar om hierin bij zijn nieuwe enquêtes rekening te houden.
4. Een projectoproep voor terreinactiviteiten om verenigingen zichtbaar te maken die fietsen toegankelijker maken voor vrouwen (2022)
- ▶ In 2021: In uitvoering
  - ▶ In 2022: Volbracht
    - Elk jaar kent de FOD Mobiliteit en Vervoer een reeks subsidies toe aan verenigingen ter ondersteuning van het mobiliteitsbeleid. Een van de drie hoofdthema's voor 2022 was gericht op mobiliteitsprojecten ter vermindering van genderongelijkheid. De informatie werd meegedeeld aan de verschillende belanghebbende partijen. Het is vooral de vzw MPACT die aan de criteria voldeed. Met de subsidie heeft de vereniging met groepen jongeren gewerkt om eerst het probleem van genderongelijkheid te verkennen en dan relevante oplossingen te ontwikkelen, met name op het gebied van gedeelde mobiliteit.

Meer informatie

De vier componenten van deze Be Cyclist-maatregel, gedefinieerd in 2021, zijn met succes uitgevoerd.

Kwalitatieve zelfanalyse

Ambities

De themasessie van de Fietscommissie rond dit thema, was een goede deuropener. Daaruit kwam o.a. een oproep voort aan alle betrokken partijen aan tafel om meer specifieke onderzoeken te verrichten op welke manier vrouwen zich met de fiets verplaatsen en welke tendensen er bestaan. De FOD Mobiliteit en Vervoer streeft ernaar om hierin bij zijn nieuwe enquêtes rekening te houden.

Daarnaast is tijdens de vergadering ook geconcludeerd dat symbolische maatregelen voor dit thema belangrijk zijn. Op elk niveau, bij overheidsinstanties of bedrijven, moet een hoger fietsgebruik door vrouwen aangemoedigd worden, bv. door vrouwen uit het management die per fiets komen.

5. Inzetten op communicatie over de verzekeringsplicht voor bepaalde fietsen

Staatssecretaris voor Consumentenbescherming (Alexia Bertrand)

Oorspronkelijk engagement

De elektrische fiets zit in de lift. De consument moet zich echter ook bewust zijn dat er ook bepaalde verplichtingen zijn afhankelijk van het product.

Deze maatregel poogt de consument te informeren over de verzekeringsplicht.

Bij elektrische fietsen zijn er verschillen in de manier waarop ze werken, en daar zijn verschillende verzekeringsvoorwaarden aan verbonden.

Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen:

- ▶ De fiets met trapondersteuning:
Die fiets is dus niet onderworpen aan de verplichte autoverzekering. De aansprakelijkheid voor dat soort fietsen kan worden gedekt door de Burgerlijke Aansprakelijkheid familiale of de BA-verzekering privéleven.
- ▶ De fiets met start- of garageondersteuning:
De [verplichting om al dan niet een autoverzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid af te sluiten](#) voor dat soort fiets hangt af van de maximumsnelheid ervan. Voor zover dat soort fiets door de mechanische kracht 25 km/u niet overschrijdt, is er geen verzekeringsplicht. Er geldt daarentegen wel een verzekeringsplicht voor een fiets met start- of garageondersteuning dat door de mechanische kracht 25 km/u overschrijdt. De term "mechanische kracht" verwijst zowel naar de energie die door een motor wordt geproduceerd als naar de energie die door andere mechanische middelen wordt geproduceerd. Het verwijst echter niet naar spierkracht.

Alexia Bertrand, Staatssecretaris voor Consumentenbescherming:

“Veel consumenten kennen niet altijd hun rechten of verplichtingen en denken soms dat het moeilijk is om voor hun rechten op te komen, zeker na impulsieve (online) aankopen. Het doel is dat elke consument BE.COCO kan zijn - dus een bewuste consument – consommateur conscient – conscious consumer: de juiste keuzes maakt, de gevolgen van die keuzes kent en ook zijn rechten kent als consument.”

Indicatoren

Dossiers m.b.t. Burgerlijke Aansprakelijkheid diversen bij de Ombudsman.

Implementatie

In uitvoering met afronding in 2023

- ▶ In 2023: Informatie nog niet ter beschikking
- ▶ Burgerlijke aansprakelijkheid diversen
  - 2019: 276
  - 2020: 250
  - 2021: 240

Meer informatie

Op de Internationale dag van de Consument (15 maart 2023) lanceerde de Staatssecretaris een nieuw sensibiliseringsproject over bewust consumeren: [BE.COCO](#).

BE.COCO staat voor bewuste consument, consommateur conscient, conscious consumer.

BE.COCO is de rode draad binnen het beleid rond consumentenbescherming.

6. **Zich engageren om te communiceren over wettelijke garantie en herstellplicht**

Staatssecretaris voor Consumentenbescherming (Alexia Bertrand)

Oorspronkelijk engagement

In de beleidsnota van de Staatssecretaris is transparantie de rode lijn. Via deze maatregel willen we ervoor zorgen dat de consumenten hun rechten kennen en ze volledig geïnformeerd worden. Waar nodig willen we daarbij ook een richting aangeven.

De consument moet zich ervan bewust zijn dat hij voor en na de aankoop van een fiets van verschillende rechten geniet. De voorgestelde maatregel zorgt ervoor dat de consument hiervan op de hoogte is zodat hij een geïnformeerde keuze kan maken. Bij de aankoop van een fiets moet de verkoper bepaalde informatie geven aan de consument over het product, de prijs, bijkomende kosten, garantie...

De Staatssecretaris zal de consument sensibiliseren zodat deze zich ervan bewust is dat een herstelling kan gebeuren in het kader van de wettelijke garantie. Bij de aankoop van een consumptiegoed heeft de consument recht op de wettelijke garantie: de verkoper moet een garantie geven voor elk gebrek aan overeenstemming van het goed dat zich binnen de twee jaar na aankoop manifesteert.

Dit kan ervoor zorgen dat ze minder verleid worden om goedkopere fietsen van een ander land buiten de EU via het internet te kopen waar deze optie vaak onmogelijk is. Op deze manier wordt ook de lokale handelaar ondersteund.

Daarbovenop zal ook duidelijk gecommuniceerd worden wat de consument moet doen indien deze rechten niet zijn gerespecteerd:

- ▶ Meldpunt
- ▶ Mogelijkheden tot het oplossen van een consumentengeschil buiten het gerecht via de Consumentenombudsdienst

Alexia Bertrand, Staatssecretaris voor Consumentenbescherming:

“Ik ben als Staatssecretaris voor Consumentenbescherming bijzonder trots dat de consument vanaf 2024 terecht kan bij een uniek digitaal consumentenplatform met klachten of vragen rond de fiets. Consumenten moeten hun rechten kennen en weten bij wie ze moeten aankloppen met een klacht. Via dit platform wordt de informatie duidelijk gebundeld om de weerbaarheid te verhogen!”

Indicator(en)

De indicatoren zijn verduidelijkt ten opzichte van die van 2021.

1. Totaliteit meldingen garantie Meldpunt van de Economische inspectie
2. Totaliteit dossiers Consumentenombudsdienst m.b.t. wettelijke garantie/ dossiers m.b.t. de fiets

3. Totaliteit dossiers Consumentenombudsdienst m.b.t. dienst na verkoop/ dossiers m.b.t. de fiets

Implementatie

In uitvoering met afronding in 2024

1. Totaliteit meldingen garantie Meldpunt van de Economische inspectie
  - ▶ In 2021: 578
  - ▶ In 2022: 209
  - ▶ In 2023: Nog geen gegevens beschikbaar
2. Totaliteit dossiers Consumentenombudsdienst m.b.t. wettelijke garantie/ dossiers m.b.t. de fiets
  - ▶ In 2021: 566 dossiers waaronder meer specifiek voor de fiets: 26 (zie de details hieronder)
  - ▶ In 2022: dossiers specifiek voor de fiets: 9 (meest recente cijfers)
  - ▶ In 2023: Nog geen gegevens beschikbaar

De aanpassingen aan de wettelijke garantie die de omkering van de bewijslast verlengen van zes maanden naar twee jaar zullen het waarschijnlijk eenvoudiger maken voor consumenten om hun rechten af te dwingen. Desalniettemin moeten ondernemingen erover waken om consumenten voorafgaandelijk en duidelijk te informeren over de procedure en eventuele kosten. Wanneer een defect niet gedekt wordt door de garantie moet bijvoorbeeld duidelijk zijn welke kosten hieraan verbonden zijn. Ook expertiseverlagen moeten transparant en duidelijk zijn en ter beschikking gesteld worden van de consument die hier om verzoekt.

3. Totaliteit dossiers Consumentenombudsdienst m.b.t. dienst na verkoop/ dossiers m.b.t. de fiets
  - ▶ In 2021: totaal aantal dossiers Consumentenombudsdienst m.b.t. dienst na verkoop / dossiers m.b.t. de fiets: 359, waaronder meer specifiek voor de fiets: 1
  - ▶ In 2022: dossiers specifiek voor de fiets: 0 (meest recente cijfers)
  - ▶ In 2023: Nog geen gegevens beschikbaar

Meer informatie

1. Aantal dossiers m.b.t. de fiets voor het jaar 2021 van de Consumentenombudsdienst: 67

Categorie:	
Wettelijke garantie niet toegekend	26
Commerciële garantie niet toegekend	1
Verandering van prijs	3
Defect	4
Voldoet niet aan bestelling	3
Betalingen (voorschot...)	1
Service na verkoop	1
Oneerlijke contractvoorwaarden	3
Onbekend	2
Deels geleverd	1
Niet geleverd	10
Misleidende reclame	1
Onrechtvaardige factuur	1
Gebrek aan informatie	1

Overige	9
---------	---

2. Aantal dossiers m.b.t. de fiets tot 30/05/2022 van de Consumentenombudsdienst: 21

Probleem categorie:	
Wettelijke garantie niet toegekend	9
Verandering van prijs	2
Prijdiscriminatie	1
Defect	2
Vertraging	1
Voldoet niet aan bestelling	2
Betaling (voorschot....)	1
Niet geleverd	2
Ontbinding van het contract	1

- ▶ Elk probleem van een consument verdient een oplossing. Dit is vanzelfsprekend slechts mogelijk als de consument vertrouwd is met de bestaande bemiddelingsdiensten. Consumenten met vragen, meldingen of klachten in verband met producten en diensten hebben vandaag geen eenduidig aanspreekpunt, noch wordt er op een adequate en uniforme manier relevante informatie verschaft aan de consumenten. Dit is ook zo voor de consument die een fiets aankoopt. Het voorgesteld project is een centraal digitaal platform. Het voorgestelde concept is een centraal digitaal platform, dat functioneert als 'toegangspoort' tot informatie en diensten met betrekking tot consumentenbescherming. De consument kan op dit platform relevante informatie raadplegen en, indien nodig, zijn/haar vraag, melding of klacht indienen. Hij/zij moet met andere woorden niet langer zoeken naar de bevoegde dienst, administratie, geschillencommissie, ombudsman of dergelijke meer.
  - Timing: de nodige voorbereidingen hebben reeds plaatsgevonden. Na de haalbaarheidsstudie, is het doel dat het centraal digitaal platform operationeel wordt in 2023.
- ▶ Het nieuwe wettelijke kader rond garantietermijnen moet zorgen voor een sterke, duidelijke en eenvormige bescherming van de consument. Consumenten die producten aankopen waar enige tijd later iets mis mee blijkt, konden zich al beroepen op wettelijk bepaalde garantietermijnen. Binnen die termijn moeten defecte goederen kosteloos worden gerepareerd, vervangen of vergoed.
  - Timing: vanaf 1 juni 2022 worden die garantietermijnen en het wettelijke kader daarrond eenvormig en daardoor ook een stuk eenvoudiger en duidelijker.
- ▶ Belangrijkste elementen m.b.t. de fiets:
  - Twee jaar garantie voor nieuwe producten
    - Op alle nieuw aangekochte producten zal een garantieperiode van twee jaar gelden. Consumenten die binnen die periode een gebrek vaststellen, hebben recht op reparatie of vervanging van het product. Is dat niet mogelijk, dan moet de consument vergoed worden.
  - Twee jaar omgekeerde bewijslast
    - Consumenten zullen gedurende de volledige garantietermijn van twee jaar, niet meer zelf moeten bewijzen dat het defect van een product al aanwezig was bij de aankoop ervan in. De verkoper moet zelf het tegendeel kunnen aantonen en moet bewijs leveren dat het defect is ontstaan bij de consument. Onder de oude regels was dit uitsluitend zo tijdens slechts de eerste 6 maanden. Dit zorgde vaak voor verwarring bij de consument.

7. De deelnemende instellingen rond fietsbeleid sensibiliseren (binnen Ambtenarenzaken)

Minister van Ambtenarenzaken (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

Het netwerk Mobility Managers (zie betrokken maatregel) werkt een sensibiliseringsaanpak uit met minstens volgende elementen:

- ▶ Communicatie-initiatieven
- ▶ Opleidingsinspanningen (bv. veilig in het verkeer)
- ▶ Testfaciliteiten
- ▶ Fietskaarten (i.s.m. Brussel Mobiliteit)

Alle deelnemende instellingen zullen een aantal communicatiemiddelen dienen vrij te maken en ter beschikking te hebben om het fietsbeleid aan te sturen en het fietsen zodoende aantrekkelijker te maken. Daarnaast wordt de beschikbare communicatie gescreend (bv. een routebeschrijving naar een gebouw van de federale overheid wordt ook aandacht besteed aan fietsroutes, fietsparking, etc.).

Indicator(en)

1. Gebruik van de fietsenstallingen
2. Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)

Implementatie

Structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)

1. Gebruik van de fietsenstallingen
  - ▶ Bevraging gelanceerd over fietsenstalling en infrastructuur.
2. Verhouding toegekende fietsvergoedingen vs. aantal werkdagen (excl. telewerkdagen)
  - ▶ Zal jaarlijks opgevolgd worden via Persopoint

Meer informatie

Via transversale doelstellingen zal ook aan de Federale overheidsdiensten (FOD's) worden opgelegd om voor bereikbaarheidsfiches te zorgen waarin fietsinfrastructuur een prominente plaats krijgt.

8. Dienstverplaatsingen met de fiets stimuleren (binnen Ambtenarenzaken)

Minister van Ambtenarenzaken (Petra De Sutter)

Oorspronkelijk engagement

Er wordt bekeken welke initiatieven het gebruik van de fiets tijdens dienstverplaatsingen kunnen bevorderen (diefstalverzekering, abonnementen op deelfietsen, etc.).

Petra De Sutter, Minister van Ambtenarenzaken:

“Niet alleen woon-werkverkeer is belangrijk, ook de dienstverplaatsingen tijdens de werkuren verdienen aandacht. Daarom werk ik aan soepelere regels om ook tijdens de werkuren de ambtenaren te stimuleren om met de fiets van A naar B te gaan.”

Indicator(en)

1. Plan met aanbevelingen
2. Sensibiliseringsacties opzetten met Mobility Managers (MM) netwerk: welke type fietsen zijn er?
3. In de week van de Mobiliteit samen trachten acties op te zetten (minimaal 3)

Implementatie

1. Plan met aanbevelingen
  - In 2022: Volbracht
2. Sensibiliseringsacties opzetten met MM netwerk: welke type fietsen zijn er?
  - In 2023: Volbracht
3. In de week van de Mobiliteit samen trachten acties op te zetten (minimaal 3)
  - In uitvoering: Zal worden afgerond in 2023-2024

Meer informatie

Fietsleasing zal een mogelijkheid worden. Deze reglementering is volop in opmaak. Daarnaast is er een haalbaarheidsstudie om de hefboomen te geven voor deze fietslease.

Verder zal in het koninklijk besluit rond vergoedingen en toelagen specifieke aandacht komen voor duurzame dienstverplaatsingen waarbij naast de eigen fiets ook deelmobiliteit een plaats zal krijgen.

9. Fietsgebruik promoten (binnen Defensie)

Minister van Defensie (Ludivine Dedonder)

Oorspronkelijk engagement

Voeren van een communicatie-/voorlichtingscampagne om het fietsgebruik naar het werk te bevorderen (posters, organisatie van een Fietsdag, enz.).

Ludivine Dedonder, Minister van Defensie:

“De slogan “Proud to be a cyclist @BE Defense” maakt dat door het organiseren van events, workshops, ... het fietspotentieel binnen Defensie aangewakkerd wordt om op de fiets te springen, een katalysator tot succes.”

Indicator(en)

Aantal aanvragers van de fietsvergoeding.

Implementatie

In uitvoering: Zal worden afgerond in 2024

- ▶ In 2022:
  - Militairen: 4.541
  - Burgers: 197
- ▶ In 2023:
  - 6.012 personen
  - 23.5% van het Defensiepersoneel
  - + 1272 personen
  - 13.863.539 km/jaar

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

De huidige organisatie van Defensie is zo opgebouwd dat de middelen en de competenties die nodig zijn om de actiepunten te implementeren accuraat kunnen aangewend worden. De integratie van de actiepunten laat daarom een flexibele invulling toe met een snelle realisatie als eindresultaat.

Kansen

Veranderende omstandigheden (geo-politiek,...) maken dat de prioriteiten voor de implementatie van voorziene actiepunten naar een ander tijdstip dienen verschoven te worden.

Dit geeft de tijd om een gedegen plan naar voren te schuiven breder dan het project Be Cyclist. Het fietsbeleid@Defence vraagt een continue opvolging en aanpassing aan de dagelijkse realiteit. Het uitbouwen van communicatie-campagnes, visibility fiets@Defence vinden gemakkelijk hun weg in de bestaande communicatiekanalen binnen Defensie.

Ambities

Een goed uitgebouwd fietsbeleidsplan zal een meerwaarde zijn voor de Kwartier Commandant en de eenheid ecomobiliteit van zijn kwartier. Initiatieven zullen kunnen gelanceerd worden ten voordele van het personeel. Deze lokale initiatieven zullen middelen vragen, waarvoor het fietsbeleidsplan een leidraad kan zijn.

Resultaten

Met alle genomen maatregelen, is het aandeel van het personeel bij Defensie met een fietsvergoeding (= onze "main key indicator") exponentieel toegenomen.

10. Via een nieuwe ADDICT-studie onderzoeken hoe initiatieven genomen door bedrijven om het woon-werkverkeer van hun werknemers duurzamer te maken, geëvalueerd en verder ontwikkeld kunnen worden

Staatssecretaris belast met Wetenschapsbeleid (Thomas Dermine), Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

Financiering en uitvoering van een nieuw ADDICT-onderzoek (Assessing and Developing Initiatives of Companies to control and reduce Commuter Traffic).

De eerste [ADDICT-studie](#), die tussen 2007 en 2011 werd uitgevoerd in het kader van de projectoproepen van Belspo, had tot doel initiatieven van ondernemingen om het woon-werkverkeer van hun werknemers duurzamer te maken, te evalueren en te ontwikkelen.

Tien jaar later lijkt een actualisering van deze studie noodzakelijk. Daarom wordt een nieuwe Belspo-projectoproep overwogen.

Er zal bijzondere nadruk worden gelegd op het fietsen. De evaluatie van het effect van de verschillende maatregelen die door de bedrijven worden genomen, zal het mogelijk maken om het beleid van de werkgevers en de overheid te oriënteren in de richting van een groter gebruik van duurzame vervoermiddelen, met name van de fiets.

Thomas Dermine, Staatssecretaris belast met Wetenschapsbeleid:

“Wetenschappelijk onderzoek is een essentieel hulpmiddel om situaties beter te begrijpen, de feiten te objectiveren en zelfs deuren te openen naar essentiële innovaties voor een duurzamere en harmonieuzere samenleving.

Vandaag, meer dan ooit, wil ik mijn partners van de federale overheid betrouwbare en gevalideerde data kunnen aanbieden die hen in staat stellen beredeneerde, onderbouwde beslissingen te nemen in hun vakgebied. Het Federaal Wetenschapsbeleid vormt een permanente expertisecapaciteit ten dienste van de federale overheid. Dit geldt op veel gebieden; zeker op het gebied van fietsen, een onmisbare schakel in een duurzaam mobiliteitsbeleid.”

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Als Minister van Mobiliteit ben ik blij dat ik samen met mijn collega Thomas Dermine de samenwerking tussen het federale wetenschapsbeleid Belspo en de FOD Mobiliteit rond het thema fietsmobiliteit concreet heb kunnen versterken. Gezien de enorme voordelen voor de maatschappij, het klimaat en de economie, is het nodig om met grootschalig onderzoek op federaal niveau meer rekening te houden met fietsmobiliteit.”

Indicator(en)

1. Publicatie van de projectoproep en lancering van de studie
2. Verhogen van het aandeel fietsers voor verplaatsingen van en naar het werk

Implementatie

Het project kon ondanks verschillende pogingen niet worden uitgevoerd.

Zoals voorgesteld tijdens het opstellen van de projectoproep en in nauwe samenwerking tussen Belspo en de FOD Mobiliteit en Vervoer, werd een specifiek thema rond woon-werkverkeer ingebed in de tekst van de oproep tot voorstellen 2022 binnen het Onderzoeksprogramma BRAIN-be van Belspo (meer bepaald binnen Pijler 3 van dit programma). Wat betreft het mobiliteitsluik bevat de tekst een referentie naar het ADDICT-project (zie uittreksel van de oproeptekst hieronder):

#BeMOBILE

A more sustainable mobility is at the heart of this topic. Scientific contributions could support the Federal state in the following domains:

Management of the work/home commute and contributions of the Mobility Plans in the private and public sector: An analysis of good practices is expected (see also the results of a Belspo project in 2011 called ADDICT that assess Employers Mobility Plans).

- ▶ *Mobility as a Service (MaaS) and how can the federal state contribute to a modal shift that is fair for all segments of the population? What are the good and bad practices? How can one stimulate this modal shift? How can digitalisation help in this shift and how can one address the digital divide that might result from this shift for specific groups or specific (rural) areas?”*

De wetenschappelijke gemeenschap in België heeft de voorgestelde thema's van de oproep opgepakt en verschillende projecten ingediend in het #BeMobile hoofdstuk. Eén project in het bijzonder had betrekking op het woon-werkverkeer, o.a. met een sterke nadruk op de context van telewerk. Dit IFLEX-voorstel (ingediend door het onderzoekcentrum MOBI van de VUB) kon niet worden opgenomen in de uiteindelijke selectie van financierbare projecten, aangezien er binnen het beschikbaar budget van Belspo voor deze oproep andere projecten bij de wetenschappelijke evaluatie een hogere score hadden bereikt.

Ondanks de actieve steun van de FOD Mobiliteit en Vervoer en de samenwerking met Belspo, kan dit project dus niet worden uitgevoerd.

11. De fiets integreren in het werk van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedelijk Beleid

Federaal Minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedelijk Beleid (Caroline Gennez)

Oorspronkelijk engagement

BIO (Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden) en ENABEL (Ontwikkelingsagentschap van de Belgische federale regering) – agentschappen onder de voogdij van Minister Gennez – zullen een fietsbeleid uitwerken en het fietsen stimuleren. ENABEL onderneemt al een heel aantal acties (Ze hebben 4 elektrische fietsen aangekocht, alsook een bakfiets ter vervanging van de dienstwagen van de chauffeur). Er zal ook een ruimer mobiliteitsbeleid gepromoot worden.

Er zal een uitwisseling van goede praktijken tussen de grote steden gepland worden op ambtelijk niveau, dit kan op niveau van de mobiliteitsambtenaren. Er zal een zichtbaarheidsactie georganiseerd worden (bijvoorbeeld tijdens de VN dag van de fiets).

Caroline Gennez, federaal Minister van Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedelijk Beleid:

“Ik ben bijzonder trots op het feit dat BIO (Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden) het aantal werknemers, dat met de fiets, tram, metro of trein naar BIO komt, verdubbelde sinds BIO medio 2021 naar een nieuw, duurzaam kantoorgebouw verhuisde en een actief beleid voert om woon-werkverkeer met fiets en openbaar vervoer te bevorderen. In BIO’s oude gebouw hadden we nog meer dan 20 parkeerplaatsen voor wagens van werknemers, nu zijn er dat nog maar tien, die maar weinig gebruikt worden.”

Indicator(en)

Aanwezigheid van de fiets in communicatieacties.

Implementatie

Structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)

- ▶ In 2021: Geen fietsbeleid bij BIO en Enabel
- ▶ In 2022:
  - Fietsaudit; volbracht
  - Mobiliteitsbeleid uittekenen; afgerond eind 2022
  - Infrastructuur verbeteren; volbracht

Regelmatige initiatieven ter bevordering woon-werkverplaatsingen per fiets: bijvoorbeeld een fietstocht door Brussel in het kader van een teambuilding.

Meer informatie

ENABEL

- ▶ Fietsvergoeding van € 0,27/km woon-werkverkeer (voor het hoofdtraject of het traject voor of na gebruik van het openbaar vervoer);
- ▶ Beveiligde fietsenstalling beschikbaar in de parkeergarage voor personeel – toegankelijk met de badge of met een code;
- ▶ Er zijn douches beschikbaar voor het personeel – momenteel 4 eigen douches bij Enabel – er zijn plannen om het aantal uit te breiden;
- ▶ E-bikes met helm zijn beschikbaar op de parkeerplaats voor onze medewerkers. E-bikes kunnen gebruikt worden voor zakelijke en privéverplaatsingen, maar niet voor woon-werkverplaatsingen. Hierover is een fietsbeleid ontwikkeld;
- ▶ Communicatie op de intranetsite van Enabel:
  - met betrekking tot veiligheid: “veiligheidsadviezen: hoe omgaan met trams en hoe navigeren op rotondes?” (Link naar de website van Brussel Mobiliteit voor informatie en voor de link naar de routezoeker om de fietstocht te plannen)

Communicatie rond het evenement ‘wereldfietsdag’ van 3 juni: promotie van de fiets als duurzaam vervoermiddel, ook met een positief effect op de gezondheid.

Kwalitatieve zelfanalyse

Resultaten

Van de 237 medewerkers die op 31 december 2022 bij Enabel in dienst waren, maken 201 mensen gebruik van het openbaar vervoer, ofwel 85%. Daarnaast gebruiken 33 mensen de fiets, ofwel 14% (hetzij voor de woon-werkverplaatsing, hetzij in combinatie met het openbaar vervoer). 8% van de mensen gebruikt een ander vervoermiddel: ze komen als voetganger of met de auto.

In 2022 werd het arbeidsreglement herzien, waardoor flexibele werktijden werden ingevoerd om piekuren bij het naar kantoor gaan te vermijden, wat ook de mobiliteit vergemakkelijkt.

Daarnaast heeft de organisatie zich uitgerust met elektrische fietsen die ter beschikking worden gesteld aan het personeel voor dienstreizen in de stad. Een beleid voor het gebruik van deze fietsen is ontwikkeld en van kracht. Zo voorziet Enabel het personeel van 4 e-bikes en 1 bakfiets die de dienstwagen vervangt. Ook zijn er fietshelmen beschikbaar voor het personeel. In 2022 gebruikten 31 mensen deze fietsen in het kader van het vastgestelde beleid. Onze CEO is op dit gebied een voorbeeld.

12. Het fietsen in het jaarprogramma van Bozar opnemen en op grote schaal promoten bij het publiek

Minister van de Federale Culturele Instellingen (Hadja Lahbib)

Oorspronkelijk engagement

Bozar en zijn Agora-departement organiseren elk jaar een dertigtal debatten en conferenties over sociale vraagstukken. Duurzaamheid is een van de terugkerende thema's. Daarnaast staan in het seizoen 2021-2022 beweging en mobiliteit centraal, hoofdthema's waarrond de activiteiten van Bozar worden uitgewerkt. Zowel het seizoen als het thema worden onder de

aandacht van het grote publiek gebracht via verschillende communicatiekanalen van Bozar (affiches, pers en media, website, sociale netwerken, enz.) om een zo groot mogelijk aantal burgers te bereiken.

In dit verband zal Bozar in 2022-2024 elk jaar een aantal (1-2) evenementen over duurzame mobiliteit organiseren, met bijzondere aandacht voor de promotie en de bewustmaking van het fietsen in de stad.

De evenementen zullen zich richten op een conferentie of debat, een artistieke interventie (door kunstenaars die gevoelig zijn voor en geïnteresseerd in duurzaamheidsvraagstukken), of artistieke fietstochten.

Een van de evenementen zou de vorm kunnen aannemen van een “Live Library on the Bike”. Dit is een fietstocht die verschillende locaties in Brussel met elkaar verbindt en waar kunstenaars, intellectuelen en onderzoekers burgers ontvangen voor een ontmoeting, een discussie, een interventie of een artistieke performance.

Bozar heeft zich de volgende doelen vooropgesteld:

- ▶ Deelname van ca. 200 burgers per evenement
- ▶ 1-2 evenementen per jaar
- ▶ Digitale bekendheid: 5.000 burgers per evenement

Hadja Lahbib, Minister van de Federale Culturele Instellingen:

“Het Paleis voor Schone Kunsten werkt aan een stalling voor alle soorten fietsen, zowel voor het personeel als voor het publiek. Er is een grote beveiligde parkeerplaats gecreëerd en de reflectie gaat door, er wordt voortgewerkt aan het verder versterken van de duurzaamheidsstrategie van de instelling.”

Indicator(en)

1. Aantal georganiseerde evenementen per jaar
2. Aantal deelnemers per evenement
3. Aantal burgers bereikt door digitale bewustmaking

Implementatie

1. Aantal georganiseerde evenementen per jaar
  1. In 2021: 5
  2. In 2022: 4
  3. In 2023: 2
2. Aantal deelnemers per evenement
  - ▶ In 2021: 270
  - ▶ In 2022: 200
  - ▶ In 2023: 250
3. Aantal burgers bereikt door digitale bewustmaking
  - ▶ In 2021: 6.401
  - ▶ In 2022: 8.961

- ▶ In 2023: 5.822

Deze cijfers vertegenwoordigen alleen de online weergaven van deze specifieke evenementen; over het algemeen is de online verspreiding veel groter geweest. Bozar heeft 170.000 volgers op Facebook, 100.000 op Instagram en een mailinglijst met 74.000 contacten.

Meer informatie

Art 31 van het nieuwe beheerscontract van Bozar:

“De Staat en de Vennootschap stellen alles in het werk om het gebouw en de kantoorruimtes aan te passen aan duurzame ontwikkeling, milieu en hernieuwbare energie. De Vennootschap besteedt ook bijzondere aandacht aan duurzame mobiliteit en de plaats van de fiets in de stad.”

In het kader van het programma 'Writers & Thinkers' geeft het Paleis voor Schone Kunsten het woord aan enkele uitzonderlijke stemmen van de 21e eeuw. Op het programma een zeer breed scala aan lezingen en debatten om reflectie te voeden door middel van uitwisselingen over de draad tussen kunst en samenleving. De kans voor de grote auteurs en denkers van morgen om zich te verdiepen in de grote thema's van vandaag. Van democratie naar diversiteit, via schoonheid en comfort.

In dit programma zijn er twee cycli die regelmatig aandacht besteden aan milieu, duurzaamheid, mobiliteit en stedenbouw: 'City Talk' en 'Climate Talk'.

Datum	Evenement
18/02/2021	Will the European Green Deal address Carbon Inequality?
25/09/2021	Bike bodies Workshop
18/11/2021	Oxfam Climate Talk - Frank Theys
26/06/2021 - 4/07/2021	Art and Bike Tours
06/05/2021	Rethinking Brussels: RÉIMAGINER LA VILLE À TRAVERS LE VÉLO
24/11/2022	Climate Talk: COP -27
21/09/2022	Amitav Gosh
24/05/2022	Karen Armstrong
01/02/2022	Geert Buelens
20/04/2023	Climate Talk - Bas Smets & Valérie Trouet
09/05/2023	Europe Day (met Anuna De Wever)

13. Communicatiecampagne #Justbike lanceren (binnen Justitie)

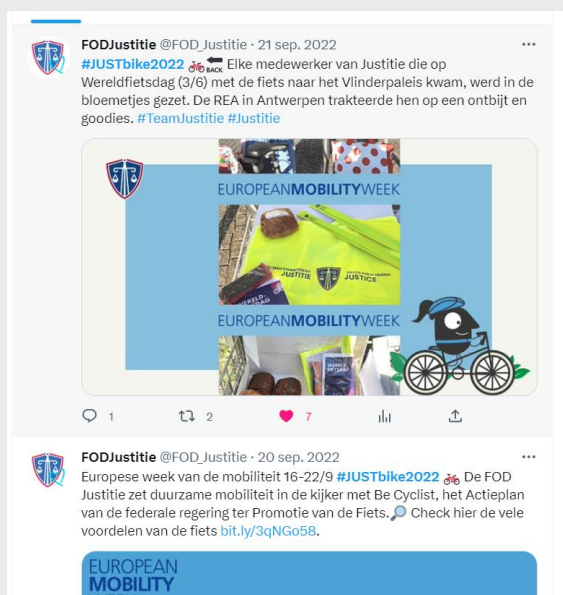
Minister van Justitie (Vincent Van Quickenborne)

Oorspronkelijk engagement

Onder de hashtag #Justbike werkt de FOD Justitie tijdens de week van de mobiliteit rond het promoten van de fiets als vervoersmiddel voor het woon- werk verkeer. Daarnaast wordt op het intranet van de FOD Justitie meer aandacht geschonken aan deelfietsen, veilige routes van vb. station naar kantoor.

Vincent Van Quickenborne, Minister van Justitie:

“In het kader van de week van de mobiliteit werd er via de sociale mediakanalen van de FOD Justitie sterk gecommuniceerd via de hashtag #Justbike

Andere initiatieven zijn: aanwezigheid fietsexperten op de Welzijn op het Werk beurs (06/06/2023), in juni kwam de Mobilotheek van Slim naar Antwerpen naar het hof van beroep te Antwerpen. Personeelsleden konden dan gedurende een aantal weken gebruik maken van alternatieve vervoersmiddelen waaronder e-bikes, plooi-fietsen,...”

Indicator(en)

1. Kan gemonitord worden aan de hand van de uitgekeerde fietsvergoedingen
2. Aantal deelnemende diensten

Implementatie

Structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)

1. Kan gemonitord worden aan de hand van de uitgekeerde fietsvergoedingen
  - ▶ In 2021:
    - Administration Centrale/Centrale Administratie (ACA): € 10.209,12
    - EPI-EXT: € 555.160,8
  - ▶ In 2022:
    - ACA: € 5.954,84
    - EPI-EXT: € 296.377,16
2. Aantal deelnemende diensten

- ▶ In 2021: 3

Meer informatie

Voor ACA (Administration Centrale/Centrale Administratie) is er een dalende trend door enerzijds het verplichte telewerk tijdens de coronapandemie en anderzijds door het feit dat we overgestapt zijn van 1 dag telewerk naar 3 dagen telewerk. Voor EPI-EXT (“gevangenissen”) zijn de cijfers gelijklopend en zelfs stijgend.

Totaal ACA

- ▶ 2018: € 31.468,38
- ▶ 2019: € 33.411,14
- ▶ 2020: € 16.637,19
- ▶ 2021: € 10.209,12

Totaal EPI-EXT

- ▶ 2018: € 533.285
- ▶ 2019: € 547.674,18
- ▶ 2020: € 534.008,14
- ▶ 2021: € 555.160,8

14. Mobility challenges binnen de Regie der Gebouwen

Staatssecretaris belast met de Regie der Gebouwen (Mathieu Michel)

Oorspronkelijk engagement

Elk jaar, tijdens de week van de mobiliteit, zullen de Regie der Gebouwen, en haar beleidscel, een Mobility challenge aanbieden die gericht is op het gebruik van de fiets.

Mathieu Michel, Staatssecretaris belast met de Regie der Gebouwen:

“De Regie der Gebouwen engageert zich als organisatie, om de actieve mobiliteit onder haar werknemers te bevorderen. “The Bike Project” is een mooi voorbeeld van dit engagement.”

Indicator(en)

1. Deelnemingspercentage aan de uitdaging
2. Percentage nieuwe gebruikers

Implementatie

In uitvoering met afronding in 2023

- ▶ In 2021/2022: is al gestart
- ▶ In 2022: Challenge “Be Cyclist” - Neem je fiets voor het traject van jouw woning naar het station of naar jouw werk en draag bij tot de versterking van de fietsinfrastructuur van de Regie der Gebouwen
- ▶ In 2023: ‘The Bike Project’: (i.s.m. Brussel Leefmilieu & Pro Velo)

- Opmaak actieplan
- Fietstest (3 weken)
- Week van de mobiliteit: fietstocht + zie gezamenlijke acties/ideeën van het netwerk Mobility Managers
- ▶ Later: implementatie van het actieplan dat in het kader van 'The Bike Project' werd opgemaakt

1. Deelnemingspercentage aan de uitdaging

- ▶ 2021: /
- ▶ 2022: 17 personen
- ▶ 2023: 18 personen

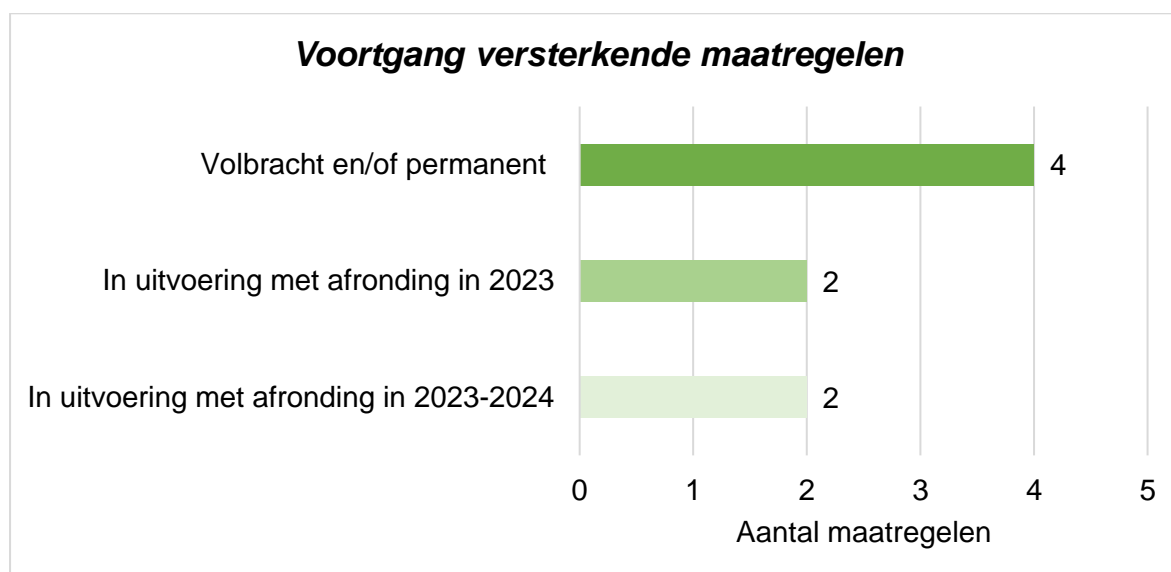
2. Percentage nieuwe gebruikers

- ▶ 2021: /
- ▶ 2022: 0%
- ▶ 2023: De deelnemers van 2023 zijn niet dezelfde als de deelnemers van 2022

Meer informatie

Mogelijks komen er voor de week van de Mobiliteit nog gezamenlijke acties/ideeën vanuit het netwerk Mobility Managers.

Versterkende maatregelen

1. **Gezondheidsfondsen op de fiets: actief communiceren door gezondheidsfondsen**

Minister van Volksgezondheid (Frank Vandenbroucke)

Oorspronkelijk engagement

Aan de ziekenfondsen wordt gevraagd actief te communiceren naar hun leden en binnen hun eigen organisatie om verplaatsing met de fiets te bevorderen.

Frank Vandenbroucke, Minister van Volksgezondheid:

“Ik ben bijzonder trots op de verschillende maatregelen die de ziekenfondsen al uitvoerden en plannen om het fietsgebruik te stimuleren. Enkele projecten die ik er uit neem (maar er zijn er veel meer): gratis loopfietsjes ter beschikking stellen van jonge kinderen, informatie over het belang voor de gezondheid van beweging met de fiets in ledenbladen, een blog door Frank Deboosere (“een achterwerk van beton”), terugbetaling sportkampen met de fiets, fietsactiviteiten voor senioren, fietslease voor de werknemers, de verkoop van fietsbenodigdheden aan democratische prijzen,...”

Indicator(en)

Aanwezigheid van de fiets in de communicatie.

Implementatie

In uitvoering met afronding in 2023

- ▶ In 2021: geen overleg ziekenfondsen over dit thema.

- ▶ In 2022: brief gestuurd; in afwachting van antwoord ziekenfondsen; werd eind 2022 afgerond.
- ▶ In 2023: Antwoord ontvangen met overzicht.

Meer informatie

Het College werd begin mei 2023 herinnerd aan de brief en vraag van de Minister. Volgend antwoord werd bekomen op 15 mei 2023: *“Dit punt werd geagendeerd op het Intermut Politiek College met de vraag dat elke Verzekeringsinstelling (VI) onderzoek doet maar nog niet elke VI heeft hierop gereageerd. Ik vraag terug na.”*

Het College antwoordde op 20 juni 2023 met een voorlopig overzicht van alle acties die de ziekenfondsen ontwikkelden of plannen om het fietsgebruik te stimuleren, zowel bij hun leden als bij hun werknemers. Het gaat om maatregelen rond fietsvergoeding, infrastructuur in de kantoren, fietslease (medewerkers) en de ondersteuning van fietssportkampen en fietsactiviteiten, het uitlenen of tegen democratische prijs ter beschikking stellen van kinderfietsen, fietsaccessoires, een actieve communicatie over de voordelen van fietsen in de ledenbladen, etc.

2. Een federale Fietscommissie oprichten om een fietsbeleid te coördineren met de andere bevoegde overheidsniveaus

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

Begin 2021 heeft de FOD Mobiliteit en Vervoer, op initiatief van de cel strategie en transversaal beleid, een bestaande werkgroep omgevormd tot een heuse Fietscommissie. De leden zijn de fietsmanagers van de drie Gewesten en de federale overheid en vier fietsverenigingen (Fietzersbond, Fietsberaad, Pro Velo en Gracq). De Commissie zal uitwisselingen mogelijk maken en tevens aanbevelingen doen aan de vier leden van de IMC Mobiliteit. Voor de Fietscommissie is het de bedoeling het format een permanent karakter te geven en het DE plaats te maken voor interfederale uitwisselingen over fietsbeleid.

Naast de regelmatige vergaderingen zijn er ook thematische ad hoc-commissies gepland.

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Om een effectief fietsbeleid te voeren, hebben we structuren, specifieke administratieve middelen en coördinatie nodig. Via de FOD Mobiliteit hebben we een efficiënte Fietscommissie kunnen oprichten om een ambitieus en vernieuwend federaal en interfederaal fietsbeleid uit te werken. Deze commissie is het belangrijkste uitwisselingsorgaan geworden tussen de verschillende actoren en beleidsniveaus. De fiets gaat ons allemaal aan en we hebben alles te winnen bij versterkte uitwisselingen tussen de verschillende beleidsniveaus en het middenveld. Ik wil de FOD Mobiliteit bedanken voor het creëren van de functie van federale fietsmanager, die deze rol van coördinator en verbindende kracht op briljante wijze invult.”

Indicator(en)

Frequentie van vergaderingen (traditioneel en thematisch), gemaakte aanbevelingen.

Implementatie

Structureel & permanent (jaarlijks afgerond & vernieuwd)

Aantal vergaderingen:

- ▶ In 2021: 2
- ▶ In 2022: 6
- ▶ In 2023: 3

De nieuwe Fietscommissie maakt het mogelijk om het beleid af te stemmen tussen de beleidsniveaus en ook met de verschillende fietsverenigingen.

Vier keer per jaar komt de Commissie samen voor een inhoudelijke uitwisseling tijdens de reguliere sessies. Daarnaast bestaan er speciale sessie over een specifiek thema.

De reguliere sessies gaan bijvoorbeeld over de combinatie fiets & trein, aanpassingen van de wegcode en de verschillende actie- en promotieplannen voor fietsen in België.

Er hebben ook vier themasessies plaatsgevonden:

- ▶ Vrouwen op de fiets:
Er heeft op 8 oktober 2021 een speciale themasessie plaatsgevonden rond “vrouwen op de fiets” met als doel om het thema te verkennen. Op deze vergadering werden o.a. de volgende onderwerpen gepresenteerd en besproken: het federale actieplan Gendermainstreaming door de FOD Mobiliteit en Vervoer, de studie “Vrouw en fietser in de straten van Brussel” door Pro Velo en een “Fiets en gender”-studie door een onderzoekster van de VUB. De vertegenwoordigers van de fietsverenigingen, gewestelijke administraties en van de kabinetten van de twee regeringsleden gaven mee dat deze vergadering een belangrijke eyeopener was en dat dit thema veel meer aandacht verdient.

- ▶ Cyclostrades langs het spoor en op voormalige spoorlijnen (verdeeld over twee sessies in november 2021 en maart 2022, zie aparte maatregel Be Cyclist in dit rapport)
Hieraan namen naast de reguliere leden ook vertegenwoordigers van het federale fonds Beliris, van Infrabel en van NMBS deel. Samen met vertegenwoordigers van de drie gewestelijke administraties en van de fietsverenigingen hebben zij een lijst met gemeenschappelijke concrete aanbevelingen uitgewerkt. Infrabel en NMBS waren als klankbord aanwezig en hebben heel constructief meegedacht, waardoor er consensuele en concrete aanbevelingen zijn uitgewerkt. De aanbevelingen werden voorgelegd aan de vier Ministers van Mobiliteit (federaal en gewestelijk) om de nodige conclusies te trekken.
- ▶ Fietsdata (verdeeld over twee sessies in november 2022 en juni 2023):
De verschillende fietscijfers op Federaal, Vlaams, Waals en Brussels niveau werden gepresenteerd en naast elkaar gelegd om tot synergiën te komen. Vervolgens werd besproken hoe deze fietsdata kon verbeterd worden, meer uniform gemaakt worden, alsook de communicatie erover beter gecoördineerd kan worden.

Interfederale uitwisselingen over het fietsbeleid werden bestendig en verder geïntensiveerd door het werk van de Fietscommissie. De fietsmanagers van de drie Gewesten en de federale overheid, evenals de twee fietsverenigingen (Fietsersbond en Gracq) en de kenniscentra (Fietsberaad en Pro Velo) hebben zo een relevant forum voor regelmatige dialoog.

De ambitie is om het werk van deze Fietscommissie in de toekomst voort te zetten en tal van andere nuttige aanbevelingen te doen aan de Interministeriële Conferentie Mobiliteit (IMC), waar de vier Belgische mobiliteitsministers het mobiliteitsbeleid coördineren.

Eén van de laatste aanbeveling betrof bv. de oprichting van een centraal depot voor teruggevonden fietsen in Vlaanderen en Wallonië, net zoals in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit naar aanleiding van het toekomstige centraal vrijwillig fietsregister MyBike en de uitrol ervan over heel België en de extra aandacht bij de politie voor dit thema. Hierdoor zullen er mogelijks meer fietsen teruggevonden worden en gestockeerd moeten worden ook in het Vlaamse en het Waalse Gewest.

De feedback over de oprichting van de Fietscommissie en de werking ervan zijn positief, zowel intern als extern. De FOD Mobiliteit speelt zijn coördinerende rol en brengt de belangrijkste partners samen rond actuele thema's.

3. *Studies om het fietsbeleid in België beter te sturen/begeleiden lanceren*

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

Een ambitieus mobiliteitsbeleid is gebaseerd op wetenschappelijke studies. Het verzamelen en analyseren van gegevens is dan ook van essentieel belang. De Minister van Mobiliteit heeft samen met Vias institute een reeks studies gelanceerd waarvan de eerste resultaten in 2021 en in 2022 worden verwacht:

- ▶ Economische effecten van fietsen en kosten-batenanalyse voor de samenleving
- ▶ Ongevallenanalyse in samenwerking met ziekenhuizen
- ▶ Ongevallenanalyse met e-bikes en speed pedelecs

- ▶ Meten van gedrag en afstanden bij inhalen
- ▶ Verkeersveiligheid gezien door kinderen

Andere studies die verband houden met fietsen, zoals het samengaan van fietsen en tramrails, of waarvan de inhoud nog moet worden vastgelegd, zijn voorzien voor de jaren 2023 en 2024.

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Meten is weten. Ik ben verheugd dat ik eraan heb bijgedragen om het onderwerp fietsmobiliteit op de wetenschappelijke onderzoeksagenda te zetten, in verhouding tot het groeiende belang dat dit vervoersmiddel in ons leven speelt. De populariteit van fietsen is exponentieel gestegen sinds de coronapandemie. Dit verplaatsingsmiddel is bijzonder efficiënt. Onveiligheid tijdens een fietsrit, objectief of subjectief, vormt echter een obstakel voor het gebruik van de fiets en de ontwikkeling van een meer duurzame mobiliteit. Het opnieuw in evenwicht brengen van het delen van openbare wegen is een sleutelement bij het verminderen van ongevalsgevoelige situaties (bij 69% van de dodelijke ongevallen met een fietser is een motorvoertuig betrokken) en het ontwikkelen van het potentieel van de fiets als volwaardige toegankelijke mobiliteitsoplossing. De studies uitgevoerd door Vias institute onder toezicht van de FOD Mobiliteit geven een beter inzicht in de problemen waarmee dagelijkse fietsers worden geconfronteerd en definiëren de beste oplossingen om de verkeersveiligheid te verbeteren.”

Indicator(en)

Uitvoeren van de genoemde studies en beschikbaarstelling van de conclusies.

Implementatie

Tussen 2021 en 2023 zijn de volgende onderzoeken gepubliceerd:

1. Oudere fietsers
2. Speedpedelecs
3. Meting van het gedrag en afstanden bij het inhalen
4. Ziekenhuisopname verkeersslachtoffers. Analyse van Belgische ziekenhuisgegevens van 2005 t.e.m. 2020. Belangrijke bron ter aanvulling van gegevens verkregen van de politie.
5. Kinderen en verkeersveiligheid
(1e deelrapport ingediend. Het volledige rapport wordt verwacht in Q1/2024.)
6. Fietsdiefstal als probleem in België. Verkennende stand van zaken en aanbevelingen voor actie in het mobiliteitsbeleid.

De fiets is geen object als een ander en de diefstal ervan belemmert de aantrekkelijkheid van dit vervoermiddel. Uit de bevraging van verschillende politiekorpsen in het hele land blijkt dat de strijd tegen fietsdiefstal nog effectiever zou kunnen zijn als deze meer gezamenlijk en op nationale schaal zou worden uitgevoerd.

7. De impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België. Deze studie maakt het mogelijk om de enorme maatschappelijke voordelen van fietsen in België te kwantificeren. Door deze praktijk kunnen jaarlijks 1.294 vroegtijdige sterfgevallen worden

voorkomen en 137.717 ton CO₂ worden bespaard. De totale bespaarde maatschappelijke kost bedraagt 8,44 miljard euro. Verplaatsingen met de fiets komt dus ook ten goede aan wie deze keuze niet maakt

Meer informatie

Verkeersveiligheidsonderzoek is traditioneel gebaseerd op een perspectief waarin het autoverkeer centraal staat. Logisch, want in meerdere opzichten (aantal afgelegde kilometers, invloed op de openbare ruimte, private en publieke investeringen, etc.) is de auto het belangrijkste vervoersmiddel. Ook motorvoertuigen zijn per definitie de grootste veroorzakers van verkeersonveiligheid. De evolutie van de mobiliteitscontext naar meer duurzaamheid vereist echter een verbreding van het begrip van verkeersveiligheid door het belang dat wordt gehecht aan andere vervoerswijzen en in het bijzonder actieve vervoerswijzen opnieuw in evenwicht te brengen. Het is duidelijk dat deze actieve vervoerswijzen een steeds belangrijker relatief deel van de dagelijkse en vrijetijds mobiliteit gaan innemen. Nu al zijn verplaatsingen te voet qua frequentie gelijk aan die met de auto. En de modal split van de fiets neemt van jaar tot jaar sterk toe. Een historisch perspectief en een sociologische analyse tonen aan dat het thema mobiliteit vanuit de invalshoek van actieve modes nog onvoldoende bestudeerd is. Het is daarom essentieel om te blijven investeren in dit onderzoeksgebied, dat steeds meer delen van de samenleving zal raken.

Een reeks studies overstijgt het strikte kader van verkeersveiligheid en omvat ook fietselementen uit andere domeinen.

Alle studieprojecten worden afgerond of gestart door Vias institute. Ze kunnen geraadpleegd worden op de website van Vias.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Verfijnen van de kennis van verkeersveiligheid en mobiliteit specifiek vanuit het oogpunt van fietsen.

Gebruik maken van de expertise van Vias (methodologie, netwerken, ervaring).

Kansen

Betere toegang tot gegevens van ziekenhuizen, partners. Onderzoeksprojecten vanuit een nieuw wetenschappelijk perspectief bekijken, met name door beroep te doen op de sociale wetenschappen (sociologie, psychologie, geschiedenis).

Ambities

Dat de monitoring van de fietsmobiliteit systematisch een belangrijk onderwerp van overheidsbeleid moge worden. Doorgaan met het begonnen werk en de gegevens bijwerken.

Resultaten

Positief.

4. Opstellen van gedetailleerde nationale statistieken over fietsgebruik en -trends

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

Deze statistieken zullen door de FOD Mobiliteit en Vervoer worden opgesteld op basis van zowel thematische enquêtes over fietsen als meer algemene enquêtes: [Monitor](#) en [Diagnose van de woon-werkverplaatsingen](#)

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“Het mobiliteitsbeleid, fietsen inbegrepen, moet zoveel mogelijk gebaseerd zijn op objectieve data. Dit maakt het mogelijk om vervolgens een relevant beleid te voeren. We dragen hieraan bij met gerichte mobiliteitsenquêtes, gecoördineerd door de FOD Mobiliteit, die onder meer toelaten om de evolutie van het modale aandeel van de fiets, nieuwe trends en de nood aan concrete acties in te schatten. Uit een van die enquêtes, gepubliceerd in mei 2023, blijkt dat een aanzienlijk aantal Belgen van plan is te gaan fietsen (20% van de niet-fietsers) of vaker wil fietsen (31% van de huidige fietsers). Ik zie dan ook een enorm potentieel en vooral een taak voor overheden op alle beleidsniveaus die verantwoordelijk zijn voor mobiliteit, om de modale overstap verder te faciliteren.”

Indicator(en)

Aantal uitgevoerde enquêtes.

Implementatie

Volbracht

- ▶ Uitgevoerde enquêtes in 2021: 2
- ▶ Uitgevoerde enquêtes in 2022: 3
- ▶ Uitgevoerde enquêtes in 2023: 5
  - BeMob (2x)
  - Woon-werkverkeer
  - Kerncijfers van de fiets in België
  - Nabijheid van treinstations

Meer informatie

Het fietsmobiliteitsbeleid moet zoveel mogelijk gebaseerd zijn op objectieve gegevens. De FOD Mobiliteit en Vervoer organiseert regelmatig algemene mobiliteitsenquêtes om onder meer het modale aandeel van de fiets in te schatten. De presentatie van hun resultaten benadrukt meer en meer het belang van de evolutie van het aantal fietsers. Daarnaast organiseert de FOD Mobiliteit en Vervoer nu meer specifieke enquêtes om trends in het fietsen te analyseren:

- ▶ De [BeMob-enquêtes](#) worden online uitgevoerd via een enquêtebureau met een voldoende groot panel van respondenten en representatief voor de Belgische bevolking. Deze onderzoeken laten toe om gegevens te verzamelen die niet beschikbaar zijn uit andere bronnen, zoals grootschalige onderzoeken uitgevoerd door de FOD Mobiliteit en Vervoer. In dit kader werd in december 2021 een thematische enquête rond fietsen en micromobiliteit uitgevoerd onder 3.750 Belgische volwassenen. In juni 2023 werd een nieuwe enquête over dit onderwerp gelanceerd. In deze enquêtes komen ook andere onderwerpen aan bod.
- ▶ Om de 3 jaar organiseert de FOD Mobiliteit en Vervoer een grote federale [enquête over het woon-werkverkeer](#). Deze enquête is een verplichting voor alle Belgische werkgevers met meer dan 100 werknemers. Het doel is om statistieken te verzamelen, maar ook om werkgevers aan te moedigen maatregelen te nemen voor meer duurzame mobiliteit. De laatste editie verscheen in 2023.
- ▶ De FOD Mobiliteit en Vervoer organiseert ook grote enquêtes die tot doel hebben het mobiliteitsgedrag van Belgen te analyseren (zowel voor woon-werkverkeer als voor vrije tijd of andere redenen). Kenmerkend voor deze onderzoeken is het gebruik van een reisdagboek, dat elke ondervraagde een hele dag invult, waardoor zeer nauwkeurige informatie kan worden verzameld over hoe mensen zich verplaatsen. De Monitor-enquête (2017) volgde daarmee de Beldam-enquête (2010) op. Een nieuwe editie van de Monitor-enquête, georganiseerd met hulp van Vias institute, is in voorbereiding.
- ▶ In 2023 verscheen een rapport met de kerncijfers van de fiets in België dat in één document de belangrijkste indicatoren en statistieken rond de fietsmobiliteit in België samenvat. In 2023 werd ook een rapport over de nabijheid van stations gepubliceerd. Als we de bevolkingsgegevens van Statbel vergelijken met de locatie van de Belgische treinstations, zien we dat meer dan de helft van de Belgen (52%) een treinstation heeft op minder dan twee kilometer in vogelvlucht. Dit aandeel loopt op tot 82% voor een afstand van vijf kilometer.

5. Informatie centraliseren op de website van de FOD Economie over de steun aan kmo's in verband met duurzame overgang, met inbegrip van hulp in verband met duurzame mobiliteit

Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's (David Clarinval)

Oorspronkelijk engagement

Het doel van de maatregel is om op de website van de FOD Economie informatie te centraliseren over steun aan KMO's in verband met de ecologische transitie, waaronder steun in verband met duurzame mobiliteit.

De website van de FOD Economie zou, in overleg met de FOD Mobiliteit en de FOD Financiën, diverse informatie over duurzame mobiliteit kunnen bevatten. De nieuw gecreëerde pagina zal echter niet beperkt blijven tot duurzame mobiliteit, maar zal ook federale steun omvatten die verband houdt met de ecologische overgang en waarvoor KMO's een aanvraag kunnen indienen (en zelfs een verwijzing naar gewestelijke steun). Eventueel kunnen ook op KMO's gerichte initiatieven en projecten (en over een soortgelijk onderwerp) worden opgenomen om de aandacht van de bezoekers van de pagina daarop te vestigen.

Concreet zou de pagina worden gecreëerd onder de rubriek "[Ondernemingen](#)" > "[Duurzame economie](#)". Het zou "Acties en steun voor KMO's ten behoeve van een duurzame transitie" worden genoemd. De inhoud ervan moet regelmatig worden bijgewerkt en zo duidelijk en

didactisch mogelijk zijn. Bezoekers moeten de pagina op de website van de FOD Economie en de gewenste informatie gemakkelijk kunnen vinden.

**David Clarinval, Minister van Middenstand,
Zelfstandigen en KMO's:**

“Deze webpagina zal een toegangspoort zijn voor KMO's die op zoek zijn naar informatie over de beschikbare steun op het gebied van ecologische transitie en in het bijzonder duurzame mobiliteit. Ze kunnen er duidelijke en nauwkeurige informatie vinden die hen tijd zal besparen bij hun online zoektocht.”

Indicator(en)

1. Aantal bezoeken
2. Aantal bezoekers
3. Waar de bezoekers vandaan komen (zoekmachine, sociale media, enz.)

Implementatie

In uitvoering: Zal worden afgerond in 2023.

De ontwikkeling van de webpagina is in volle gang. Pas nadat de pagina online is, kunnen de bovengenoemde indicatoren worden geanalyseerd.

Meer informatie

De webpagina wordt gefinaliseerd. Zodra de inhoud definitief is, zorgt de FOD Economie via zijn dienst Communicatie voor de opmaak op hun website. De lancering is gepland voor 2023.

6. Versterken en meer rekening houden met fietsen in het internationale mobiliteitsbeleid

Minister van Mobiliteit (Georges Gilkinet)

Oorspronkelijk engagement

De Minister van Mobiliteit:

- ▶ spreekt op Europese toppen;
- ▶ zet dossiers op de Europese agenda;
- ▶ bouwt allianties op;
- ▶ ontmoet tegenhangers;
- ▶ sensibiliseert zijn collega's in de regering.

Dit om ervoor te zorgen dat in het Europese beleid meer rekening wordt gehouden met fietsen. De uitvoering zal gebeuren via wetgevingsvoorstellen in de transportsector, zoals de herziening van de TEN-T guidelines in overleg met de Gewesten, adviezen over strategische documenten zoals de strategie voor “Smart and Sustainable Mobility Strategy”, en in andere sectoren in samenwerking met andere FOD's.

Georges Gilkinet, Minister van Mobiliteit:

“België bepaalt het tempo van het Europese peloton! In juni 2023 sloot een 17e lidstaat van de Europese Unie zich aan bij de European Cycling Declaration die ik een jaar eerder met mijn collega's uit de Benelux had gelanceerd. Inmiddels is de Europese Commissie de weg ingeslagen van een echte Europese strategie voor fietsen. En we dragen, samen met de Europese organisaties van gebruikers en professionals van de fiets, het project om van 2024 het Europees Jaar van de Fiets te maken. Deze kwestie is nog nooit zo belangrijk geweest op Europees niveau. Laten we blij zijn! Fietsen is een zaak van iedereen en een unieke manier om Europeanen te mobiliseren.”

Indicator(en)

1. De lidstaten van de EU krijgen meer steun voor hun fietsbeleid
2. Aantal lidstaten van de Europese Unie dat de European Cycling Declaration die België in 2022 presenteerde heeft ondertekend

Implementatie

1. De lidstaten van de EU krijgen meer steun voor hun fietsbeleid
  - ▶ Op 18/05/2021 ondersteunde Minister Gilkinet de presentatie van het "Pan-European Master Plan for Cycling Promotion", opgesteld door UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) & WHO (World Health Organization) in Wenen, door deel te nemen aan een discussiepanel;
  - ▶ De FOD Mobiliteit en Vervoer heeft regelmatig contact met de Europese instellingen, in het bijzonder voor fietsmobiliteit. Hij nam regelmatig deel aan de commissies van "Connecting Europe Facility" (CEF) tijdens discussies over het CEF-werkprogramma. Het ging daarbij vooral om de prioriteit van stedelijke knooppunten. Daarnaast heeft de FOD Mobiliteit en Vervoer ook herhaalde verzoeken gedaan aan het Europees Uitvoerend Agentschap voor Klimaat, Infrastructuur en Leefmilieu CINEA om de financieringsmogelijkheden voor fietsparkeervoorzieningen in stedelijke knooppunten te verduidelijken in het kader van de CEF-projectoproep 2021-2022. Dankzij deze tussenkomsten van de FOD Mobiliteit en Vervoer is het nu voor alle lidstaten van de Europese Unie mogelijk om CEF-cofinanciering te verkrijgen voor fietsparkeerplaatsen nabij stations in de stedelijke knooppunten van het "Trans-European Transport Network (TEN-T). Dit is de eerste keer dat fietsinfrastructuur rechtstreeks kan worden gefinancierd uit de CEF-begroting van 25,8 miljard euro;
  - ▶ Voor de allereerste keer nam een Belgische federale Minister deel aan VeloCity, de wereldconferentie over fietsmobiliteitsbeleid. In juni 2022 vond de conferentie plaats in Ljubljana in Slovenië. Minister Gilkinet nam deel aan een paneldiscussie om de fiets een belangrijkere plaats te geven in het Europese beleid. Naast de Minister nam ook een lid van zijn team deel aan de conferentie om het Be Cyclist-plan te presenteren en te bespreken met vertegenwoordigers van andere Europese staten. In 2023 ging de Minister er weer heen om de conferentie in te wijden. Hij nodigde andere Ministers uit om de "European Cycling Declaration" te ondertekenen en moedigde de 1.500 deelnemers aan om tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie in 2024

de aanvraag voor een 'Europees Jaar van de Fiets' te steunen. Via de FOD Mobiliteit en Vervoer heeft het federale niveau meegewerkt aan federatie van de grote Belgische delegatie in 2023. Deze waardevolle samenwerking maakt het mogelijk om nog meer samenhangende acties te bedenken voor 2024 wanneer VeloCity zal plaatsvinden in België, in Gent;

- ▶ In het kader van de herziening van de TEN-T-richtlijnen heeft de FOD Mobiliteit en Vervoer afgestemd met de strategische cel van Minister Gilkinet en met de gewestelijke administraties om een Belgisch standpunt in te dienen waarin wordt verzocht om een betere aandacht voor de fiets in de TEN-T Verordening. Op administratief niveau heeft de FOD Mobiliteit en Vervoer regelmatig contact met de Europese instellingen, in het bijzonder voor fietsmobiliteit. Het heeft bijgedragen aan een schriftelijk en gezamenlijk verzoek met vier andere landen om meer rekening te houden met fietsen in de TEN-T-richtlijnen. Dit document heeft het mogelijk gemaakt om in de algemene oriëntatie die de Raad van de Europese Unie in december 2022 heeft aangenomen, verschillende wijzigingen op te nemen die gunstig zijn voor de financiering van fietsprojecten in de TEN-T-richtlijnen;
  - ▶ De FOD Mobiliteit en Vervoer heeft, in afstemming met de drie Belgische Gewesten, met Nederland, Luxemburg en de Duitse regio Noordrijn-Westfalen, meegewerkt aan de ontwikkeling van de Benelux-fietsroutekaart. De Benelux-roadmap heeft tot doel:
    - Stimuleren van de fiets als vervoermiddel in de Benelux en Noordrijn-Westfalen door best practices en ervaringen uit te wisselen en te zoeken naar samenwerking;
    - Model staan voor de Europese Unie door de toegevoegde waarde en het belang te laten zien van het bieden van de juiste voorwaarden om het aantal fietsverplaatsingen te vergroten.
  - ▶ In het kader van de fietssamenwerking binnen de Benelux cofinanciert de FOD Mobiliteit en Vervoer de studie "A comparative analysis on the costs and benefits of cycling within the Benelux and North Rhine-Westphalia". De resultaten van dit onderzoek werden in het najaar van 2022 gepubliceerd.
2. Aantal lidstaten van de Europese Unie dat de European Cycling Declaration die België in 2022 presenteerde, heeft ondertekend:
- ▶ In het voorjaar van 2022 nam Minister Gilkinet het initiatief om een Europeany Cycling Declaration op te stellen die door zes lidstaten werd ondertekend tijdens de Raad van Europese Ministers voor Mobiliteit op 2/06/2022 in Luxemburg. Deze landen zijn België, Nederland, Luxemburg, Ierland, Oostenrijk en Denemarken; eind juni kwam ook Slovenië erbij. In deze ambitieuze verklaring roepen de Ministers de Europese Commissie op om een echt actieplan op EU-niveau te lanceren om het fietsgebruik te stimuleren. Op voorstel van Minister Gilkinet vragen de lidstaten de Europese Commissie om 2024 uit te roepen tot 'Europees Jaar van de Fiets';
  - ▶ Naast de zes oorspronkelijke ondertekenende landen is de alliantie uitgebreid met de ondertekening van Spanje, Estland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Litouwen, Slowakije, Slovenië, Kroatië en Cyprus. In juni 2023 steunen al 17 van de 27 landen het verzoek. Eén van de twee verzoeken, die van een echte Europese strategie voor fietsmobiliteit, kreeg in maart 2023 al een positief antwoord. Vicevoorzitter van de Europese Commissie, Frans Timmermans, feliciteerde Minister Gilkinet met zijn initiatief en kondigde aan dat de Commissie een dergelijke strategie in 2023 zou indienen. Wat betreft het gemeenschappelijk verzoek om 2024 uit te roepen tot het Europees Jaar van de fiets, zet Minister Gilkinet, gesteund door pro-fietsorganisaties in Europa, zijn pleitbezorgingswerk voort bij de voorzitter van de Commissie Ursula von der Leyen (brieven, openbare verklaringen, , enz.).

7. Lanceren van een studie over de circulariteit van de fiets

Minister van Klimaat, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling (Zakia Khattabi)

Oorspronkelijk engagement

De fiets en de elektrische fiets zijn in het licht van milieu en klimaat waardevolle alternatieven voor de auto. Dit neemt niet weg dat de productie van fietsen, en zeker van elektrische fietsen, (kritieke) grondstoffen verbruiken.

Vandaar is het belangrijk om er over te waken dat fietsen en elektrische fietsen makkelijk hersteld kunnen worden en dat wanneer dit niet meer mogelijk is, de grondstoffen waaruit deze bestaan vlot hergebruikt en/of gerecycleerd kunnen worden.

Circulariteit verkleint de negatieve impact van grondstofwinning én biedt bedrijfskansen in België. Inzake de elektrische fiets is een circulaire waardeketen van batterijen extra belangrijk omdat de grondstoffen die nodig zijn voor batterijen niet in België (noch Europa) gewonnen worden.

Om kordate actie te nemen om de circulariteit in de fietsindustrie te vergroten, is het belangrijk om in kaart te brengen waar we op dit moment in België staan. Kabinet Khattabi zal een dialoog opstarten met de sector en een studie lanceren en financieren om dit te onderzoeken.

In september 2021 worden reeds verschillende Belgische en internationale stakeholders uitgenodigd om input te geven betreffende de scope van dit onderzoek en over de circulariteit van de fietssector in het algemeen. Kort nadien zal er dan een bestek worden opgemaakt in samenwerking met de administratie, waarna de studie zal worden gelanceerd.

Het is de bedoeling om nadien op basis van de resultaten van deze studie aanbevelingen te formuleren voor alle betrokken stakeholders.

Zakia Khattabi, Minister van Klimaat, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling:

“Ik ben bijzonder trots op het feit dat we naast de lancering van de studie er ook voor hebben gekozen om van fietsen en e-bikes één van de vier pijlers te maken van onze projectoproep Belgium Builds Back Circular (BBBC). In het kader van het plan voor herstel en veerkracht van de Europese unie zijn er middelen beschikbaar gesteld voor investeringen in circulaire economie. Binnen de eerste projectoproep is de circulariteit van (e-)fietsen één van de vier pijlers geworden.

Uit overleg met de sector bleek dat er verschillende uitdagingen zijn met herstelbaarheid van fietsen in België, maar dat er tegelijkertijd wel veel enthousiaste voorlopers zijn die circulariteit van fietsen belangrijk vinden en hier ook actief rond werken. Van alle ingediende projecten binnen de eerste BBBC-call, hadden met voorsprong de meeste projecten als doel het verhogen van de herstelbaarheid en levensduur van fietsen. Binnen de sector leeft het thema herstel en circulariteit dus sterk. Er werden uiteindelijk 5 fietsprojecten geselecteerd. Het gaat om één studie over de circulariteit van de fietssector in België en om 4 innovatieve circulaire fietsprojecten die dankzij deze ondersteuning een extra duw in de rug kregen op het pad richting een circulaire fietssector in België.”

Indicator(en)

1. Het bewustzijn bij de consument omtrent circulariteit is toegenomen (enquête?)
2. De producenten leveren meer duurzame en circulaire diensten af (oplijsten van nieuwe initiatieven)
3. De federale regering voerde voorstellen van acties komende uit de studie uit

Implementatie

De maatregel is afgerond.

Meer details

Meer info over deze oproep kan u [hier](#) terugvinden.

U vindt er onder meer de namen van de vijf winnaars "fiets" van de eerste projectoproep Belgium Builds Back Circular. Deze eerste projectoproep, waarvoor 8 miljoen euro werd uitgetrokken, was op zoek naar innovatieve circulaire ontwerpideeën in de sectoren van fietsen, windturbines, gezondheidszorg en biomimicry. De financiële steun biedt de winnende organisaties nu de mogelijkheid om concreet te experimenteren met hun ideeën voor het circulair ontwerpen van producten en diensten.

Want *“De ontwerpfase is doorslaggevend voor het verkleinen van de ecologische voetafdruk van onze productie en consumptie. Ecodesign stopt niet bij de producten, maar strekt zich*

ook uit tot het systeem waarin de producten zich bevinden. Hun ontwerp moet opnieuw worden ontworpen om te evolueren naar circulaire waardeketens.”

8. Good Practices Fedasil in kaart brengen

Staatssecretaris voor Asiel en Migratie (Nicole de Moor)

Oorspronkelijk engagement

Fedasil zal de good practices die bestaan in de opvangcentra in kaart brengen en bekijken hoe deze uitgebreid kunnen worden naar andere centra.

Nicole de Moor, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie:

“Elk opvangcentrum, uitgebaat door Fedasil zelf of door één van de vele opvangpartners, heeft voor een stuk een eigen werking. We kunnen veel leren van elkaar door goede praktijken in kaart te brengen en te delen.”

Indicator(en)

Een duidelijk overzicht van wat er in de opvangcentra bestaat rond het onderwerp fietsen.

Implementatie

In uitvoering met afronding in 2023

- ▶ In 2022:
  - Tabel met good-practices: alle centra werden bevraagd; afgerond eind 2022
  - Organisatie van intervisies/uitwisselingen: In uitvoering: Afgerond eind 2022
  - De link maken naar de oproep tot het indienen van projecten: te starten
  - Contact opnemen met organisaties: te starten
- ▶ In 2023:
  - Opvolging van de jaarlijkse actieplannen van de centra met een duurzame ontwikkelingsdoelstelling, met nadruk op de ontwikkeling van actieve mobiliteit. Wanneer meerdere centra in dezelfde regio het fiets/actieve mobiliteitsplan voor de bewoners centraal stellen, brengen de Gewesten hen met elkaar in contact om best practices uit te wisselen.
  - Een bijkomende bevraging naar goede praktijken werd gedaan bij de opvangpartners van Fedasil in Vlaanderen en een terugkoppeling op 19 juni op een grootschalige inspiratiedag. Daarnaast zijn er 5 workshops (fietsherstel, partnerschap, fietsuitleen, fietslessen, ...) waarna er tijd is voor uitwisseling. Op die manier kunnen opvangcentra's (OC's), die niet als pilootproject werden geselecteerd voor het nationaal project, maar wel een fietsinitiatief willen opstarten of verbeteren, verder aan de slag.

Kwalitatieve zelfanalyse

Sterktes

Het raadplegen en verzamelen van gegevens uit de centra van de noordelijke regio en de zuidelijke regio geeft ons een overzicht van de realiteit. Deze compilatie van best practices stelt ons in staat om een overzicht te krijgen van het netwerk, de sterke en zwakke punten en de verschillen tussen de zuidelijke en de noordelijke regio.

Daarnaast vond een uitwisseling plaats met het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers, Nederland).

Kansen

De belangrijkste obstakels voor de ontwikkeling van een nationaal project zijn de grote verschillen tussen Wallonië en Vlaanderen. Verplaatsingen met de fiets maken deel uit van de Vlaamse realiteit, wat niet het geval is in Wallonië. Het is essentieel om rekening te houden met de verschillen in werkelijkheid tussen regio Noord en Zuid. De wegeninfrastructuur en de geografie zijn niet gunstig in Wallonië.

We kunnen hopen dat dit fietsplan een impuls zal geven aan de ontwikkeling van een Waalse wegeninfrastructuur die bevorderlijk is voor actieve mobiliteit.

Ambities

Dit project heeft tot doel het hele netwerk (inclusief partners) uit te breiden om gelijke kansen en behandeling te bevorderen voor elke inwoner die in België wordt opgevangen.

Het verzamelen van gegevens maakt het uitwisselen en delen van kennis mogelijk, waardoor nieuwe centra inspiratie kunnen putten uit een reeks ideeën en praktijken.

Resultaten

Deze aanpak heeft ons in staat gesteld de centra en de teams uit te rusten. Op middellange en lange termijn zal dit de centra helpen die een fietsproject willen opstarten met een lijst van goede praktijken.

De enquête maakte het mogelijk om de noden te bepalen voor de oproep van een nationaal project.

Meer weten...

1. Be Cyclist – Federaal Actieplan ter Promotie van de Fiets 2021-2024

[Actieplan ter Promotie van de Fiets van de federale regering 2021-2024](#)

2. De impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België

Literatuuronderzoek en kostenbatenanalyse van een toename van het fietsgebruik in België. Bouwen, L., Dons, E. & Schoeters, A. (2022). De impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België – Literatuuronderzoek en kostenbatenanalyse van een toename van het fietsgebruik in België, Brussel: Vias institute

[De impact van fietsen op de gezondheid, het klimaat en de economie van België](#)

3. Het fietsgebruik voor het woon- werkverkeer

Tussentijds verslag over de promotie van de fiets voor het woon-werkverkeer opgesteld door de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de Nationale Arbeidsraad (NAR), Brussel, 17 mei 2022.

[Het fietsgebruik voor het woon-werkverkeer – 17 mei 2022](#)

[Definitieve fietsverslag – 25 oktober 2022](#)

4. Fietsdiefstal als probleem in België

Verkennde stand van zaken en aanbevelingen voor actie in het mobiliteitsbeleid.

Guillaume, M. & Verwee, I., (2022). Fietsdiefstal als probleem in België - Verkennde stand van zaken en aanbevelingen voor actie in het mobiliteitsbeleid Brussel, Vias institute

[Fietsdiefstal als probleem in België](#)

5. Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024

FOD Justitie, 31 maart 2022

De Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024 biedt uitgebreide en geïntegreerde antwoorden op huidige en toekomstige interne veiligheidsproblemen in België.

[Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024](#)

6. ADDICT

(Assessing and Developing Initiatives of Companies to control and reduce Commuter Traffic – Evaluatie en ontwikkeling van bedrijfsinitiatieven inzake de controle en de vermindering van woon-werkverplaatsingen), Belspo, Wetenschap voor een Duurzame Ontwikkeling (SSD), Mobiliteit en Vervoer, 2007-2010

[ADDICT - Resultaten](#)

7. MONITOR

Derauw, S., Gelaes, S. & Pauwels, C. Enquête MONITOR over de mobiliteit van de Belgen : FOD Mobiliteit en Vervoer, Directoraat generaal Duurzame Mobiliteit en Spoorbeleid, Directie Mobiliteit, Dienst Studies en Enquêtes, Brussel, December 2019.

De MONITOR-enquête is een enquête over de mobiliteit in België. Het werd uitgevoerd in 2017, op initiatief van de FOD Mobiliteit en Vervoer en Vias institute. Het doel was om de

verplaatsingsgewoonten van de Belgische bevolking te kennen. Voor de enquête werden tussen maart 2016 en september 2017 ruim 10.632 Belgen ondervraagd.

[Enquête monitor over de mobiliteit van de belgen](#)

8. De weg naar een groene e-commerce en logistiek

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB), de bijzondere raadgevende commissie Distributie en de bijzondere raadgevende commissie Verbruik hebben een gezamenlijk advies goedgekeurd omtrent de verduurzaming van de e-commercelogistiek.

[De weg naar een groene e-commerce en logistiek](#)

9. Federale enquête woon-werkverkeer 2021-2022

Federale enquête woon-werkverkeer 2021-2022, FOD Mobiliteit en Vervoer, Directoraat-generaal Duurzame Mobiliteit en Spoorbeleid, Dienst Studies en Enquêtes, Brussel, Februari 2023.

[Federale enquête woon-werkverkeer 2021-2022](#)

10. BEMOB

Het BeMob-rapport richt zich op micromobiliteit, namelijk het gebruik van alternatieve vervoersmiddelen zoals fietsen (met of zonder elektrische ondersteuning), steps en monowheels.

[De micromobiliteit in België](#)

11. Oudere fietsers

Vias institute (2021) Briefing “Oudere fietsers”. Brussel, België, Vias institute, www.vias.be/briefing Redactie van dit document: Nathan De Vos

[Oudere fietsers](#)

12. Speedpedelecs

Vias institute (2023) Briefing “Speedpedelecs”. Brussel, België, Vias institute, www.vias.be/briefing Redactie van dit document: Maya Vervoort

[Speedpedelecs](#)

13. Gehospitaliseerde verkeersslachtoffers. Analyse van Belgische ziekenhuisgegevens van 2005 t.e.m. 2020

Bouwen, L., Nuytens, N., & Martensen, H. (2022). Gehospitaliseerde verkeersslachtoffers – Analyse van Belgische ziekenhuisgegevens van 2005 t.e.m. 2020, Brussel: Vias institute

[Gehospitaliseerde verkeersslachtoffers](#)

14. Kinderen en verkeersveiligheid

Vias institute. (2022). Briefing “Kinderen en verkeersveiligheid”. Brussel, België, Vias institute, www.vias.be/briefing Redactie van dit document: Naomi Wardenier

[Kinderen en verkeersveiligheid](#)

Evaluatie door externe experts

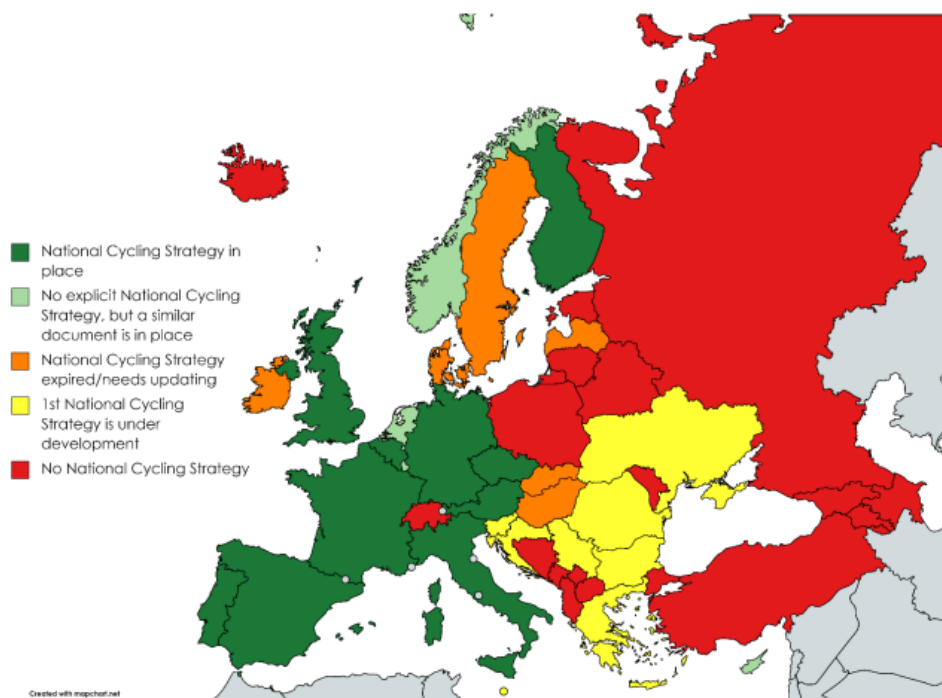
Evaluatie en vooruitzichten voor het fietsbeleid van de federale regering: expertendebat op 05/09/2023

De FOD Mobiliteit en Vervoer nodigde voor het debat over de evaluatie van Be Cyclist en de vooruitzichten voor het federale fietsbeleid allerlei experts uit die werken op vlak van fietsmobiliteit in België: federale en gewestelijke mobiliteitsadministraties, werkgevers- en werknemersorganisaties, fietsersbelangenverenigingen, kenniscentra, sociale partners, openbare vervoersmaatschappijen, academici...

De bijeenkomst, in de aanwezigheid van de Minister van Mobiliteit en de voorzitter van de FOD Mobiliteit en Vervoer, had twee concrete doelstellingen. Ten eerste, een evaluatie van de maatregelen opgenomen in het eerste federale fietsplan Be Cyclist door kritische feedback van de deelnemers. Ten tweede, samen vooruitblikken naar de concrete behoeftes en wensen van elk van hen voor het federale fietsbeleid van de toekomst.

Het Europese perspectief op het plan Be Cyclist

Keynote van Fabian Küster, Dir. Advocacy en EU Affairs, van de European Cyclists' Federation (ECF), de Europese koepel van nationale fietsverenigingen.

Figuur 1: Overzicht van de status van nationale fietsstrategieën (The state of national cycling strategies in Europe, 2022 – bron: <https://ecf.com/>)

België kleurt groen! Sinds 2021 heeft ook België een beleidsstrategie fietsmobiliteit op nationaal niveau in navolging van vele andere Europese landen. De boodschap van de ECF is duidelijk: hou België in het groen, want het doel is tegen 2030 een volledig groen gekleurde kaart van Europa te hebben.

Sterktes en verbeterpunten

Al het bestaan van Be Cyclist is zeer positief. Het Plan is een belangrijke politieke uiting van de federale regering die bijdraagt aan de promotie van de fiets in België. Ten tweede prijst ECF de duidelijke acties in het Plan: het bevat concrete maatregelen, geeft aan wie er voor welke acties verantwoordelijk is en tegen wanneer. Tenslotte bevat het Plan ook creatieve maatregelen die nergens anders in Europa voorkomen in nationale fietsplannen, zoals bv. acties van Defensie en Fedasil en andere kleinere beleidsdomeinen.

Aan de andere kant heeft Be Cyclist volgens ECF ook enkele werkpunten. Zo konden sommige maatregelen wat minder in detail worden opgenomen, zoals bijvoorbeeld het exacte aantal fietsstallingen aan de Muntschouwburg, terwijl andere eerder wat uitgebreider mochten, zoals de bepalingen rond de nieuwe wegcode. Op die manier had het Plan in zijn geheel wat meer coherentie gehad over de maatregelen heen. Ook blijft men met een grote vraag zitten: “*where is the money?*” Een duidelijk en apart budget kan een sterke pijler vormen in een toekomstige tweede versie van Be Cyclist.

5 aanbevelingen van ECF voor een toekomstig federale fietsplan

1. Maak nog meer werk van fietsparkings aan treinstations. Naast de voorbeeldige wet die voorziet in fietsplaatsen op nieuwe treinen vanaf 2025, zal dit de Belgische multimodale reiziger verder ondersteunen;
2. Neem de Belgische fietseconomie mee als pijler in het Plan. Bouw een strategie uit die weergeeft welke jobs worden ondersteund door de fiets, zoals de lokale productie van fietsen en het Belgische fietstoerisme;
3. Maak fietsen nog interessanter op fiscaal vlak. Wat betreft fietsen naar het werk, is België al nummer één in Europa, maar er kan bijkomend een verlaging van de btw voorzien worden op fietsverkoop, -verhuur en -lease;
4. Zet meer in op preventieve gezondheidszorg. Als tegenhanger voor de fiscale aantrekkelijkheid, die als een dure kost gezien kan worden, zijn de baten voor het inzetten op fietsen als vorm van preventieve gezondheidszorg groot;
5. Koppel financiële middelen aan strategieën. Zo kan bijvoorbeeld een fonds opgezet worden van waaruit in actieve mobiliteit kan geïnvesteerd worden, of kunnen energie-efficiëntieprogramma's opgezet worden die subsidies toelaten voor de installatie van fietsstallingen en fietsaankopen.

De evaluatie van Be Cyclist door experts

Aan de hand van een interactieve stemming op een hele reeks vragen, konden de experts, per as, in een eerste ronde hun mening geven over de maatregelen van het huidige Be Cyclist-plan.

Algemene evaluatie

Voor As 1 van Be Cyclist komen de verbetering van de fietsvergoeding (73%) en de strijd tegen fietsdiefstal (64%) als de meest relevante maatregelen naar voor. Fietsersbelangenverenigingen en sociale partners benadrukken de grote voortgang in België voor de uitbreiding van de fietsvergoeding. Een laatste inspanning is nodig voor de laatste elementen van de publieke sector die nog niet helemaal afgedekt zijn.

Voor As 2 geven de deelnemers aan dat de relevantie van de maatregelen rond de combinatie van fiets en trein (87%), gevolgd door de inzet op fietsroutes langs het spoor (43%) de belangrijkste waren. De fietsersbelangenverenigingen en openbare vervoersmaatschappijen kijken uit naar verdere gesprekken tussen de verschillende partners om voortgang te blijven boeken op fietsroutes langs het spoor. Zij vermelden ook het charter dat in de maak is om de

aanleg van die fietsroutes nog verder te vergemakkelijken in de nabije toekomst. De experts zijn eveneens akkoord met de aanbeveling van ECF dat er nog verder gewerkt kan worden aan veilige fietsinfrastructuur aan de stations met een goede bescherming tegen diefstal.

Voor As 3 vinden de deelnemers het relevant om de fiets nog toegankelijker te maken voor vrouwen (50%) en dat er wordt gewerkt aan de verduurzaming van pakketleveringen (50%). Daarnaast is ook de promotie van het fietsgebruik bij de politie en de federale ambtenaren volgens hen een belangrijke maatregel (45%).

Voor de versterkende maatregelen, het vierde luik, zijn de meningen verdeeld. Het informeren van kmo's rond duurzame mobiliteit (48%) wordt gezien als de meest pertinente maatregel. Daarnaast worden ook de werkingen van de interfederale Fietscommissie (39%) en de studies en statistieken over fietsgebruik (39%) aangeduid als relevante acties, gevolgd door de promotie van het fietsgebruik op Europees niveau (35%). De deelnemers geven aan dat het moeilijk kiezen is tussen deze groep versterkende maatregelen.

Tenslotte geven de experts een algemene evaluatiescore aan Be Cyclist waarbij 1 niet goed en 5 heel goed is. Zo krijgt Be Cyclist een score van 3.7 op 5. Mondeling geven sommige van hen mee dat zij hun score als een aanmoediging zien, om in de toekomst nog meer te doen.

Vanuit het standpunt van de administratie is Be Cyclist is een grote en belangrijke realisatie. Het werk erachter is niet te onderschatten, maar inmiddels heerst er een zeker trots over wat er al gerealiseerd kon worden. De blik naar de fiets is positief en gericht naar de toekomst, en dit zowel op federaal als op gewestelijk niveau.

Een toekomstig federaal actieplan? Unaniem ja!

Bij de vraag of er nood is aan een tweede versie van Be Cyclist tijdens de volgende legislatuur zijn de deelnemers het unaniem eens: 100% van de deelnemers stemden JA!

De voortzetting van Be Cyclist mag volgens de meesten wel sterker focussen op maatregelen gericht op een breed publiek (85%). Een minderheid stelt dat er eveneens ingezet mag worden op nieuwe domeinen (15%) om zoveel mogelijk hefboomen te gebruiken.

Aanbevelingen tot verbetering

In België is er veel kennis verzameld op vlak van fietsbeleid, -infrastructuur en de fietsvergoeding. De Belgen mogen dit met trots uitstralen en uitdragen wat zij hebben bereikt. Be Cyclist is een voorbeeld van samenwerking met verschillende partijen die zich zullen blijven inzetten voor de fiets.

Het toekomstige fietsplan moet volgens de experts echter gebaseerd zijn op budget en financiële middelen. Maar eveneens willen ze graag een duidelijke strategische visie en acties geformuleerd rond fietsparkings en andere infrastructuur.

Figuur 2: Wat zou er verbeterd moeten worden voor een toekomstig federaal fietsplan?

Aan de deelnemers werd gevraagd om de ideale maatregel voor een toekomstig federaal fietsplan voor te stellen. We zien dat er een grote wens is naar het inzetten op breder gaande maatregelen o.a. rond de combinatie van de fiets en het openbaar vervoer. Daarnaast wil men ook dat er maatregelen komen rond het fiscaal nog interessanter maken van de fietsen tegenover de salariswaggen. De verbeteringen liggen volledig in lijn met de aanbevelingen van het ECF.

Figuur 3: Wat is volgens u de ideale maatregel voor een toekomstig federaal fietsplan?

Be Cyclist is het eerste federale fietsplan en een mooie realisatie en een voorbeeld op vlak van samenwerking. Tijdens het expertendebat werd het nog eens duidelijk dat er in België reeds veel voortgang werd geboekt op het promoten van de fiets. Toch ligt er nog veel werk op de plank. Voor 2021 was er nog helemaal geen federaal plan maar werden er enkel bepaalde initiatieven genomen.

De experts moedigen de toekomstige federale regering aan om bij de voortzetting van Be Cyclist een versnelling hoger te schakelen en geven de volgende adviezen:

- ▶ Impact van de maatregelen is cruciaal: soms durven gaan voor maatregelen met minder draagvlak maar een grote impact en opvolgen van de uitrol van de maatregelen aan de hand van indicatoren die het nut voor de fietsers weergeven;
- ▶ Lange termijn visie: een plan met strategische doelstellingen kan helpen om maatregelen te realiseren;
- ▶ Heterogeniteit van fietsers: nood aan een mix van maatregelen met een brede impact, zoals fietsleasing en de mogelijkheid om transportmodi te combineren;
- ▶ Samenwerking: interfederaal, maar ook tussen politiek en experts. De uitwisseling van kennis en data, zowel over de noden van de fietsers als over de mogelijke inrichting van de infrastructuur, kan belangrijke synergiën en inzichten brengen;
- ▶ Basisbereikbaarheid voor iedereen: onderzoek naar job bereikbaarheid, hulpmiddelen voor steden om fietsen te promoten en het veiliger maken van de onmiddellijke fietsomgeving van werkplekken kunnen helpen om fietsen aangenaam en veilig te maken voor iedereen.

Er zijn nog enkele openstaande punten in het huidige Plan die de nodige coördinatie vereisen, waaronder de nieuwe code van de openbare weg. Daarnaast liggen er enkele belangrijke momenten in het vooruitzicht, zoals de stemming van de Kamer voor het wetsvoorstel om in de toekomstige regeringen telkens een federaal fietsplan op te stellen, de samenkomst van de Europese mobiliteitsministers om nog meer landen te verzamelen achter de European Cycling Declaration die België initieerde in 2022 en tot slot de nationale dag van de fiets (zondag 17/09, ook wel bekend als autoloze zondag) waar België een poging zal ondernemen om de langste fietsketting ter wereld te maken.